



วารสารชอพะยอม CHOPHAYOM JOURNAL

ปีที่ 31 ฉบับที่ 1 พุทธศักราช 2563

ISSN 1513-5462 ISSN 2730-1826 (online)

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

วารสารช่อพะยอม CHOPHAYOM JOURNAL
ปีที่ 31 ฉบับที่ 1 พุทธศักราช 2563
ISSN 1513-5462 ISSN 2730-1826 (online)

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานวิจัยและผลงานทางวิชาการสาขา สหวิทยาการ ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ศิลปศาสตร์ และสังคมวิทยา
2. เพื่อเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการในสาขา สหวิทยาการ ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ศิลปศาสตร์ และสังคมวิทยา
3. เพื่อส่งเสริมให้นักวิชาการและผู้สนใจได้นำเสนอผลงานวิชาการ ในรูปแบบบทความวิชาการ
4. เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลในการเรียนรู้สาขาสหวิทยาการ ด้านมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ศิลปศาสตร์ และสังคมวิทยา

ที่ปรึกษา :

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ สิงห์เลิศ	คุณบดี
อาจารย์ ดร.ณิชาภา ยศุตมธาดา	รองคณบดี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทยวัฒน์ พันธะศรี	รองคณบดี
อาจารย์รตนดา อาจิวชัย	รองคณบดี

กองบรรณาธิการ

บรรณาธิการ	อาจารย์ ดร.อำพร แสงไชยา
ผู้ช่วยบรรณาธิการ	อาจารย์ ดร.วุฒิสิทธิ จีระกมล
	อาจารย์วิมล เขตตะ
	อาจารย์อิสระ ตรีปัญญา

กองบรรณาธิการจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมศักดิ์ พิกุลศรี	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รองศาสตราจารย์ ดร.ชลิต ชูกำแพง	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร.นิยม วงษ์พงศ์คำ	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเสนอ ตรีวิเศษ	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัลยา กุลสุวรรณ	ข้าราชการบำนาญ (ภาษาไทย)
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจริญชัย ชนไพโรจน์	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีนทร์ เปล่งดีสกุล	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญชู ภูศรี	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์พิทยา สัพโส	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ราชันย์ นิลวรรณภา	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิธร เชาวรัตน์	ข้าราชการบำนาญ (ภาษาอังกฤษ)
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศาสตรา เหล่าอรรคะ	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมัย วรรณอุดร	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุณี สาคิดานันต์	ข้าราชการบำนาญ (ภาษาอังกฤษ)
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรัชย์ จงจิตงาม	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรัชย์ ชินบุตร	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิทธิราชย์ นันชนันตี	มหาวิทยาลัยนครพนม

อาจารย์ ดร.ธวัชชัย ศิลปะโชค

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

อาจารย์ ดร.มณฑนา ทองสุพล

มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

อาจารย์ ดร.อัศรครา มะเสนา

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

กองบรรณาธิการจากผู้ทรงคุณวุฒิภายในมหาวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ว่าที่ พ.ต.ดร. กิตติกรณ์ บำรุงบุญ สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ฤทธิ์ โสภาก

สาขาวิชาภาษาอังกฤษ

รองศาสตราจารย์ ดร.วาริช ราศรี

สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการ

พัฒนาท้องถิ่น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชมพูนุท เมฆเมืองทอง สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review)

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความวิจัย บทความวิชาการ และ
บทปริทัศน์หนังสือ วารสารช่อพะยอม ปีที่ 31 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม - มิถุนายน
พ.ศ. 2563

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัลยา กุลสุวรรณ

ข้าราชการบำนาญ (ภาษาไทย)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชมพูนุท เมฆเมืองทอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุขศิลป์ ประสงค์สุข

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิธร เขาวรัตน์

ข้าราชการบำนาญ (ภาษาอังกฤษ)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุวัต ชัยเกียรติธรรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิทธิชัย นันชนดี

มหาวิทยาลัยนครพนม

อาจารย์ ดร.มณฑนา ทองสุพล

มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

อาจารย์ ดร.ศรีพัฒน์ เทศารินทร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อาจารย์ ดร.อำพร แสงไชยา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อาจารย์ ดร.อัศรครา มะเสนา

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

อาจารย์ ดร.กฤต โสดาลี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อาจารย์ ดร.นุศรา โชคสวนทรัพย์ ทองแสน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อาจารย์ ดร.ธวัชชัย ศิลปะโชค มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

คณะกรรมการจัดทำวารสารช่อพะยอม

อาจารย์ ดร.ศรีพัฒน์ เทศารินทร์ กรรมการจัดรูปเล่มและฝ่ายออกแบบปก
อาจารย์ ดร.ระพีพันธ์ ศิริสัมพันธ์ กรรมการฝ่ายติดต่อประสานงาน
อาจารย์ศรีนา วอนแก่น้อย เลขาบรรณาธิการ
นายกิตติศักดิ์ จันบัวลา กรรมการฝ่ายสารสนเทศ

พิธีज्ञ์อักษร รูปแบบบทความ และการอ้างอิง

อาจารย์ชุตินา กองสมบัติ กรรมการพิธีज्ञ์อักษรและภาษาต่างประเทศ
อาจารย์สุมาลี พลขุนทรัพย์ กรรมการพิธีज्ञ์อักษรและการอ้างอิง
อาจารย์นัยนา ประทุมรัตน์ กรรมการพิธีज्ञ์อักษรและการอ้างอิง
อาจารย์ผุสดี กิจบุญ กรรมการตรวจสอบรูปแบบบทความ
อาจารย์ปรีนา ภูมิแดนดิน กรรมการตรวจสอบรูปแบบบทความ

ข้อกำหนดเฉพาะของวารสาร

1. บทความทุกเรื่องที่ตีพิมพ์ในวารสารช่อพะยอมได้ผ่านการตรวจสอบทางวิชาการจากผู้ประเมินอิสระ (Peer Review) จำนวนอย่างน้อย 2 ท่าน ต่อบทความ ซึ่งเป็นการประเมินโดยใช้รูปแบบการก่ลั่นกรอง แบบ Double - blind Peer Review

2. บทความที่จะได้รับการตีพิมพ์ ต้องไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ที่ไหนมาก่อน และต้องไม่อยู่ในกระบวนการพิจารณาของวารสารหรือสิ่งตีพิมพ์อื่นใด

3. ข้อความ ภาพประกอบ และตารางประกอบ ที่ตีพิมพ์ในวารสาร

เป็นความคิดเห็น และความรับผิดชอบของผู้เขียนแต่เพียงผู้เดียว ไม่เกี่ยวข้องกับ
วารสารช่อพะยอมแต่ประการใด

4. กองบรรณาธิการวารสารช่อพะยอมไม่สงวนสิทธิ์ การคัดลอก
โดยการอ้างอิงแสดงที่มา

กำหนดพิมพ์เผยแพร่ ปีละ 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม-มิถุนายน
และฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม-ธันวาคม

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

บทบรรณาธิการ

วารสารช่อพะยอม ปีที่ 31 ฉบับที่ 1 ประจำปีพุทธศักราช 2563 ฉบับเดือนมกราคม-มิถุนายน เป็นอีกฉบับหนึ่งที่กองบรรณาธิการตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนามาตรฐานวารสารวิชาการในสายมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ให้มีคุณภาพได้มาตรฐานในฐานะสื่อกลางการแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการ ตลอดจนการส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานวิชาการที่ประกอบไปด้วยบทความทางวิชาการ บทความงานวิจัย และบทปริทัศน์หนังสือ ซึ่งวารสารฉบับนี้ได้นำเสนอบทความทั้งหมด 7 เรื่อง ประกอบด้วย บทความวิจัยด้านมนุษยศาสตร์ 6 เรื่อง และบทปริทัศน์หนังสือ 1 เรื่อง ซึ่งได้รับความอนุเคราะห์ จากบุคลากรภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย และได้รับการกลั่นกรองจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาและคณะกรรมการ Peer Review ทุกท่านที่ได้กลั่นกรองบทความทุกเรื่องเพื่อให้มีคุณภาพสร้างมาตรฐานให้ดียิ่งขึ้น

ขอขอบคุณคณะทำงานทุกฝ่ายที่ทุ่มเทกายใจผลิตวารสารโดยมีจุดมุ่งหมายในการสร้างสรรค์และเผยแพร่ภูมิปัญญาด้านต่าง ๆ ทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ให้เป็นวิทยาทานเป็นการพัฒนาศาสตร์และศิลป์ของแต่ละสาขาวิชาให้มีความเข้มแข็งนำสู่สาธารณชน รวมถึงการอนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญาไทยท้องถิ่นอาเซียน และสากลสืบต่อไป

อาจารย์ ดร.อำพร แสงไชยา

บรรณาธิการ

สารบัญ

เรื่อง

หน้า

บทความวิจัยทางด้านมนุษยศาสตร์

หมอลำผีฟ้า ภูมิปัญญาแห่งการรักษาบ้านคอนสวรรค์
(“Morlum Pheefah” Wisdom of treatment in Konsawan
village)

วุฒิสิตธิ์ จีระกมล

Wutthisit Jeerakamon

11

การสร้างสรรค์จิตรกรรม : วิถีชีวิตชนบทอีสานกับจินตนาการ
สีสันแห่งความสุขในอดีต (The Creation of Painting : Ways
of Life in Isan Rural Areas and Colorful Imagination of
Happiness in Former Times)

ธีรวัฒน์ แคล้วคล่อง

Theerawat Klaewklong

33

การสร้างสรรค์จิตรกรรมเพื่อกตกแต่งเฟอร์นิเจอร์ไม้ ชุด “ไม้เลื้อย”
(The Painting Creation for Furniture Decoration Named
“Mai Leuay” (Ivy))

พรสวรรค์ จันดาหงษ์

Ponsawan Jandahong

57

สารบัญ

เรื่อง

หน้า

การพัฒนาชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิต
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายประถม)
(The Development of Spelling Abilities in Writing
Thai Language Exercises for Prathomsuksa 6 Students
Maha Sarakham University Demonstration School
(Elementary))

จินตนา ชาญวงษ์สนิท
Jintana Chanwongsanit

77

การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้ข้อมูล
ท้องถิ่น จังหวัดมหาสารคามสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
(The Development of English Writing Skill Exercises
by Using Local Information of Maha Sarakham Province
for Fourth Grade Students)

เพ็ญนภา มาตวังแสง
Pennapa Matwangsaeng

90



สารบัญ

เรื่อง

หน้า

The Impact of Grammatical and Syntactic Knowledge
on Writing Improvement

Sooksil Prasongsook

104

บทปริทัศน์หนังสือ

บทปริทัศน์หนังสือ “เทพารักษ์ล้านนา: จากหอผีสู่รูปปั้น
ศาลเจ้าและอนุสาวรีย์”(Book Review “Lanna Guardian
Spirit : From the Ghost Tower to the Statue, Shrine
and Monument”)

125

คำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์วารสารช่อพะยอม คณะมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

139



หมอลำผีฟ้า ภูมิปัญญาแห่งการรักษาบ้านคอนสวรรค์ “Morlum Pheefah” Wisdom of treatment in Konsawan village

วุฒิสิตธิ์ จีระกมล¹

Wutthisit Jeerakamon¹

Received: June 13, 2020

Revised: June 18, 2020

Accepted: June 18, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง หมอลำผีฟ้า ภูมิปัญญาแห่งการรักษาบ้านคอนสวรรค์ มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ ศึกษาประวัติของหมอลำผีฟ้า และศึกษาพิธีกรรมลำผีฟ้า บ้านคอนสวรรค์ อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ จำนวนผู้ให้ข้อมูล 16 คน ประกอบด้วย กลุ่มผู้รู้ 6 คน กลุ่มผู้ปฏิบัติ 2 คน และกลุ่มบุคคลทั่วไป 8 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และ แบบสังเกต เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และภาคสนาม โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ และนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบเชิงพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า

นางอำพรวน พันทอง เป็นหมอลำผีฟ้า ที่ได้รับความนับถือในหมู่บ้านคอนสวรรค์ โดยได้รับการสืบทอดผีฟ้าต่อจากแม่ซู่ แต่งพงษ์ ซึ่งเป็นย่า เครื่องดนตรีที่ใช้ในพิธีกรรมลำผีฟ้า คือ แคนแปด เป็นแคนเดี่ยว ใช้เป่าประสานกับการลำ ลายแคนที่ใช้ คือ ลายลง, ลายลำ และ ลายนกแซวบินขึ้น พิธีกรรมการรักษาของหมอลำผีฟ้า มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ การวางคำหมากและเครื่องคาย การลำส้อง การอัญเชิญผีฟ้า การเสี่ยงไข่ การเรียกรับขวัญ การพ่อนรำฉลองคาย และ ลาคาย ก็เป็นการสิ้นสุดพิธีกรรมการรักษาของหมอลำผีฟ้า

¹มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม(tun-rmu@hotmail.com)



คำสำคัญ : หมอลำผีฟ้า, ผีฟ้า

ABSTRACT

The objectives of the study “Morlum Pheefah” Wisdom of treatment in Konsawan village were; to study the Morlum Pheefah and the ceremony of Morlum Pheefah (spirit medium) in Konsawan village, Konsawan district, Chaiyaphum province. The data collected from 16 purposive sampling interviewers included; 6 well - informed person, 2 performers and 8 ordinary people, all of interviewer related with Lam Pheefah ceremony of Moolam Ampruan. The research instruments included the interview form, observation form. The data were collected from documentary and fieldwork. The result of the study was shown in descriptive analysis. This research found that:

Mrs. Ampruan Phanthong is a Morlum Pheefah (spiritualist) who is respected in Konsawan village. She was inherited of spirit from Mrs. Cho Tangphong, her grandmother. The music instrument which used in Lum Pheefah ceremony is Caen (Laos reed mouthorgan). It is a single Caen that use to bowl for harmonizing with dance. Lai Caen (Caen tune) which the musicians used are Lai Long, Lai Lum and Lai Nokseangsawbinsern. The treatment ceremony are included; giving or offering the betel nut, dancing for predication, Pheefah engage respectfully, predication with egg, mind consoling and finally, dancing for consecrate and farewell that ended the ritual treatment ceremony of Lum Pheefah.

Keywords : Morlum Pheefah (spiritualist), Pheefah (spirit)

บทนำ

หมอลำ คือ ผู้ดำรงบทบาทสำคัญในการขับร้อง ทำหน้าที่ถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆ อย่างเป็นท่วงทำนองให้กับผู้ชม โดยใช้การลำ ซึ่งหมายถึงการขับร้อง การเปล่งเสียงหรือถ้อยคำให้เป็นท่วงทำนองต่าง ๆ ตามกลอนลำ ซึ่งเป็นบทร้องที่ถูกประพันธ์ขึ้นในลักษณะบทร้อยกรอง ไม่มีจังหวะตายตัวใช้สำหรับลำให้กับผู้ฟังได้รับรู้ถึงเนื้อความต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นวรรณกรรมพื้นบ้าน นิทานชาดก คติสอนใจ คุณธรรม จริยธรรม จาริต ประเพณี ค่านิยม รวมถึงความเชื่อต่าง ๆ ของผู้คนในท้องถิ่น กลอนลำมีทั้งบทร้องที่มีการสืบทอดมาตั้งแต่โบราณ ประพันธ์ขึ้นใหม่ และกลอนสดที่หมอลำใช้ปฏิภาณกวีแต่งขึ้นระหว่างลำแสดงประกอบคลอไปกับเสียงแคน โดยมีหมอแคนเป่าแคนในลักษณะ คลอ เคล้า ขัด ให้เข้ากับการลำและลำดับขั้นตอนต่าง ๆ ของการแสดงหมอลำได้เป็นอย่างดี (บุษกร ปิณฑสันต์ และ ขำคม พรประสิทธิ์, 2553)

คำว่า หมอ ในภาษาไทยถิ่นอีสาน หมายถึง ผู้รู้ หรือผู้เชี่ยวชาญระดับมืออาชีพ ในการใช้ หรือการประกอบวิชาชีพสาขาใดสาขาหนึ่ง เช่น หมอโหร หรือ หมอมอ หมายถึงผู้เชี่ยวชาญในการทำนายโชคชะตา หมอแคน หมายถึงผู้ชำนาญในการเป่าแคน ดังนั้นหมอลำ ก็จึงหมายถึง ผู้ชำนาญในการลำ คำว่า ลำ มีการสันนิษฐานไว้หลายนัย เช่น 1. สันนิษฐานว่า ลำ เป็นคำลักษณะนามหมายถึงสิ่งที่ยาว เช่น ลำพลา ลำตาล ลำไผ่ รวมถึงวรรณกรรมอีสานที่เป็นเรื่องยาว ก็เรียกว่าลำด้วย เช่น ลำการะเกด ลำจำปาสดัน ลำศิลป์ชัย เป็นต้น, 2. สันนิษฐานว่า มาจากการจารหรือการเขียนหนังสือในสมัยโบราณ นิยมจารลงบนผิวไม้ไผ่ หรือลำไผ่ ฉะนั้นหนังสือผูก หรือหนังสือโบราณเหล่านี้จึงใช้ลักษณะนามว่าลำ ผู้อ่านที่สามารถท่องจำได้จนนำไปเล่าเป็นนิทานให้คนอื่นได้ฟัง ผู้ที่มีความชำนาญในการจดจำเรื่องราวบทกลอนในหนังสือโบราณเหล่านี้ ก็จะได้สมญานามว่า หมอลำ



(เจริญชัย ชนไฟโรจน์, 2558) เพลงหมอลำ มีเนื้อร้องตามโอกาสของงานและพัฒนาเป็นอาชีพรับจ้างตามลักษณะของงาน เป็นเพลงพื้นบ้านที่ได้รับความนิยมและรู้จักกันอย่างแพร่หลาย ในวัฒนธรรมกลุ่มนี้หมอลำแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ หมอลำที่แสดงเพื่อความบันเทิง และหมอลำที่แสดงในพิธีกรรม ได้แก่ หมอลำผีฟ้า เป็นการลำที่มีจุดมุ่งหมาย 2 ประการ คือ รักษาคนป่วย และพยากรณ์ดินฟ้าอากาศ (จตุพร ศิริสัมพันธ์, 2553) หมอลำที่เล่นอยู่ในภาคอีสาน แบ่งออกเป็น 5 ประเภท ดังต่อไปนี้ 1) หมอลำผีฟ้า คือ หมอลำที่ติดต่อกับผีฟ้า เชิญให้มาเข้าทรง และ ร้องรำเพื่อรักษาผู้ป่วย ให้ผู้ป่วยขึ้นมาร้องรำกับคณะหมอลำ มีจุดประสงค์สร้างความบันเทิงให้กับผู้ป่วยเป็นหลัก, 2) หมอลำพื้น หรือ เว้าพื้น คือ หมอลำนิทาน หรือเล่านิทานด้วยการลำ หรือ การขับร้อง การแสดงชนิดนี้ใช้หมอลำคนเดียว โดยมีหมอแคนเป่าคลอประสานอยู่, 3) หมอลำกลอน คือ หมอลำที่ขับร้องโต้ตอบโดยใช้กลอนเป็นการแข่งขันเกี่ยวหญิงสาว บางทีเรียกว่าหมอลำเชิงสู้, 4) หมอลำหมู่ คือ หมอลำที่มีผู้แสดงหลายคน ลำเป็นเรื่องราว เป็นละคร หรือลิเก โดยนำนิทานพื้นบ้านมาเป็นบทลำใหม่ เช่น เรื่องนางแดงอ่อน ขุนลู (ขูลู) – นางอ้ว ผาแดง – นางไอ่ ท้าวกำกาดำ, 5) หมอลำเพลิน คือ หมอลำหมู่ชนิดหนึ่ง ต่างกันที่ทำนองลำ และการแต่งกายที่นุ่งซิ่นสั้น ๆ (จินตนา ไบกาซุย, 2557)

ลำผีฟ้าเป็นการลำรักษา พิธีจะจัดหลังจากที่หมอลำสอง หรือหมอลำทรงแจ้งให้ทราบสาเหตุแห่งการเจ็บไข้ได้ป่วย และด้วยความเชื่อว่า พญาแถน (ซึ่งเรียกว่าเป็นผีฟ้า) มีอำนาจสูงสุดในการที่จะคลบนตาลให้ชีวิตมนุษย์เป็นไปต่าง ๆ จึงลัดขั้นตอนปลุกย่อย เช่นการไปหาหมอธรรม (ผู้มีอำนาจพูดกับผีหรือปราบผี) หรือการไปหาหมอจ้ำ (ผู้สามารถติดต่อกับผีได้) ด้วยการไปหาหมอลำผีฟ้า ผู้มีความสามารถติดต่อกับพญาแถนได้ ให้จัดพิธีกรรมอัญเชิญพญาแถนผู้มีอำนาจสูงสุดให้ลงมาช่วย หัวหน้าของหมอลำผีฟ้าโดยมากเป็นผู้หญิง แต่เวลาลำต้องแต่งตัวเป็นผู้ชาย เช่น นุ่งผ้าโสร่ง และเอาผ้าขาวม้ามาโพกหัว เป็นต้น (สำเร็จ คำโหมง, 2537) เมื่อมีคนเจ็บไข้ได้ป่วยในอดีตเชื่อว่าเป็นการกระทำของผีร้าย ต้องไล่ผีร้ายออก

ไป ผีฟ้า หมายถึง ผู้มีอำนาจเหนือธรรมชาติอยู่บนฟ้า ตรงกับคำบาลี-สันสกฤต ว่า เทวดา ลำผีฟ้า หมายถึง การขับร้องมีเครื่องดนตรีคลอในพิธีกรรมรักษาโรค มีชื่อเรียกอื่น ๆ คือ ลำผีไต้, ลำไต้เทิง, ลำผีถน พิธีกรรมลักษณะคล้ายกันนี้กลุ่มชาวไทยและชาวยို ในจังหวัดสกลนคร และนครพนม เรียกว่า “เหยา” ชาวเขมร เรียกว่า “มะมั่วด” พิธีกรรมลำผีฟ้าจะจัดขึ้นหลังจากที่หมอลำส่อง หรือหมอทรง แจ้งสาเหตุแห่งการเจ็บไข้ให้เจ้าของไข้ทราบแล้ว หรือไม่ก็ลัดขั้นตอนจัดพิธีกรรม ลำผีฟ้าเลย โดยไม่ต้องลำส่องก็ได้ (เจนจิรา เบญจพงศ์, 2555)

หมู่บ้านคอนสวรรค์ อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ มีพิธีกรรมเกี่ยวกับ ผีฟ้าที่สืบทอดกันมานาน ในอดีตบ้านคอนสวรรค์มีหมอลำผีฟ้าอยู่หลายคน เมื่อชาวบ้านมีอาการเจ็บไข้ ได้ป่วยที่รักษาไม่หายก็จะมาขอให้หมอลำผีฟ้าช่วยรักษา อยู่เสมอ แต่ในปัจจุบันเหลือหมอลำผีฟ้าที่สามารถทำพิธีเกี่ยวกับการรักษาเพียงคนเดียว คือ นางอำพรวน พันทอง อีกทั้งโอกาสในการจัดทำพิธีกรรมลำผีฟ้าในการรักษา ก็มีน้อยลงตามการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมที่การเข้าถึงการรักษา โรคภัยต่าง ๆ สะดวกสบายขึ้นกว่าในอดีต ทำให้พิธีกรรมลำผีฟ้าในการรักษา ในอนาคตอาจสูญหายไปซึ่งเป็นเรื่องที่น่าเสียดายที่พิธีกรรมโบราณที่อยู่คู่กับชุมชน บ้านคอนสวรรค์ จะไม่มีเหลือข้อมูลให้ชนรุ่นหลังได้ศึกษาต่อไป

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ในการทำวิจัยเรื่อง หมอลำผีฟ้า ภูมิปัญญา แห่งการรักษาบ้านคอนสวรรค์ เพื่อศึกษาประวัติหมอลำผีฟ้า และพิธีกรรมลำผีฟ้า บ้านคอนสวรรค์ เพื่อเป็นการอนุรักษ์ และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพิธีกรรมลำผีฟ้า ให้แก่ผู้ที่สนใจได้มีข้อมูลในการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาประวัติหมอลำผีฟ้า บ้านคอนสวรรค์ อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ
2. ศึกษาพิธีกรรมลำผีฟ้า บ้านคอนสวรรค์ อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มคือ

1.1 กลุ่มผู้รู้ เป็นกลุ่มบุคคลที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของหมอลำผีฟ้า คติความเชื่อ วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของชุมชน ประกอบด้วย ผู้นำชุมชนและผู้สูงอายุ ที่อาศัยอยู่ในบ้านคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 6 คน

1.2 กลุ่มผู้ปฏิบัติ เป็นกลุ่มบุคคลที่มีหน้าที่สำคัญในพิธีกรรมลำผีฟ้า บ้านคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ประกอบด้วย หมอลำและหมอแคน จำนวน 2 คน

1.3 กลุ่มทั่วไป ประกอบด้วย ประชาชนที่อาศัยอยู่ใน บ้านคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 8 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการทำวิจัย มีดังต่อไปนี้

2.1 แบบสังเกต ใช้สำหรับสังเกตสภาพทั่วไปภายในชุมชน ขั้นตอนในพิธีกรรมลำผีฟ้า เช่นการเตรียมความพร้อมก่อนการประกอบพิธี อุปกรณ์ที่ใช้ในพิธี ขั้นตอนวิธีการรักษาของหมอลำผีฟ้า เป็นต้น

2.2 แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง สัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ถูกสัมภาษณ์ และข้อมูลแบบเจาะจงในประเด็นที่เกี่ยวกับพิธีกรรมลำผีฟ้า ในการรักษาผู้ป่วย

2.3 แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง เป็นการสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับพิธีกรรมลำผีฟ้า บ้านคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 นำข้อมูลจากการค้นคว้าและรวบรวมจากเอกสารสิ่งพิมพ์ งานวิจัย และตำราวิชาการต่าง ๆ มาจัดเรียงลำดับตามความสำคัญของเนื้อหา

3.2 นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลต่าง ๆ และข้อมูลที่ได้จากการลงภาคสนามมาจัดเรียงความสำคัญให้ตรงตามเนื้อหา

3.3 ถอดข้อมูลจากเทปบันทึกเสียง และบันทึกภาพ แล้วบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร

3.4 ในส่วนของดนตรี ฟังและถอดเสียงออกมาเป็นโน้ตดนตรีสากล

3.5 ศึกษาเปรียบเทียบจากเอกสาร รายงานการวิจัย ตำราและหนังสือต่างๆ ทางวิชาการ รวมทั้งวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์

3.6 นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบโดยผู้มีความรู้ภายในบ้านคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ปรับปรุง เรียบเรียงเนื้อหาให้ถูกต้องอย่างเป็นระบบ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลภาคสนามเป็นข้อมูลหลัก ใช้ข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตำรา หนังสือทางวิชาการ และเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เป็นข้อมูลสนับสนุน โดยมีรายละเอียดของการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 ประวัติหมอลำผีฟ้า บ้านคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

4.2 พิธีกรรมลำผีฟ้า บ้านคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

4.2.1 เครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบพิธี

4.2.2 ลายแคนที่ใช้ประกอบพิธีกรรมลำผีฟ้าในการรักษา

4.2.3 พิธีกรรมลำผีฟ้าในการรักษา



5. สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์ นำมาเรียบเรียงในรูปแบบเชิงการพรรณนาวิเคราะห์ เป็นความเรียง และสรุปผลเป็นรายงานการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ประวัติของหมอลำผีฟ้า บ้านคอนสวรรค์ อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

ในอดีตบ้านคอนสวรรค์ อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ มีการนับถือเกี่ยวกับผีฟ้าเกือบแทบทุกหลังคาเรือน แต่ในปัจจุบัน หมอลำผีฟ้า ที่ยังเหลืออยู่มีเพียง นางอำพรวน พันทอง โดยได้รับการสืบทอดผีฟ้าต่อจากแม่ชู้ แต่งพงษ์ ซึ่งเป็นย่า โดยมีเหตุผลเริ่มจากนางอำพรวนมีอาการป่วย โรงพยาบาลที่เข้ารับรักษาแพทย์ไม่สามารถวินิจฉัยโรคได้ ในระหว่างที่ป่วยอยู่ ญาติได้ไปดูหมอ ดูได้ทำนายว่าถ้านางอำพรวน รับสืบทอดผีฟ้าจากย่าแล้วจะหายป่วย จึงตัดสินใจรับสืบทอดผีฟ้า เมื่อรับการสืบทอดมาแล้วอาการป่วยก็หายไปร่างกายแข็งแรงขึ้น ในพิธีกรรมลำผีฟ้าเพื่อทำการรักษาจากหมอลำผีฟ้าจะต้องเป็นอาการป่วยที่ไปหาแพทย์แล้วไม่สามารถรักษาได้หมอลำผีฟ้าจึงจะรับรักษา ด้านการสืบทอดผีฟ้าในรุ่นต่อไปผู้ที่มาสืบทอดต้องเป็นเครือญาติเดียวกัน หรือเป็นคนในครอบครัว ไม่สามารถสืบทอดให้กับคนอื่นได้ ซึ่งในปัจจุบันยังไม่สามารถหาผู้สืบทอดได้



ภาพที่ 1 นางอำพรวน พันทอง

2. พิธีกรรมลำผีฟ้า บ้านคอนสวรรค์ อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

2.1 เครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบพิธี

เครื่องดนตรีที่ใช้ในพิธีกรรมลำผีฟ้า คือ แคนแปด เป็นแคนเดี่ยว ใช้เป่าประสานเสียงคลอไปกับการขับร้องที่เรียกว่า ลำ ประกอบด้วยลูกแคน หรือ ไม้คู่แคนจำนวน 8 หรือ 16 ลำ มีเสียงทั้งหมด 16 เสียง มีชื่อเรียกตามภาษาพื้นเมืองดังต่อไปนี้ คู่ที่ 1 ลูกที่ 1 ด้านมือซ้ายเรียกว่าโป้ซ้าย ลูกที่ 1 ด้านมือขวาเรียกว่าโป้ขวา (ทุ้ง), คู่ที่ 2 ลูกที่ 2 ด้านมือซ้ายเรียกว่าแม่เวียง ลูกที่ 2 ด้านมือขวาเรียกว่าแม่เซ, คู่ที่ 3 ลูกที่ 3 ด้านมือซ้ายเรียกว่าแม่แก่ ลูกที่ 3 ด้านมือขวาเรียก

ว่าสะแนน, คู่ที่ 4 ลูกที่ 4 ด้านมือซ้ายเรียกว่าแม่ก้อยขวา ลูกที่ 4 ด้านมือขวาเรียกว่าฮับทุ่ง, คู่ที่ 5 ลูกที่ 5 ด้านมือซ้ายเรียกว่าแม่ก้อยซ้าย ลูกที่ 5 ด้านมือขวาเรียกว่าลูกเวียง, คู่ที่ 6 ลูกที่ 6 ด้านมือซ้ายเรียกว่าสะแนน ลูกที่ 6 ด้านมือขวาเรียกว่าแก่น้อย, คู่ที่ 7 ลูกที่ 7 ด้านมือซ้ายเรียกว่าก้อยซ้าย ลูกที่ 7 ด้านมือขวาเรียกว่าก้อยขวา , คู่ที่ 8 ลูกที่ 8 ด้านมือซ้ายเรียกว่าเสฟซ้าย ลูกที่ 8 ด้านมือขวาเรียกว่าเสฟขวา (บุญเลิศ จันทร, 2531 : 43-48) แต่มีเสียงที่ซ้ำกัน 2 เสียง คือเสียง ซอล จึงมีเสียงที่ระดับเสียงต่างกัน 15 เสียง เรียงจากต่ำไปสูง ดังนี้คือเสียง ลา ที โด เร มี ฟา ซอล (ซอล) ลา ที โด เร มี ฟา ซอล และ ลา ลูกแคนที่อยู่ด้านปลายนอกสุดของเต้าแคนใช้เป็นเสียงยีน (drone) เรียกว่าเสียงเสฟ หมอแคน หรือเรียกว่า หมอฆ่า ที่เป่าแคนในพิธีกรรมลำผีฟ้า บ้านคอนสวรรค์ ส่วนใหญ่หมอลำผีฟ้าจะเลือกหมอแคนคนเดิมที่เคยเป่าให้ในพิธี เพราะจะมีความเข้าใจว่าหมอลำผีฟ้าจะเริ่มลำตอนไหน แล้วแคนควรจะเริ่มเป่าตอนไหน หรือต้องเป่าลายอะไร หมอแคนที่เป่าประกอบพิธีจะมีคนเดียว ดังนั้นต้องมีความอดทนสูง หากในช่วงที่มีการฟ้อนรำในพิธีต้องใช้ลายเพลงที่มีจังหวะค่อนข้างเร็ว และต้องเป่าไปจนกว่าผู้ที่ฟ้อนรำจะเหนื่อย หรือหยุดฟ้อนรำไปเอง



ภาพที่ 2 แคนแปดที่ใช้ในพิธีกรรมลำผีฟ้า

2.2 ลายแคนที่ใช้ประกอบพิธีกรรมลำผีฟ้าในการรักษา

2.2.1 ลายลง เป็นลายที่หมอแคนจะเป่าคลอไปตั้งแต่ก่อนจะเริ่มพิธีอัญเชิญดวงวิญญาณเจ้าพ่อศรีสะเหลา (ดวงวิญญาณของผีฟ้า) เพื่อเข้าทรง ลักษณะของจังหวะค่อนข้างช้า

ลายลง



ภาพที่ 3 ทำนองแคนลายลง

2.2.2 ลายลำ เป็นลายที่ใช้ในตอนที่หมอลำผีฟ้าอัญเชิญดวงวิญญาณเจ้าพ่อศรีสะเหลา (ดวงวิญญาณของผีฟ้า) เข้าทรงแล้วบรรเลงประกอบการลำส้องเพื่อวินิจฉัยอาการป่วยของผู้ที่มารักษา มีลักษณะของจังหวะเร็วปานกลาง

ลายลำ



ภาพที่ 4 ทำนองแคนลายลำ

2.2.3 ลายนกแขวบินเงิน เป็นลายที่หมอแคนเป่าทุกครั้งที่มีการฟ้อนรำของหมอลำผีฟ้าหลังจากผีฟ้าลงมาประทับร่าง หรือการฟ้อนรำของผู้ป่วยที่ได้รับการรักษา รวมทั้งผู้ที่มาร่วมพิธี ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในวิธีการรักษา โดยให้ผู้ป่วยฟ้อนรำลงคาย และลาคาย มีลักษณะของจังหวะค่อนข้างเร็ว

ลายนกแขวบินเงิน



ภาพที่ 5 ทำนองแคน ลายนกแขวบินเงิน

2.3 พิธีกรรมลำผีฟ้าในการรักษา

2.3.1 การวางคำหมาก คือ การบอกกล่าวเจ้าที่ที่สิ่งสถิตในบริเวณที่ทำพิธี เพื่อไม่ให้มาปิดบังหรือรบกวนการตรวจดูอาการป่วยของผู้ที่มารักษา โดยใช้ หมากพลู 1 คำ และเหล้า 1 แก้ว หมอลำผีฟ้า จะทำการส่งดูอาการป่วยของผู้ที่มารักษาเกิดจากการกระทำของผี หรือดวงวิญญาณสิ่งชั่วร้ายหรือไม่ หรือเป็นเพียงอาการป่วยจากโรคภัยธรรมดา ถ้าตรวจพบว่ามิดวงวิญญาณเป็นสาเหตุเจ็บป่วยแล้ว ก็จะทำให้ผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาแต่งกาย เพื่อขอขมาดวงวิญญาณ และเช่นไหว้ผีฟ้า ซึ่งประกอบไปด้วย ผ้าขาว ผ้าสีน หวี แป้ง กระจก น้ำอบ ชัน 5 หรือ ชัน 8 เป็นต้น



ภาพที่ 6 เครื่องคาย

2.3.2 ลำไหว์ครูอัญเชิญดวงวิญญาณของ พ่อศรีสะเกลา (ดวงวิญญาณของผีฟ้า) เมื่อท่านลงมาประทับร่างหมอลำผีฟ้าแล้ว หมอลำผีฟ้าจะพ้อนรำเพื่อขึ้นชมและตรวจดูค้ายที่จัดตั้งไว้ 3 รอบ เสร็จแล้วจึง ได้ถามถึงรายละเอียดของผู้ป่วยที่มารักษา ด้วยการล่าส่อง เป็นการล่าเสี่ยงทายหา สาเหตุของการเจ็บป่วยว่าเกิดจากอะไร และทำการไหว้ขอ บอริฎุท คือ จิตใจที่ดวง วิญญาณได้เอาไป ให้กลับมาอยู่ในกายของคนป่วยเช่นเดิม โดยการร้องขอและแต่ง เครื่องสังเวยไปไหว้เพื่อเป็นการไถ่ถอนขวัญ หรือดวงจิตให้คืนมาสู่กายของผู้ป่วย



ภาพที่ 7 หมอลำผีฟ้าอัญเชิญดวงวิญญาณของพ่อศรีสะเกลา (ดวงวิญญาณของผีฟ้า)

2.3.3 การเสี่ยงไข่ โดยการตั้งไข่กับพื้นแล้วใช้มือตบลงบนพื้นแล้วดูการล้มของไข่ ถ้าไข่ล้มไปทางซ้ายแสดงว่าดวงวิญญาณยอมรับการเช่นไหว้ แต่ถ้าไข่ล้มไปทางอื่นแสดงว่าดวงวิญญาณไม่ยอมรับการเช่นไหว้ของผู้ป่วย ต้องมีการสอบถามดวงวิญญาณว่าต้องการอะไรอีกหรือไม่ ในการเสี่ยงไข่นั้นจะทำทั้งหมด 3 ครั้ง หลังจากนั้นก็จะเป็นการเสี่ยงไข่ว่าผู้ป่วยสามารถรักษาอาการป่วยได้หรือไม่ เริ่มจากผู้ป่วยที่มารักษาจะมากราบลงที่ค้ายก่อน หมอลำผีฟ้าก็จะเริ่มทำพิธีโดยนำไข่มาวางไว้บนมือแล้วก็พ้อนรำสลับกับการลำสอง เสร็จแล้วจึงนำไข่มาวางไว้บนพื้น ถ้าไข่ตั้งตรงบนพื้นได้ผู้ป่วยก็จะสามารถรักษาอาการป่วยได้ แต่ถ้าหากไข่ไม่สามารถตั้งบนพื้นได้ผู้ป่วยก็ไม่สามารถรักษาอาการป่วยได้



ภาพที่ 8 การเสี่ยงไข่

2.3.4 หลังจากการเสี่ยงไข่แล้ว จะมีการลำส้องอีกครั้งว่า ดวงวิญญาณมีสิ่งไหนที่ต้องการเพิ่มเติมอีกหรือไม่ ถ้ามีก็จะมีการเสี่ยงไข่ดูอีกครั้ง ถ้าไม่มีหมอลำผีฟ้าก็จะนำไข่เอาวางไว้บนมือและลำส้องดูไปเรื่อย ๆ ถ้าไข่ไม่มีลักษณะล้มลงคล้ายการก้มลงกราบไปทางคาย หมายถึงดวงวิญญาณยอมรับการเซ่นไหว้ เมื่อหมอลำผีฟ้าหันหน้าไปทางหมอแคน แล้วไข่ไม่มีลักษณะล้มลงคล้ายการก้มลงกราบไปทางหมอแคน หมายความว่า ดวงวิญญาณต้องการที่จะพ้อนรำ หมอลำผีฟ้าก็จะพ้อนรำเพื่อฉลองคาย และเป็นการลาตาย ก็เป็นการเสร็จในขั้นตอนของการลำส้อง



ภาพที่ 9 หมอลำผีฟ้าทำการลำส้องและเสี่ยงไข่อีกครั้ง

2.3.5 การเรียกรับขวัญโดยหมอลำผีฟ้า จะมีเครื่อง
ญาติและผู้ป่วย (ไม่จำเป็นต้องมีคนป่วยก็ได้) มานั่งรอรับขวัญพร้อมกัน โดยไม่มี
ใครทราบว่าจะเข้ามาหาผู้ใด แต่มีข้อกำหนดไว้ว่าถ้าขวัญเข้ามาหาใคร คน
นั้นต้องห้ามพูด หมอลำผีฟ้าจะเป็นผู้พาผู้ที่ได้รับขวัญไปหาผู้ป่วยเอง ต่อจาก
นั้นหมอลำผีฟ้าจะผูกแขนรับขวัญให้ผู้ป่วย และทำการปอกเปลือกไข่ที่ต้มเพื่อ
เสี่ยงทายว่าตอนนี้อาการของผู้ป่วยเป็นอย่างไรบ้าง



ภาพที่ 10 หมอลำผีฟ้าปอกเปลือกไข่ที่ต้มเสี่ยงทายดูอาการผู้ป่วย

2.3.6 ผู้ป่วย และผู้ที่ร่วมพิธีกรรมลำผีฟ้าพ่อนรำ
ฉลองกาย โดยผู้ป่วยที่จะร่วมพ่อนรำจะต้องมีการเปลี่ยนเสื้อผ้า การแต่งกายของ
ผู้ป่วยนั้นจะขึ้นอยู่กับดวงวิญญาณที่เข้ามาอยู่กับผู้ป่วย ถ้าผู้ป่วยเป็นผู้ชายแต่ดวง

วิญญาณที่เข้ามาเป็นดวงวิญญาณของผู้เป็นหญิง ผู้ป่วยก็จะต้องแต่งกายเป็นผู้หญิง หรือถ้าผู้ป่วยเป็นผู้หญิง แต่ดวงวิญญาณที่เข้ามาเป็นดวงวิญญาณของผู้ชาย ผู้ป่วย ก็จะต้องแต่งกายเป็นผู้ชาย ในการรักษาอาการของผู้ป่วยแต่ละคนหมอลำผีฟ้าจะเป็นผู้วินิจฉัยอาการผู้ป่วยว่าอยู่ในระดับใด มีอยู่ 3 ระดับ คือ อาการเบา อาการปานกลาง และอาการหนัก ในกรณีที่วินิจฉัยพบว่ามีอาการเบา ผู้ป่วยจะต้องลุกขึ้นมาฟ้อนรำด้วยตัวเอง ในกรณีที่ผู้ป่วยมีอาการระดับปานกลางไม่สามารถลุกขึ้นมาฟ้อนรำได้ ก็จะทำให้ผู้ป่วยนั่งฟ้อนรำอยู่กับที่ตามแต่ผู้ป่วยจะสามารถทำได้ แต่ในกรณีที่ผู้ป่วยมีอาการหนัก ไม่สามารถที่จะลุกขึ้นมาฟ้อนรำเองได้ ก็จะทำให้คนในครอบครัวหรือคนที่สายเลือดเดียวกันเป็นผู้ฟ้อนรำแทน หลังจากนั้น หมอลำผีฟ้าจะเชิญดวงวิญญาณพ่อเพชฌฆาต ลงมาเพื่อตัดสินคำรักษา รับกาย และค่าหมอแคน หลังจากนั้นผู้ป่วย เครือญาติและผู้ที่มีร่วมพิธีร่วมกันฟ้อนรำฉลองกายอีกครั้ง ก็เป็นการสิ้นสุดการรักษาของหมอลำผีฟ้า



ภาพที่ 11 ผู้ป่วยฟ้อนรำเพื่อรักษาโรค

สรุปผล

นางอำพรวน พันทอง เป็นหมอลำผีฟ้า บ้านคอนสวรรค์ อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ที่ได้รับความนับถือโดยได้รับการสืบทอดผีฟ้าต่อจากแม่ชู แต่งพงษ์ ซึ่งเป็นย่า เครื่องดนตรีที่ใช้ในพิธีกรรมลำผีฟ้า คือ แคนแปด ลายแคน ที่ใช้คือ ลายลง, ลานลำและลายนกแซวบินเขิน พิธีกรรมลำผีฟ้าในการรักษามีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1 การวางคำหมาก คือ การบอกกล่าวเจ้าที่ที่สิงสถิตในบริเวณพิธีไม่มารบกวน หมอลำผีฟ้าจะทำการส่งดูอาการป่วยของผู้ป่วย ถ้าตรวจพบว่ามีความวิญญานหรือผีเป็นสาเหตุก็จะให้ผู้ป่วยแต่งกาย เช่น ไห้ว

2 ถ้าไหว้ครุอยู่เชิญดวงวิญญานของพ่อศรีสะเหลา เมื่อท่านมาประทับร่างหมอลำผีฟ้า ท่านจะพ้อนรำขึ้นชมตรวจดูกายที่จัดแต่ง และทำการไหว้ขอ บอกริฎ คือ จิตใจที่ดวงวิญญานได้เอาไป ให้กลับคืนมา และแต่งเครื่องสังเวยไปไหว้ไถ่ถอนขวัญของผู้ป่วย

3 การเสี่ยงไข่ โดยการตั้งไข่กับพื้นแล้วใช้มือตบลงบนพื้นดูการล้มของไข่ ถ้าไข่ล้มไปทางคาก็เป็นการยอมรับการเช่นไหว้ แต่ถ้าไม่ล้มไปทางคาก็เป็นการไม่ยอมรับการเช่นไหว้ การเสี่ยงไข่จะทำ 3 ครั้ง หลังจากนั้น หมอลำผีฟ้าก็จะนำไข่มาวางไว้บนมือแล้วก็พ้อนรำเสร็จแล้วจึงนำไข่มาวางไว้กับพื้น ถ้าไข่ตั้งตรงกับพื้นผู้ป่วยจะรักษาอาการป่วยหายได้ แต่ถ้าตั้งไม่ได้ผู้ป่วยก็ไม่สามารถรักษาอาการป่วยได้

4 หลังจากนั้นจะมีการลำส่งอีกครั้งว่าดวงวิญญานมีอะไรที่ต้องการอีกหรือไม่ ถ้ามีก็จะทำการเสี่ยงไข่อีกครั้ง ถ้าไม่มีหมอลำผีฟ้าก็จะนำไข่มาวางไว้บนมือและลำส่งดูถ้าไข่มิมีการล้มลงกราบคาย หมายถึงยอมรับการเช่นไหว้ ถ้าไข่มิล้มลงกราบไปทางหมอแคน หมอลำผีฟ้าก็จะพ้อนรำเพื่อฉลองคายและลาคาย

5 การเรียกรับขวัญโดยหมอลำผีฟ้าโดยจะมีเครื่องญาติและผู้ป่วย (ไม่จำเป็นต้องมีคนป่วยก็ได้) มานั่งรอรับขวัญพร้อมกัน ถ้าขวัญเข้าหาใคร คนนั้น

ต้องห้ามพูด หมอลำผีฟ้าจะเป็นผู้พาไปหาผู้ป่วย หมอลำผีฟ้าจะผูกแขนรับขวัญให้ผู้ป่วย และปลอกเปลือกไขที่ต้มเพื่อเสีงหายดูว่าอาการผู้ป่วยเป็นอย่างไร

6 ผู้ป่วย และผู้ที่ร่วมพิธีพืชมอราดลองคาย ถ้าผู้ป่วยเป็นผู้ชาย แต่ดวงวิญญาณที่เข้ามาเป็นดวงวิญญาณของผู้เป็นหญิง ผู้ป่วยก็ต้องแต่งกายเป็นผู้หญิง หรือผู้ป่วยเป็นผู้หญิง แต่ดวงวิญญาณที่เข้ามาเป็นดวงวิญญาณของผู้ชาย ผู้ป่วยก็ต้องแต่งกายเป็นผู้ชาย ในกรณีที่วินิจฉัยอาการเจ็บป่วยของผู้ที่มาปรึกษาพบว่ามีอาการเบา ผู้ป่วยจะต้องลุกขึ้นมาพอรำด้วยตัวเอง ในกรณีที่ผู้ป่วยมีอาการระดับปานกลางไม่สามารถลุกขึ้นมาพอรำได้ ก็จะทำให้ผู้ป่วยนั่งพอรำอยู่กับที่ แต่ในกรณีที่ผู้ป่วยมีอาการหนัก ไม่สามารถที่จะลุกขึ้นมาพอรำเองได้ ก็จะทำให้คนในครอบครัวเดียวกันเป็นผู้พอรำแทน หลังจากนั้นหมอลำผีฟ้าจะเชิญดวงวิญญาณพ่อเพชรมาตลงมาเพื่อตัดสินคำรักษาผู้ป่วย เครื่องยาและผู้ที่มาร่วมงานร่วมกันพอรำลองคายอีกครั้ง ก็เป็นการสิ้นสุดการรักษาของหมอลำผีฟ้า

การอภิปรายผล

พิธีกรรมลำผีฟ้าบ้านคอนสวรรค์ ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ เป็นพิธีกรรมเพื่อรักษาผู้ป่วยที่มีสาเหตุจากวิญญาณ หรือสิ่งชั่วร้าย ทำให้มีอาการป่วยไข้ มีนางอำพรวน พันทอง เป็นหมอลำผีฟ้า ซึ่งถือได้ว่าเป็นหัวหน้าหมอลำผีฟ้าในชุมชน มีผู้ที่เคยได้รับการรักษาเป็นบริวาร ซึ่งพิธีกรรมดังกล่าวเป็นพิธีกรรมที่สืบทอดกันมาตั้งแต่ในอดีต ซึ่งเป็นความเชื่อในหลายพื้นที่ในภาคอีสาน โดยเฉพาะในแถบอีสานเหนือ ซึ่งในบางพื้นที่อาจมีชื่อเรียกที่ต่างกันไป เช่น พิธีเหยา แต่ก็ยังคงลักษณะของพิธีกรรมที่คล้ายกัน พิธีกรรมลำผีฟ้ามีความเกี่ยวข้องกับด้านคติความเชื่อของคนในสังคมในอดีต มีการใช้พิธีกรรมผีฟ้าในการสั่งสอนเพื่อให้เกิดความกลัวในการกระทำที่ชั่วร้าย ในพิธีกรรมลำผีฟ้าในการรักษา มีบทบาทสำคัญมากเพราะการรักษาในอดีตนั้นมิใช่สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานยังไม่ได้มาตรฐาน เมื่อเกิดความป่วยไข้ขึ้นก็ต้องพึ่งพาผีฟ้าเพื่อช่วยในการรักษา



สร้างกำลังใจ และความหวังให้กับผู้ป่วย ในการรักษาจะมีการจัดทำเครื่องคาย เพื่อกราบขมาและอัญเชิญสิ่งศักดิ์สิทธิ์ให้มาเข้าทรงหมอลำผีฟ้าขับร้องกลอนลำ ประกอบกับเสียงของแคน โดยจะมีการพ้อนรำทั้งผู้ป่วยและหมอลำผีฟ้าพ้อนรำไปด้วยกัน เสียงของแคนและการขับร้องจะช่วยให้ผู้ป่วยรู้สึกเพลิดเพลิน ลดอาการตึงเครียด และการพ้อนรำก็ช่วยให้ผู้ป่วยได้มีการขยับร่างกายเพื่อเสริมสร้างพลังกำลัง ทำให้ผู้ป่วยรู้สึกสนุกสนานจนลืมอาการเจ็บป่วยของตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง ดนตรีในพิธีกรรมรำผีฟ้าที่หมู่บ้านหนองคอนไทย ตำบลกุดตุ้ม อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิของ อนุลักษณ์ อาสาสู (2553) ผลการวิจัยพบว่า พิธีกรรมรำผีฟ้า คล้ายกับการทรงเจ้าเข้าผีทั่วไป ที่เรียกว่า “ผีฟ้า” เพราะเชื่อว่า “ผีฟ้า” คือ เทวดา ผู้ศักดิ์สิทธิ์ ที่จะคุ้มครองปกป้องรักษาโรคร้ายไข้เจ็บมิให้เกิดขึ้นได้ จึงมีประเพณี “การรำผีฟ้า” ก็คือการอัญเชิญผีฟ้าหรือเทวดาเข้ามาสิงร่างผู้เข้าทรง และเมื่อเข้าทรงแล้ว เทวดาที่อยู่ในร่างของผู้เข้าทรง ก็จะร่ายรำสนุกสนานโดยมีเสียงแคนเป็นเครื่องดนตรีประกอบการขับร้องร่ายรำ พิธีกรรมการรำผีฟ้าของคณะ หมอลำผีฟ้า แม่ใหญ่แก้ว พัยคชัย หมู่บ้านหนองคอนไทย ตำบลกุดตุ้ม อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ นั้นเป็นพิธีกรรมที่ชาวบ้านได้ใช้รักษาโรคร้ายไข้เจ็บควบคู่กับการดำเนินชีวิตมาโดยตลอด การรำผีฟ้านั้นได้นำเอา “แคน” มาบรรเลงเป่าประกอบการลงผีฟ้าด้วย ดังนั้นแคนจึงเป็นเครื่องดนตรีที่นอกจากมีไว้สำหรับเป่าเล่นเพื่อความสนุกสนานบันเทิงแล้ว ยังเป็นเครื่องดนตรีสำหรับบรรเลงบวงสรวงในพิธีกรรมด้วย หมอลำผีฟ้าที่เข้าพิธีรักษาผู้ป่วยประกอบด้วย หัวหน้าหมอลำ โดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง และแต่งงานแล้ว การเป็นหัวหน้าสืบทอดจากหัวหน้าคนเดิมที่ถึงแก่กรรมไป ส่วนผู้ร่วมลำในพิธีเรียกว่า บริวารหรือศิษย์ ได้แก่ ผู้ที่ผ่านการรักษาด้วยการลำผีฟ้ามาแล้ว ร่วมร่ายรำเกิดความสนุกสนาน เพื่อเร่งเร้าให้ผู้ป่วยลืมความเจ็บปวด ลืมความทุกข์คลายกังวล โดยปกติคนป่วยที่เข้าพิธีจะได้รับ การแต่งกายตามขั้นตอนของพิธีกรรมและแต่งกายตามที่ผีเข้าเทียมน (ในกรณีผีเข้าทรง) ผู้ป่วย การแต่งกายตามปกติธรรมดา แต่ต้องใช้ผ้าขาวหรือผ้าขาวม้า

พาดไหล่เป็นสัญลักษณ์บ่งบอกถึงการเข้าพิธีด้วยความมีสัมมาคารวะ นอกจากนี้ผู้
ป่วยอาจต้องเข้ามามีส่วนร่วม โดยการพ้อนรำกับหมอลำผีฟ้า แต่อาการป่วยหนัก
ก็ต้องนอนซมบ้าง ๆ พิธีกรรม คาย หมายถึง เครื่องประกอบพิธีเพื่อบูชาผีฟ้า อัญเชิญ
มาช่วยรักษาผู้ป่วย คายประกอบด้วย ชัน 5 ชัน 8 ห่อนินมต์ 4 ห่อ ชันน้ำ ผ้าขึ้น
ใหม่ 1 ผืน เทียน 1 คู่ ดอกไม้ขาว บุหรี่ หมาก พลู หวี กระจก ฝ้ายผูกแขน และ
เงินคาย เครื่องคายนี้นี้ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการประกอบพิธี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. หน่วยงานรัฐหรือองค์กรเอกชนควรนำผลการวิจัยนี้ไป
ประยุกต์ใช้ในส่งเสริมการสร้างงานวิจัยให้เป็นองค์ความรู้นำไปสู่การเผยแพร่และ
การอนุรักษ์หมอลำผีฟ้า
2. สถาบันอุดมศึกษาในภาคอีสานควรนำผลการวิจัยนี้ไป
ประยุกต์ใช้ในการวางแผนทางการศึกษาในการอนุรักษ์พิธีกรรมลำผีฟ้าของชาว
อีสาน

บรรณานุกรม

- จินตนา ไบกาซูย์. (2557). *การละเล่นพื้นเมือง*. ในสารานุกรมไทยฉบับเยาวชนฯ
ฉบับส่งเสริมการเรียนรู้. เล่มที่ 4. (พิมพ์ครั้งที่ 11, น. 71 - 129).
กรุงเทพฯ: ด้านสุขภาพการพิมพ์.
- จตุพร ศิริสัมพันธ์. (2553). *เพลงพื้นบ้าน*. ในสารานุกรมไทยฉบับเยาวชนฯ
ฉบับส่งเสริมการเรียนรู้. เล่มที่ 15. (พิมพ์ครั้งที่ 11, น. 141 - 188).
กรุงเทพฯ: ด้านสุขภาพการพิมพ์.
- เจริญชัย ชนไพโรจน์. (2558). หมอลำหมอแคน : ภูมิปัญญาพื้นบ้านที่เปรียบ
ดังแก้วสารพัดนึกของชาวอีสาน. ใน *งานมหกรรมหมอลำ : มรดก*

ภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม. (น. 1 – 2). มหาสารคาม.

เจนจิรา เบญจพงศ์. (2555). *ดนตรีอุษาคเนย์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เรือนแก้ว
การพิมพ์.

บุญเลิศ จันทร. (2531). *แคนดนตรีพื้นเมืองภาคอีสาน*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

บุษกร บิณฑสันต์ และ ชำคม พรประสิทธิ์. (2553). *หมอลำ*. กรุงเทพฯ:

สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำเริง คำโหมง. (2537). *ดนตรีอีสาน : แคนและดนตรีอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง*.

มหาสารคาม: ภาควิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

สถาบันราชภัฏมหาสารคาม.

อนุลักษณ์ อาสาสู. (2553). *ดนตรีในพิธีกรรมรำผีฟ้า : กรณีศึกษาคณะหมอลำ*

ผีฟ้าบ้านหนองคอนไทย ตำบลกุดตุ้ม อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ.

(วิทยานิพนธ์ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ)

การสร้างสรรค์จิตรกรรม : วิถีชีวิตชนบทอีสานกับจินตนาการสีสรรค์แห่ง
ความสุขในอดีต

The Creation of Painting : Ways of Life in Isan Rural Areas and
Colorful Imagination of Happiness in Former Times

ธีรวัฒน์ แคล้วคล่อง¹

Theerawat Klaewklong¹

Received : June 7, 2020

Revised: June 17, 2020

Accepted: June 17, 2020



ปีที่ 31 ฉบับที่ 1 พฤษภาคม 2563 33

บทคัดย่อ

การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม เรื่อง “วิถีชีวิตชนบทอีสานกับจินตนาการสีสรรค์แห่งความสุข ในอดีต” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพวิถีชีวิตวัฒนธรรมประเพณีในภาคอีสาน 2) เพื่อสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม ชุดวิถีชีวิตชนบทอีสานกับจินตนาการสีสรรค์แห่งความสุขในอดีต 3) เพื่อวิเคราะห์ผลงานจิตรกรรม ชุด วิถีชีวิตชนบทอีสานกับจินตนาการสีสรรค์แห่งความสุขในอดีต ใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล ภาคเอกสารและภาคสนาม โดยใช้การสำรวจและการสังเกต รวบรวมข้อมูลและนำมาวิเคราะห์ และเข้าสู่ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานนำเสนอผลการวิจัยเชิงพรรณนาวิเคราะห์ พร้อมภาพวาดสื่อะคริลิคประกอบ

ผลการสร้างสรรค์ พบว่า สภาพวิถีชีวิตในชนบทอันมีความสงบ และความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย โดยการอยู่พึ่งพาอาศัยกันท่ามกลางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมบริสุทธิ์ ซึ่งเอื้ออาทรต่อการเพาะปลูกยังชีพแบบพออยู่พอกิน บนพื้นฐานทาง

¹โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ (Theerawat2304@gmail.com)

วัฒนธรรมที่สืบทอดมายาวนาน เป็นทุนทางวัฒนธรรมที่เกิดจากปัญญาความคิดของผู้คน การถ่ายทอดเนื้อหาเรื่องราวจากความประทับใจในประสบการณ์จริง ได้ผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์ผสมผสานกับจินตนาการในการสร้างสรรค์เกิดเป็นผลงานจิตรกรรมที่มีรูปแบบกึ่งนามธรรม โดยใช้เทคนิคการระบายสีอะคริลิกบนพื้นผ้าใบ เพื่อสร้างบรรยากาศที่สื่อแสดงออกให้เห็นถึงวิถีชีวิตที่มีความสงบสุขและความงามของธรรมชาติสภาพแวดล้อมในชนบทอีสาน ซึ่งผลงานทั้งหมดสามารถแสดงอัตลักษณ์เฉพาะตน และสามารถสะท้อนแนวความคิดให้มีความสอดคล้องกับการสร้างสรรค์ผลงานให้เกิดความสมบูรณ์ได้เป็นอย่างดี

คำสำคัญ: การสร้างสรรค์จิตรกรรม, วิถีชีวิตชนบทอีสาน, จินตนาการ, สีสันแห่งความสุข

Abstract

This creativity of Arts thesis exhibition, entitled Ways of Life in Isan Rural Areas and Colorful Imagination of Happiness in Former Times, was inspired by a peaceful way of life and simple style of living in rural areas. People there commonly employ interdependence among pure nature and environment which help support their subsistence cultivation for the living based on the culture inherited for a long time. This has been a cultural capital created from wisdom of people and has influenced their lifestyles up till now. From the above mention, it made the author impressed and then always goes out for somewhere with the feeling of suburban areas or the atmosphere of rice fields which contain natural farms that bring calmness. Due to the nature and the simple way of life which provide cozy, comfort-

able and calm feelings in mind, the inspiration was thus originated in creating artwork. The creation was done under the main purposes to study the peaceful way of life, surrounded by fertile nature and environment, which is based on good tradition, and to publicize the artwork to people in general in terms of exhibition.

The result of creation showed that the story and content from the impression happened in real experiences was communicated through analysis thinking process combined with imagination in creativity. This originated the artwork in semi-abstract forms using Acrylic painting technique on canvas in order to make the atmosphere expressing peaceful life and the beauty of natural environment in Isan rural areas. The artwork was thus created indicating its own identity and can reflected the relation between the core concept and creativity for better completion.

Keyword : Painting creation, Isan local life, imagine, color of happiness

บทนำ

ในปัจจุบัน ความเจริญในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเทคโนโลยี มีการประดิษฐ์คิดค้นเครื่องมือ มีการเปลี่ยนแปลงสิ่งของเครื่องใช้ขึ้นมาใหม่แต่ยังคงอาศัยแบบฉบับเดิมของของภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสาน ซึ่งปัจจุบันสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ กำลังแปรเปลี่ยนไปตามกาลเวลา เนื่องจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้ความเจริญทางด้านวัตถุเข้ามามีบทบาทในท้องถิ่นชนบทอีสาน เกิดการดิ้นรนต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งความสะดวกสบายและสิ่งแปลกใหม่กับสิ่งของเครื่องใช้ในการดำรงชีวิต ทำให้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาอันดีงามแบบดั้งเดิมต่าง ๆ ที่มีคุณค่า ควรแก่การอนุรักษ์และจดจำกำลังจะถูกกลืนเลือนไปกับกาลเวลาของคนอีสาน ยิ่งความ

เจริญของสังคมเมืองเข้ามามีบทบาทมากเท่าใด ความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นก็จะถูกลืมเลือนมากเท่านั้น จากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทำให้ผู้สร้างสรรค์นึกถึงวันเวลาที่ผ่านมาที่ผู้สร้างสรรค์มีความสุขกับการดำรงชีวิต มีความผูกพันกับวิถีชีวิตการเกษตรแบบพึ่งพาธรรมชาติ มีความงามของสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น รวมทั้งหัตถกรรม ภาชนะสิ่งของเครื่องใช้และวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงาม เกิดความทรงจำที่ดีกับประสบการณ์ต่าง ๆ ได้หล่อหลอมให้ผู้สร้างสรรค์มีจิตสำนึกที่ดีต่อคนอีสาน คือรู้จักคุณค่าของวัฒนธรรมประเพณีอีสาน รู้จักคุณค่าความมีน้ำใจของคนอีสาน คุณค่าของถิ่นฐานบ้านเกิดที่ได้สะสมประสบการณ์อันดีงาม จึงทำให้เกิดความประทับใจในวิถีชีวิตของชนบทอีสานในอดีต และความผูกพันอันแน่นแฟ้น

สภาพวิถีชีวิตในชนบทอีสานในอดีต อันมีความสงบและความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย โดยการอยู่พึ่งพาอาศัยกันท่ามกลางสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ มีความเป็นอยู่อย่างพอเพียง ผู้คนมีความเอื้ออาทรพึ่งพาอาศัยกันบนพื้นฐานทางวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามที่สืบทอดมายาวนาน จากสภาพแวดล้อมที่มีความเป็นธรรมชาติ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย ให้ความรู้สึกรอบอุ่นสงบ ที่อยู่อาศัยมักบ่งบอกถึงสภาพชีวิต สังคม และสิ่งแวดล้อม ดังบ้านอีสานมักปลูกกันเป็นกลุ่มอาศัยอยู่ในหมู่เครือญาติ มีความโอบอ้อมอารี เกื้อกูลกัน ลักษณะเด่นคือเป็นบ้านใต้ถุนสูงผาบ้านค่อนข้างทึบ แต่ก็มีส่วนที่โปร่ง เหมาะกับสภาพอากาศที่หนาวเย็นในหน้าหนาว และร้อนจัดในหน้าร้อน ใต้ถุนบ้านใช้เป็นที่พักผ่อนหรือทำงานหัตถกรรม เช่น ทอผ้า จักสาน และยังใช้เป็นที่เก็บเครื่องมือเครื่องใช้เลี้ยงสัตว์ไว้ในตัว และมีสภาพแวดล้อมที่อุดมสมบูรณ์อันบริสุทธิ์

ธรรมชาติเป็นผู้ให้แก่สรรพชีวิตบนโลกมาโดยตลอด เป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิด การเปลี่ยนแปลง การตัดทอน เพิ่มเติมมากมาย เป็นการรักษาสมดุลความเป็นไปเช่นนี้ ให้ได้อิทธิพลแก่ผู้สร้างสรรค์ในแง่ความเป็นเหตุเป็นผลมีที่มาที่ไป ความลึกซึ้งละเอียดอ่อนเป็นที่น่าอัศจรรย์ นอกจากความงาม อันเป็น

ลักษณะภายนอกที่เห็นได้ชัดเจน การได้สัมผัสชีวิตแบบสังคมเมือง และชีวิตแบบชนบทซึ่งมีความแตกต่างกันมาก ก่อให้เกิดการเปรียบเทียบ มนุษย์ในสังคมเมืองเต็มไปด้วยการแข่งขัน ทำให้ละทิ้งความเป็นคนที่มีจิตใจละเอียดอ่อนโยน เกื้อกูลกัน อันเป็นธรรมชาติของมนุษย์ มาเป็นคนที่เต็มไปด้วยสิ่งปกปิดท้อหุ้ม ปราศจากความจริงใจ หวาดระแวง มีความต้องการไม่มีสิ้นสุดอันมีสาเหตุมาจากการที่มนุษย์ต้องปรับตัวให้ทันกับความเจริญทางเทคโนโลยีที่เข้ามาในชีวิตอย่างรวดเร็ว หากจะหันมาใคร่ครวญให้ถ่องแท้ถึงต้นเหตุและปลายเหตุ จะพบว่า ทางเลือกที่สวยงามในสังคมปัจจุบันคือการคิดทบทวนถึงคุณค่าของความเป็นมนุษย์ ผู้มีจิตใจละเอียดอ่อนสามารถเลือกสรรในสิ่งที่ดีต่อตัวเองได้ นับเป็นการจรรโลงใจ เพื่อให้เกิดความสุขสงบ

จากที่กล่าวมาผู้สร้างสรรค์จึงได้แนวคิดในการสร้างสรรค์งานจิตรกรรมเพื่อได้ใช้เป็นสื่อ เพื่อสะท้อนอารมณ์ความรู้สึกในเนื้อหาเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมในชนบทที่มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่อย่างสมถะ เรียบง่าย ท่ามกลางความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผลงานศิลปะนิพนธ์ ชุด “วิถีชีวิตชนบทอีสานกับจินตนาการสีสันแห่งความสุขในอดีต” ซึ่งข้าพเจ้าได้นำเสนอเนื้อหาที่แสดงถึงความอบอุ่นสุขสงบ ผ่านการใช้โครงสร้างที่อบอุ่น อ่อนหวาน โครงสร้างทางองค์ประกอบที่สงบนิ่ง เป็นมุมมองในชนบทที่พบเห็นได้ พร้อมหยิบยกเอาบรรยากาศแต่ละช่วงของชนบทอีสานมาถ่ายทอด ผลงานทั้งหมดใช้กรรมวิธีการสร้างสรรค์โดยใช้สีหลาย ๆ สี ระบายให้เกิดน้ำหนักสีที่เลื่อมพรายกันหลายสี ให้ได้สีที่ผู้สร้างสรรค์นึกคิดและจินตนาการขึ้นมาใหม่ สื่อและรูปทรงที่ใช้ในการแสดงออกทั้งหมดนั้น เป็นเครื่องใช้สอยที่มีอยู่จริงตามบ้านเรือนในแถบชนบท โดยนำมาจัดองค์ประกอบขึ้นใหม่ด้วยการเพิ่ม ลด ตัดทอน เพื่อให้ได้ตรงตามแนวคิดของผู้สร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม ชุด “วิถีชีวิตชนบทอีสานกับจินตนาการสีสันแห่งความสุขในอดีต” เทคนิคสีอะครีลิค จำนวน 5 ชิ้น รูปแบบกึ่งนามธรรม

มีแรงบันดาลใจสำคัญจากวิถีชีวิตที่เรียบง่ายแต่ทรงคุณค่าของคนอีสานในอดีต โดยถ่ายทอดเนื้อหาต่างๆ ผ่านเส้น สี รูปร่าง รูปทรง พื้นผิวและพื้นที่ว่าง รวมถึงการใช้หลักการของศิลปะที่เหมาะสมเพื่อสะท้อนแนวคิดดังกล่าวเป็นผลงานจิตรกรรมที่มีอัตลักษณ์เฉพาะตน ด้วยผู้สร้างสรรค์เกิดและเติบโตโดยใช้ชีวิตส่วนใหญ่อยู่ในชนบทที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม สภาพวิถีชีวิตภายในชนบทอันมีความสงบและความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย โดยการอยู่พึ่งพาอาศัยกัน ท่ามกลางธรรมชาติสิ่งแวดล้อมที่บริสุทธิ์ ใช้ชีวิตยังชีพแบบพอเพียงตามครรลองคลองธรรมบนพื้นฐานทางวัฒนธรรมประเพณีอันดั้งเดิมที่สืบทอดกันมาอย่างยาวนาน สภาพแวดล้อมวิถีชีวิตเหล่านี้เป็นทรัพยากรส่วนหนึ่งของสังคมไทย เป็นทุนทางวัฒนธรรมที่เกิดจากภูมิปัญญาของผู้คนที่เกิดขึ้นและดำเนินไป ซึ่งส่งผลถึงปัจจุบันแม้ว่าสังคมไทยในปัจจุบันจะมีความเจริญก้าวหน้ามากขึ้น แต่วิถีชีวิตแบบดั้งเดิมตามชนบทก็ยังคงปรากฏ

จากสภาพแวดล้อมที่มีความเป็นธรรมชาติวิถีความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายทำให้ผู้สร้างสรรค์รู้สึกสงบสุขและอบอุ่น ผู้สร้างสรรค์มักจะหาโอกาสกลับไปสัมผัสกับบรรยากาศนอกตัวเมือง บรรยากาศแบบท้องทุ่ง มีเรือกสวนไร่นามีพื้นที่เกษตรกรรม ปลูกพืชผักผลไม้ เป็นการหลีกเลี่ยงความวุ่นวายจำเจจากเมืองสู่ธรรมชาติ สู่ความสงบ ทุกครั้งที่ได้มีโอกาสเดินทางกลับชนบท ผู้สร้างสรรค์มักต้องมีการบันทึกภาพของท้องถื่น ที่ยังคงสภาพความเป็นอยู่ในแบบของชนบทที่สงบและเรียบง่าย เพื่อเป็นตัวแทนของความทรงจำ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพวิถีชีวิตวัฒนธรรมประเพณีในภาคอีสาน
2. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม ชุด วิถีชีวิตชนบทอีสานกับจินตนาการสีสันแห่งความสุขในอดีต
3. เพื่อวิเคราะห์ผลงานจิตรกรรม ชุด วิถีชีวิตชนบทอีสานกับจินตนาการ

สีสันแห่งความสุขในอดีต

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่เลือกมาใช้ในการวิจัยสร้างสรรค์คือ ภาพเขียนอีสานสถานที่ต่างๆ พืช ผัก ต้นไม้ดอกไม้ อุปกรณ์เครื่องใช้ที่ทำมาหากิน

2. เครื่องมือในการวิจัย

การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม ชุด วิถีชีวิตชนบทอีสานกับจินตนาการสีสันแห่งความสุขในอดีต ผู้สร้างสรรค์ใช้เครื่องมือในการวิจัยประกอบด้วยแบบสำรวจใช้ในการสำรวจลักษณะภูมิประเทศ วิถีชีวิต สังคมวัฒนธรรมอีสานเพื่อศึกษารูปแบบ โครงสร้าง วัสดุข้าวของเครื่องใช้ สถาปัตยกรรม ตลอดจนสภาพพื้นที่ตั้ง สภาพภูมิทัศน์ โดยใช้แบบสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยประกอบด้วยการเก็บข้อมูลภาคเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ อิทธิพลจากผลงานศิลปกรรม รวบรวมตำราสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิตในชนบท รวมทั้งผลงานของศิลปินที่ประทับใจและมีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ทั้งในด้านเนื้อหา รูปทรง และเทคนิคของผลงาน ซึ่งได้แก่ อองรี รูสโซ อีระวัฒน์ คณะมะ และดำรง วงศ์อุปราช และการเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยการบันทึกข้อมูลด้วยภาพถ่าย และภาพวาดลายเส้น

4. การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ อิทธิพลจากผลงานศิลปกรรม และภาพถ่ายจากการลงพื้นที่ภาคสนาม นำข้อมูลมาจัดหมวดหมู่ นำมาประมวลความคิดในเชิงทัศนศิลป์ โดยเป็นการวิเคราะห์เนื้อหาของผลงานโดยใช้ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์และแนวคิดทางองค์ประกอบศิลป์ เพื่อนำไปสู่



การกำหนดรูปแบบและกลวิธีในการสร้างสรรค์ผลงาน

5. ขั้นตอนการดำเนินการสร้างสรรค์

นำข้อมูลเบื้องต้นมาวิเคราะห์ทั้งภาพถ่ายและเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาร่าง (Sketch Drawing) เพื่อค้นหารูปแบบ เทคนิคที่จะสร้างสรรค์ผลงาน

5.1 ขั้นตอนการทำภาพร่าง

โดยการนำข้อมูลจากการวิเคราะห์ ภาคเอกสารและภาคสนาม มาสรุป แล้วจัดกระทำเป็นภาพร่างโดยวิธีการสร้างภาพร่างจากข้อมูลภาพถ่าย ใส่รายละเอียดจัดองค์ประกอบใหม่ให้เกิดความสมบูรณ์ความสมดุล ความมีเอกภาพ จังหวะและรูปทรงสัดส่วนที่เหมาะสมจนได้ความงามทางด้านการจัดองค์ประกอบทางทัศนศิลป์

5.2 ขั้นตอนการขยายผลงานภาพร่าง นำภาพร่างที่สมบูรณ์แล้วไปร่างลงบนเฟรมผ้าใบที่เตรียมไว้โดยคำนึงถึงสัดส่วน รูปทรง ที่มีความเป็นจริง

5.3 ขั้นตอนการสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานและแก้ปัญหา เพื่อให้ผลงานตรงตามจุดมุ่งหมายและชัดเจนในเนื้อหาที่จะนำเสนอเพื่อพัฒนาไปสู่จุดมุ่งหมาย

5.4 นำเสนอผลงานสู่กระบวนการวิจารณ์ สัมมนาเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้นและสรุปผลการทำงาน เพื่อพัฒนาในครั้งต่อไป

6. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสร้างสรรค์

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยแล้วนำข้อมูลที่ได้มาสรุปผล อภิปรายผลในเชิงพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) เพื่ออธิบายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยวิเคราะห์ตามกรอบแนวคิด ทฤษฎี รวมทั้งกรอบแนวคิดของเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำเสนอข้อมูลด้วยภาพถ่ายและภาพวาดจิตรกรรมสีอะครีลิค

ผลการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพวิถีชีวิตวัฒนธรรมประเพณีในภาคอีสาน

ในการสร้างสรรค์ผลงานเรื่อง “วิถีชีวิตชนบทอีสานกับจินตนาการ สีสันแห่งความสุขในอดีต” ผู้สร้างสรรค์ได้แสดงออกถึงจินตนาการ ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่สวยงามในชนบทอีสานอันเป็นบ่อเกิดจากแรงบันดาลใจของผู้สร้างสรรค์ และต้องการถ่ายทอดความงามในวิถีชนบทอีสานถึงความสงบสุข อบอุ่น เรียบง่าย โดยการแสดงออกตามจินตนาการในดินแดนแห่งความฝันบวกกับข้อมูลที่เป็นจริงเป็นผลงานจิตรกรรมที่มีรูปแบบกึ่งนามธรรม อันสะท้อนถึงแนวคิดของผู้สร้างสรรค์ผ่านกระบวนการศึกษาค้นคว้าข้อมูล จากเอกสารตำรา วิชาการต่าง ๆ จากประสบการณ์จริง นำมารวบรวมจัดหมวดหมู่สู่การคิดวิเคราะห์ จวบจนสร้างสรรค์เป็นผลงานจิตรกรรม ที่ใช้เทคนิคสีอะคริลิกในการสร้างสรรค์แสดงออก โดยวิธีการไล่สีน้ำหมึกสีเข้มไปหาอ่อนเลือนจางหายไปกับบรรยากาศ ให้มีความกลมกลืนเพื่อแสดงบรรยากาศความงามตามฤดูกาลต่าง ๆ ในท้องถิ่นชนบทอีสาน ดังจะเห็นได้จากผลงานการสร้างสรรค์ โดยได้ทำการศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา เว็บไซต์ ข้อมูลภาคสนาม และจากข้อมูลของศิลปินที่ได้รับอิทธิพล 3 คน คือ อองรี รูสโซ ที่ให้อิทธิพลด้านรูปแบบ ชีระวัฒน์ คະนะมะ ให้อิทธิพลด้านเทคนิค และ ดำรง วงศ์อุปราช เป็นศิลปินที่ให้อิทธิพลด้านแนวเรื่อง การสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ เป็นการถ่ายทอดความเป็นอยู่อย่างสงบ เรียบง่ายท่ามกลางความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อันก่อให้เกิดความรู้สึกอบอุ่น สุขสงบ จากแนวความคิดนี้ผู้สร้างสรรค์ได้นำมาสร้าง เป็นงานจิตรกรรม โดยอาศัยแนวความคิดเพื่อให้ได้ผลความรู้สึกที่แสดงออกมาเป็นความสุข ความอบอุ่น ของวิถีชีวิตในชนบทอันเรียบง่าย การค้นหาแนวเรื่อง การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม แนวเรื่อง วิถีชีวิตชนบทอีสานกับจินตนาการสีสันแห่งความสุขในอดีต มีเนื้อหาค่อนข้างกว้าง แต่ได้ศึกษา และพิจารณาข้อมูลด้านต่าง ๆ พบว่า ในชนบทที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม สภาพวิถีชีวิตภายใน

ชนบทอันมีความสงบ และความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายโดยการอยู่พึ่งพาอาศัยกันท่ามกลางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมที่บริสุทธิ์ ใช้ชีวิตยังชีพแบบพอเพียงตามครรลองคลองธรรมบนพื้นฐานทางวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามดั้งเดิม ที่สืบทอดกันมาอย่างยาวนาน สภาพแวดล้อมวิถีชีวิตเหล่านี้เป็นทรัพยากรส่วนหนึ่งของสังคมไทย เป็นทุนทางวัฒนธรรมที่เกิดจากภูมิปัญญาของผู้คนที่เกิดขึ้นและดำเนินไป ซึ่งส่งผลถึงปัจจุบัน แม้ว่าสังคมไทย ในปัจจุบันจะมีความเจริญก้าวหน้ามากขึ้น แต่วิถีชีวิตแบบดั้งเดิมตามชนบทก็ปรากฏจากสภาพแวดล้อม ที่มีความเป็นธรรมชาติวิถีความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกสงบและอบอุ่น ผู้สร้างสรรค์ มักจะหาโอกาสกลับไปสัมผัสกับบรรยากาศนอกตัวเมือง บรรยากาศแบบท้องทุ่ง มีเรือกสวนไร่นา มีพื้นที่เกษตรกรรม ปลูกพืชผักผลไม้ เป็นการหลีกเลี่ยงความวุ่นวายจำเจจากเมือง สุธรรมชาติ สู่ความสงบทุกครั้งที่ได้มีโอกาสเดินทางกลับสู่ชนบท มักต้องมีการบันทึกภาพของท้องถิ่น ที่ยังคงสภาพความเป็นอยู่ในแบบของชนบทที่สงบและเรียบง่ายเพื่อเป็นตัวแทนของความทรงจำ

2. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม ชุด วิถีชีวิตชนบทอีสานกับจินตนาการสี่ส้นแห่งความสุขในอดีต

ในกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมเรื่อง วิถีชีวิตชนบทอีสานกับจินตนาการสี่ส้นแห่งความสุขในอดีต มีรายละเอียดลำดับขั้นตอนในการปฏิบัติงานดังนี้

2.1 ขั้นตอนการสร้างภาพร่างต้นแบบของผู้สร้างสรรค์ ในการดำเนินการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม เรื่อง วิถีชีวิตชนบทอีสานกับจินตนาการสี่ส้นแห่งความสุขในอดีต ผู้สร้างสรรค์ ได้สร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมจากสภาพวิถีชีวิตชนบทอีสานในอดีต อันมีความสงบสุขและความเป็นอยู่เรียบง่าย โดยการอยู่พึ่งพาอาศัยกันท่ามกลางสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ มีความเป็นอยู่อย่างพอเพียง ผู้คนมีความเอื้ออาทร พึ่งพาอาศัยกันบนพื้นฐานทางวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม วิถีชีวิตของผู้คน ในชนบทที่ดำรงชีวิตท่ามกลางความเป็นอยู่

พอประมาณ สัมผัสได้ถึงบรรยากาศแบบท้องทุ่ง หุบเขา เรือกสวนไร่นา พื้นที่เกษตรกรรม ปลูกพืชผัก ผลไม้ ดอกไม้ และวิถีชีวิตการดำรงชีพเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน ให้เกิดความรู้สึกที่อบอุ่นสบายแก่จิตใจ จากแนวคิดที่ผู้สร้างสรรค์ได้กล่าวมานั้น ผู้สร้างสรรค์จึงนำเนื้อหาเรื่องราวทั้งหมดมาถ่ายทอดสร้างสรรค์ผลงาน รูปแบบจิตรกรรม ที่ให้คุณค่าและความรู้สึกสภาพแวดล้อมด้านความงาม ซึ่งเป็นทรัพยากรของสิ่งแวดล้อมไทย ด้วยเทคนิคและกลวิธีการ การระบายสีอะคริลิกบนผ้าใบที่สมบูรณ์ ทำเนื้อหาและกรรมวิธีในการสร้างสรรค์ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1.1 นำแรงบันดาลใจของผู้สร้างสรรค์ที่สนใจเป็นพิเศษ ได้แก่ รูปทรงต่าง ๆ ของชนบทมากำหนดแนวคิดของการออกแบบสร้างสรรค์

2.1.2 ศึกษาอิทธิพลต่าง ๆ ทางรูปแบบศิลปะและทัศนธาตุต่าง ๆ ทางศิลปะที่ต้องนำมาประกอบกับการสร้างสรรค์

2.1.3 นำสิ่งต่าง ๆ ข้างต้นมารวบรวมประกอบกันเพื่อที่จะสร้างภาพร่าง โดยขั้นต้นเป็นเพียงภาพร่างขั้นหายาบ เช่น ภาพร่างด้วยดินสอปากกา ซึ่งจะเปลี่ยนแปลงปรับปรุงจนกระทั่งเกิดความเหมาะสมลงตัวแล้วจึงสร้างเป็นภาพร่างขั้นสมบูรณ์ด้วยการลงสีเปรียบเทียบสัดส่วนทุกอย่างตามที่จะนำไปขยายในสัดส่วนผลงานจริง

2.2 ขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงาน

2.2.1 ร่างภาพด้วยดินสอสีบนกระดาษเสียก่อน เพื่อกำหนดการจัดวางให้เหมาะสมและวางโครงสร้างรูปทรงรวม ๆ ให้ได้ตามแนวคิดและจินตนาการ

2.2.2 จากนั้นก็เตรียมวัสดุอุปกรณ์แต่ละชนิดให้พร้อมและกำหนดสีในภาพร่าง

2.2.2 เตรียมเฟรมตามขนาดที่ต้องการ ซึ่งด้วยผ้าใบ

แล้วลงสีรองพื้น ด้วยสีอะคริลิคสีขาว (Synotex) ประมาณ 3 รอบ

2.2.3 นำภาพร่างต้นแบบมาขยายในเฟรมผ้าที่เตรียมไว้ ใช้ดินสอสีร่างภาพโครงสร้างส่วนรวม เพื่อที่จะลงพื้นของฉากหลังในส่วนที่เป็นสีต่าง ๆ โดยการใช้กระบอกฉีดยาน้ำที่สีอะคริลิคผสมแบบมีน้ำค่อนข้างมากมาฉีดยาเพื่อให้เกิดความกลมกลืนมากขึ้น

2.2.4 เมื่อเตรียมโครงสีพื้นเสร็จเรียบร้อยแล้ว ใช้ดินสอสีร่างภาพรายละเอียดของรูปทรง สถาปัตยกรรม ต้นไม้ และสิ่งของต่าง ๆ ในพื้นที่ที่กำหนดไว้

2.2.5 ระบายสีอะคริลิคหรือจุดสีบริเวณฉากหลังและรายละเอียดของส่วนที่เป็นรูปทรงต่าง ๆ ตามระยะก่อนหลังของการทับซ้อน รูปทรง

2.2.6 เก็บรายละเอียดในส่วนต่าง ๆ ที่ต้องการเพิ่มความสมบูรณ์ของผลงานและใช้ Mediem Varnish ผสมกับน้ำ เพื่อให้เกิดการจับติดแน่นของสี และเพิ่มความมันวาวให้กับผลงาน

3. เพื่อวิเคราะห์ผลงานจิตรกรรม ชุด วิถีชีวิตชนบทอีสานกับจินตนาการสีอันแห่งความสุขในอดีต

3.1 การวิเคราะห์ผลงานจิตรกรรม

การวิเคราะห์ด้านแนวเรื่อง การสร้างสรรค์ผลงานนี้เกิดจากวิถีชีวิตที่เรียบง่ายที่ดำเนินสอดคล้องกับวิถีธรรมชาติอันงดงามด้วยความเกื้อกูล เป็นคุณธรรมที่ธรรมชาติถ่ายทอดมาสู่วิถีชีวิตของชาวอีสาน เป็นเหตุปัจจัยชีวิตและสังคมที่สงบ สันติสุขบนพื้นฐานชีวิตที่เรียบง่ายนี้เองที่ก่อความคิดสร้างสรรค์ คือการเสนอภาพของท้องถิ่นในชนบทอีสานที่แวดล้อมเต็มไปด้วยความอุดมสมบูรณ์ ความเขียวสด ชวนรื่นรมย์ เบิกบานใจ สะท้อนบรรยากาศน่าอยู่ น่าอาศัย เต็มไปด้วยความรัก ความเอื้อเฟื้อเกื้อกูล ทุกสิ่งทุกอย่าง ทุกที่ทุกทางล้วนแต่มีความสุข ช่างเป็นดินแดนที่โลกมีความสมบูรณ์แบบตามอุดมคติสูงสุดของผู้พบ บริโภค

วัตถุทุนนิยมไร้พรมแดน สภาพแวดล้อมที่มีความงาม เช่น ความเขียวขจีของพืชพรรณไม้และมีสีสันสวยงามท่ามกลางบรรยากาศที่อบอุ่นของวิถีการดำเนินชีวิตในชนบทอีสานที่มีความสอดคล้องกับช่วงเวลา ซึ่งผู้คนในชนบทจะจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์การประกอบอาชีพไว้ใช้ตามฤดูกาล คือการประดิษฐ์เครื่องใช้ภายในบ้านและการทำมาหากินของชาวบ้าน

การวิเคราะห์ด้านรูปทรง ใช้รูปทรงของสถาปัตยกรรมบ้านอีสานในอดีต และรูปทรงอิสระที่มีอยู่ตามธรรมชาติ รูปทรงข้าวของเครื่องใช้ที่ใช้ในการทำมาหากินของชาวบ้าน

การวิเคราะห์ด้านเทคนิค สร้างสรรค์ผลงานด้วยเทคนิคการระบายสีอะครีลิคบนกระดาษผ้าใบ และในผลงานระยะนี้มีการไล่ระดับสีอ่อนแก่และเลื่อนหายไปกับบรรยากาศในการสร้างสรรค์ผลงาน และใช้เทคนิคโดยรวมของผลงานระยะที่ผ่านมา

ผลที่ปรากฏการสร้างสรรค์ผลงานเรื่อง “วิถีชีวิตชนบทอีสานกับจินตนาการสีสันแห่งความสุขในอดีต” ในขั้นที่ 1 นั้น แบบแผนการเขียนภาพสื่อแสดงรายละเอียดของรูปแบบรูปทรง สรรพสิ่งต่าง ๆ จะมีลักษณะเลียนแบบหรือยึดเอาความจริงธรรมชาติ เป็นบรรทัดฐานก่อนจะดัดแปลงปรับแก้ด้วยการตัดทอน ลดรูปรายละเอียดของส่วนที่เห็นว่าไม่จำเป็นไม่เป็นที่ต้องการแล้ว จึงสร้างให้ปรากฏเป็นรูปทรงตัวภาพที่เห็นความเรียบง่าย โดยมีเป้าหมายมุ่งใช้เป็นสื่อสัญลักษณ์ เพื่อบอกเล่าเรื่องราวความคิดไปสู่การเสพรับ ทำความเข้าใจของผู้ชมในการสร้างสรรค์ผลงานในแต่ละชิ้นล้วนเขียนแสดงโดยไม่เก็บเน้นรายละเอียดอย่างเหมือนจริง เป็นเพียงเขียนรูปทรงให้ดูรู้ว่าเป็นอะไร หรือสิ่งใดเท่านั้น ไม่จำเป็นที่จะต้องวาดเลียนแบบให้ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง เพราะถ้ามองภาพรวมของผลงานแล้ว ความเหมือนจริงที่สมจริงดูจะไปกันไม่ได้กับรูปแบบของผลงาน ภาพเขียนเน้นกลุ่มสีสันให้อารมณ์ ความรู้สึกแบบฟุ้งฝันแบบเกินจริง สีสันทั้งหมดที่ปรากฏ ล้วนเป็นสีสมมุติเป็นสีลงตาตามจินตนาการ

การจัดองค์ประกอบของงานชิ้นนี้กระจายทั่วทั้งภาพไม่มีจุดเด่น อีกทั้งยังไม่มีจุดเน้น จุดรอง ความเป็นเอกภาพของตัวผลงานเอง สิ่งที่น่าสนใจกับการสร้างสรรค์งานค่อนข้างขาดรายละเอียดด้านซ้ายของเครื่องใช้ที่บ่งบอกถึงสภาพความเป็นอยู่ และวิถีชีวิตของผู้คนในชนบท ยังไม่มีการพัฒนามากนักในการจัดองค์ประกอบ เพราะยังเป็นการกระจายของรูปทรง และในการใช้สียังมากลมกลืน นุ่มนวล จะเห็นได้ว่าการจัดองค์ประกอบภาพนั้นสิ่งที่เป็นปัญหาหลัก คือ การเกิดพื้นที่ว่างระยะหลังสุดของภาพ แทบทั้งหมดแต่คงต้องศึกษาและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นในลำดับต่อไป

ผลงานชิ้นที่ 2 นี้ ได้สร้างสรรค์ผลงานรูปทรงสถาปัตยกรรมบ้านอีสาน หลายหลังผลักระยะไกลออกไป เป็นรูปทรงของเนินเขาประกอบกับทิวทัศน์สภาพแวดล้อมธรรมชาติอันมีความอุดมสมบูรณ์ องค์ประกอบของผลงานประกอบด้วยรูปทรงหลัก ๆ สองรูปทรง คือรูปทรงของตัวบ้านอีสาน ที่มีลักษณะเป็นแบบบ้านลักษณะต่าง ๆ เช่น เรือนแฝด เรือนโง้ง เรือนเดี่ยว และรูปทรงของต้นไม้ ใบหญ้าที่มีเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น ได้แก่ ต้นมะละกอ ต้นขนุน ต้นมะม่วง ต้นดอกจำปาลาว ต้นกล้วย ภายในยังมีองค์ประกอบย่อยนั้นมีรูปทรงของเครื่องจักสาน จำนวนมากบริเวณใต้ถุนบ้าน นอกจากนั้นยังมีพืชผักสวนครัวปลูกไว้กินได้ ลักษณะการใช้สีในผลงานชิ้นนี้ ผู้สร้างสรรค์ได้บรรจุระบายสีในวรรณะเย็นคลุมบรรยากาศทั่วทั้งภาพ ทำให้เกิดความรู้สึกร่มเย็น สดชื่น แก่ผู้ที่ชมผลงาน โดยภาพรวมแล้วสิ่งที่ทำให้เกิดจุดเด่นของภาพนั้นก็คือ ตัวบ้านที่เป็นจุดเด่นหลัก การจัดวางองค์ประกอบ มีความน่าสนใจ คือการมีจุดเน้น จุดรอง มีจังหวะการจัดวาง มีพื้นที่ว่างและสภาพแวดล้อมอันอุดมสมบูรณ์ ในด้านความหมายที่ผลงานให้ความรู้สึกแก่ผู้ดูนั้นมีความคลุมเครือไม่ชัดเจนอยู่หลายประการ ประการที่ 1 คือรูปทรงของต้นไม้ที่สามารถบ่งบอกได้ว่าเป็นรูปทรงของต้นไม้อะไร ผู้สร้างสรรค์ยังแสดงอัตลักษณ์เด่นของสิ่งที่กล่าวมาข้างต้นและถ่ายทอดยังไม่สื่อพอ ประการที่ 2 ในภาพนี้ยังไม่สื่อถึงความเป็นวิถีชีวิตชนบทเพียงแค่แสดงสถาปัตยกรรมบ้านอีสาน

เพียงเท่านั้น ประการที่ 3 การวางระนาบสียังขาดการลงตัวบางอย่างที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน คือการใช้สีเส้นหลากสี

ผลงานชิ้นที่ 3 ในภาพรวมของผลงานระยะนี้ ผู้สร้างสรรค์ต้องแก้ไขปัญหาเรื่องของการจัดองค์ประกอบของผลงานให้มีความเป็นเอกภาพมากยิ่งขึ้น ส่วนในด้านความหมายที่ผลงานให้ความรู้สึกับผู้ดูในผลงานศิลปนิพนธ์ระยะนี้ นับว่าประสบความสำเร็จมากกว่าชิ้นที่ผ่านมาอยู่หลายส่วน อันเนื่องจากผู้สร้างสรรค์ได้ใช้รูปทรงของไม้ยืนต้น ไม้ดอกไม้ประดับเพิ่มเข้ามา เพราะรูปทรงนี้เป็นรูปทรงที่แสดงถึงความอุดมสมบูรณ์ของสภาพแวดล้อมอันอยู่บนผืนแผ่นดินในชนบทอีสาน ได้อย่างชัดเจน ซึ่งสามารถสื่อสารแก่ผู้ดูได้อย่างตรงไปตรงมาไม่ซับซ้อน รวมทั้งมีส่วนประกอบย่อย ๆ ที่ประกอบด้วยรูปทรงสถาปัตยกรรม รูปทรงพืชพรรณดอกไม้ และรูปทรงที่เกิดจากการจัดวาง การกระทำของผู้คนนั้นก็คือการวางแนวของรั้วรอบหมู่บ้าน ในด้านเทคนิค ผู้สร้างสรรค์ได้แก้ปัญหาด้านการใช้สีเพื่อลดความแข็งกระด้างของสี จนทำให้ผลงานมีบรรยากาศสุขุม เยือกเย็น สดชื่น และยังให้ผลดีกว่าเดิม กล่าวคือ จากผลงานระยะที่แล้วการวางองค์ประกอบมีความกระจัดกระจายเกินไป แต่ในผลงานชิ้นนี้ ได้วางองค์ประกอบของตัวบ้านตรงกลางของผลงานเป็นจุดเด่น ในรายละเอียดอื่น ๆ ผู้สร้างสรรค์ได้พัฒนาเทคนิคให้น่าสนใจมากขึ้น คือ การรองพื้นโดยการฉีดยาไล่ระดับความอ่อนนุ่มของสีให้มีความกลมกลืน และเนียนเรียบ สามารถมองเห็นรูปทรง สี พื้นผิว ที่อยู่ภายในผลงาน ซึ่งผู้สร้างสรรค์มีความประสงค์ให้ทัศนธาตุต่าง ๆ นั้นมีความหมายสอดคล้องกับความรู้สึกสุขสงบ แต่อย่างไรก็ตามผลงานชิ้นนี้ ยังต้องแก้ไขรายละเอียดขององค์ประกอบและเทคนิคอยู่หลายประการ กล่าวคือ ภาพรวมที่ปรากฏมีรายละเอียดยังไม่ชัดเจนในหลาย ๆ ส่วน ในส่วนของเครื่องมือเครื่องใช้ที่ให้ความหมายในหลาย ๆ ด้านของวิถีชีวิตชนบท

ผลงานชิ้นที่ 4 ก็เช่นกัน ผู้สร้างสรรค์ได้ปรับโครงสร้างของสีให้สัมผัสได้ถึงความรู้สึกถึงบรรยากาศพลบค่ำ ที่รู้สึกถึงการรอนของแสงพระอาทิตย์

ยามอัสดง ที่ให้ความอบอุ่นของบรรยากาศอันสงบนิ่ง จะเห็นได้ว่าการใช้เทคนิคสีของผู้สร้างสรรค์ ผู้สร้างสรรค์จะจินตนาการสีขึ้นมาใหม่ เพื่อทำให้เกิดความรู้สึกถึงความสุขในชนบทอีสาน ส่วนในด้านความหมายตามทัศนธาตุที่ปรากฏ ผลงานศิลปนิพนธ์ระยะนี้ ให้ความรู้สึกในภาพรวมได้ดีกว่าระยะที่ผ่านมา อันเนื่องจากผู้สร้างสรรค์ได้ใช้รูปทรงของสถาปัตยกรรมบ้านอีสานจัดไว้อยู่ตรงกลาง ซึ่งผู้สร้างสรรค์มีวัตถุประสงค์ให้ทัศนธาตุต่าง ๆ นั้นมีความสอดคล้องกับความรู้สึกด้านความอุดม ความมีชีวิตชีวา ที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ สรรค์สร้างไว้ให้เป็นแม่แบบในการดำรงชีวิต ตามวิถีแบบพอเพียง นอกจากนั้นยังแสดงความเป็นอยู่ของผู้คน ที่มีการประกอบกิจกรรมภายในบ้านที่มีวัตถุขาวของที่สื่อให้เห็นอย่างชัดเจน การวางองค์ประกอบของภาพจะเห็นได้ว่าเป็นการวางให้เกิดเป็นจุดเด่นตรงกลางและบรรยากาศภายนอกเลือนหายไป และการเว้นพื้นที่ว่างส่วนบนของผลงาน เพื่อที่จะผลักจุดเด่นมาสู่ตรงกลางของภาพ ให้มีความโดดเด่นมากขึ้น ผู้สร้างสรรค์ได้ใช้สี โทนวรรณะอุ่นคลุมบรรยากาศที่สื่อถึงความสุข และมีจินตนาการของสีสัน และในรายละเอียดของเทคนิคมีส่วนที่ต้องแก้ไขอยู่หลายประการ กล่าวคือ ต้องจัดวางอุปกรณ์การประกอบอาชีพไว้ในตัวบ้าน และชานบ้านเพื่อให้เกิดความรู้สึกสัมผัสถึงชนบทที่มีวิถีแบบแผนวัฒนธรรมประเพณีอย่างแท้จริง

ผลงานชิ้นที่ 5 เป็นการสร้างสรรค์ผลงาน ที่มีการจัดวางองค์ประกอบของสถาปัตยกรรม แสดงอาณาบริเวณเป็นหมู่บ้าน มีบ้านอีสานหลายหลัง แต่ละหลังให้ขนาดที่แตกต่างกัน และมีรูปแบบเฉพาะที่เป็นเอกลักษณ์อันโดดเด่นในชนบทอีสาน ซึ่งผู้สร้างสรรค์มีความประสงค์ให้รูปทรงดังกล่าวเล่าเรื่องแบบตรงไปตรงมา เหมือนผลงานในระยะที่ผ่านมา และนอกจากนั้นยังเพิ่มพื้นที่ว่างที่แสดงให้เห็นว่า เป็นลานบ้าน ที่สามารถเดินไปมาหาสู่กับเพื่อนข้างบ้านได้ ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของผู้คนในอีสาน ที่มีความเอื้ออาทรต่อกัน มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีกัลยาณมิตร เพื่อสะท้อนความรู้สึกในด้านความสงบสุข ความเป็นอยู่ที่

เรียบง่าย อ่อน และความบริสุทธิ์ บริเวณที่เป็นจุดเน้นตรงส่วนกลางด้านซ้ายของภาพ แสดงสถาปัตยกรรมที่มีวิถีชีวิตของผู้คน การดำเนินชีวิต ดำรงชีพทำมาหากิน และมีสัดส่วนใหญ่เป็นสีเขียว น้ำเงิน ที่มีน้ำหนักแตกต่างกัน บริเวณนี้ผู้สร้างสรรค์ต้องการถ่ายทอดถึงความรู้สึก ที่ได้จากความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรทางธรรมชาติ ที่ให้ความสวยงามที่มีที่มาจากรูปทรงของต้นไม้ใบหญ้า ด้านบนของผลงานเป็นรูปทรงของทิวทัศน์ธรรมชาติ โดยภาพรวมด้านผลทางความรู้สึกที่ปรากฏ ที่ผู้สร้างสรรค์พยายามนำเสนอในเกิดขึ้นเชิงที่ลึกซึ้ง และแยบยลขึ้นไปอีก ใช้รูปทรงหลักที่เกิดการทับซ้อน ให้ได้ซึ่งความรู้สึกถึงวิถีชีวิตชนบทอีสานอย่างไม่มีจุดสิ้นสุด ผลงานในระยนี้ทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านแนวเรื่อง การกำหนดรูปทรง และด้านเทคนิค ผู้สร้างสรรค์ได้นำส่วนที่ดีของผลงานในระยที่ผ่านมา มาใช้ในผลงาน เพื่อให้ได้ผลงานที่มีความชัดเจนสมบูรณ์ที่สุด และคงจะสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดให้เป็นผลงานที่มีคุณภาพและทรงคุณค่ายิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต



ภาพที่ 1 ชื่อผลงาน ชนบทอีสานกับจินตนาการสีสันแห่งความสุข 1
ขนาด 100 X 130 ซม. เทคนิค สีอะครีลิคบนผ้าใบ



ภาพที่ 2 ชื่อผลงาน ชนบทอีสานกับจินตนาการสีสันแห่งความสุข 2
ขนาด 100 X 130 ซม. เทคนิค สีอะครีลิคบนผ้าใบ



ภาพที่ 3 ชื่อผลงาน ชนบทอีสานกับจินตนาการสีสันแห่งความสุข 3
ขนาด 100 X 130 ซม. เทคนิค สีอะครีลิคบนผ้าใบ



ภาพที่ 4 ชื่อผลงาน ชนบทอีสานกับจินตนาการสีสันแห่งความสุข 4
ขนาด 100 X 130 ซม. เทคนิค สีอะครีลิคบนผ้าใบ



ภาพที่ 5 ชื่อผลงาน ชนบทอีสานกับจินตนาการสีสันแห่งความสุข 5
ขนาด 100 X 130 ซม. เทคนิค สีอะคริลิคบนผ้าใบ

สรุปผล

1. ด้านเนื้อหา ผู้สร้างสรรค์ได้กำหนดเนื้อหาเรื่องราวความประทับใจในความเรียบง่าย ความสุขที่อบอุ่น ที่เป็นโครงสร้างในการสร้างสรรค์ที่ต้องการแสดงอารมณ์ ความรู้สึก ส่วนนี้ออกมาในผลงาน จากความผูกพันกับธรรมชาติ วิถีชีวิตกับผู้คนในชนบทอีสาน ซึ่งมีความสำคัญกับการดำรงชีพ ดังนั้นในการสร้างสรรค์จึงต้องการสื่อให้เห็นถึงความงดงามในวิถีชีวิต โดยนำข้อมูลต่าง ๆ มาเป็นข้อมูลในการสร้างสรรค์ เช่น ต้นไม้ ดอกไม้ สถาปัตยกรรม และสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ

2. ด้านรูปแบบ ในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้สร้างสรรค์เองมีรูปแบบกึ่งนามธรรม ซึ่งการแสดงออกจะเน้นในเรื่องของการผสมผสานระหว่างจินตนาการกับข้อมูลที่เป็นจริง รูปร่าง รูปทรง สิ่งของเครื่องใช้พื้นถิ่นและธรรมชาติ สภาพแวดล้อมที่งดงาม โดยการนำหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์และทัศนธาตุทางศิลปะมาสร้างสรรค์ ถือเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดความงาม ความสมบูรณ์ ในผลงานเพิ่มมากขึ้น ทัศนธาตุ อันได้แก่ สี (Color) รูปร่าง (Shape) รูปทรง

(Form) และพื้นที่ว่าง (Space) ที่ผสมผสานลงในผลงานซึ่งทัศนธาตุเหล่านี้เป็นสื่อสุนทรียภาพที่จะนำมาประกอบกันเข้าให้เป็นรูปทรง เพื่อสื่อความหมายตามรูปแบบที่ผู้สร้างสรรค์กำหนด สี (Color) ถือเป็นทัศนธาตุที่สำคัญในผลงานจิตรกรรมของผู้สร้างสรรค์ เพราะต้องการแสดงออกถึงความงามที่มีชีวิตชีวา มีสีสันสดใส และยังสร้างจุดเด่นในผลงาน สีส่วนรวมในการสร้างสรรค์เป็นการใช้สีตามจินตนาการ การใช้สีที่อิสระ ซึ่งบรรยากาศที่มีส่วนรวมจะให้ความรู้สึกรู้สึกมีความสุข นุ่มนวล เยือกเย็น สุขสบาย จากการแสดงออกที่ใช้ลักษณะการเลื่อมพรายของสีที่น้ำหนักอ่อนแก่ให้เกิดความกลมกลืน รูปทรง (Form) ทำให้เกิดรูปลักษณ์ที่มีความหมายมีผลต่อความรู้สึกและยังสร้างเนื้อหาและผลงานรูปร่างรูปทรงส่วนใหญ่ จะเป็นต้นไม้ และสถาปัตยกรรม ที่มีความสัมพันธ์กัน ในการสร้างสรรค์จะเป็นลักษณะการผสมผสานระหว่างความเป็นจริงผสมผสานกับจินตนาการของผู้สร้างสรรค์มีการตัดทอนรูปทรงได้แสดงมิติไม่เน้นรายละเอียดที่ชัดเจน เห็นเพียงโครงสร้างภายนอกเท่านั้นให้ความรู้สึกแปลกตาตามจินตนาการ เทคนิคที่ใช้เป็นการระบายสีเดียวบนพื้นระนาบ และสีใกล้เคียงกันให้เกิดความกลมกลืนเพื่อสร้างจุดเด่นและความงามในเนื้อหาเรื่องราว พื้นที่ว่าง (Space) ในผลงานของผู้สร้างสรรค์สิ่งที่แสดงออกนั้น จะเป็นบรรยากาศของฉากหลังที่มีน้ำหนักอ่อนแก่ อันเกิดจากการระบายสีบนระนาบในเส้นคลื่นเกิดระยะใกล้ไกล ซึ่งเกิดจากจินตนาการ ที่ได้ถ่ายทอดเป็นผลงาน เพื่อสื่อให้เห็นถึงบรรยากาศในท้องถิ่นอีสาน

3. ด้านเทคนิค สร้างสรรค์ผลงานด้วยเทคนิคการระบายสีอะครีลิคบนระนาบผืนผ้าใบ เป็นเทคนิคการใช้พู่กันระบายสีให้มีลักษณะโทนีที่กลมกลืนกัน โดยใช้เทคนิคระบายแบบซ้อนทับเพิ่มน้ำหนักของสีให้มีระยะที่ให้ความรู้สึกลึก ระยะกลาง และระยะไกล ทำให้ภาพดูมีมิติ

การอภิปรายผล

ในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมเรื่อง “วิถีชีวิตชนบทอีสานกับจินตนาการสีเส้นแห่งความสุขในอดีต” เป็นการสร้างสรรค์ผลงานตามขั้นตอนกระบวนการสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง ได้ถ่ายทอดแนวความคิดออกมาในรูปแบบจิตรกรรมกึ่งนามธรรม ซึ่งได้ประสบปัญหาต่าง ๆ หลายด้าน ในเรื่องของเนื้อหาที่สอดคล้องกับเทคนิค รูปทรง เทคนิคกลวิธี และการจัดองค์ประกอบของภาพ แต่ก็ได้พยายามหาแนวทางต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น จนพัฒนาการถึงการค้นพบใหม่จากการปฏิบัติตามการสร้างสรรค์ผลงานได้ดังนี้

1. ศึกษาเรื่องราววิถีความเป็นอยู่ของผู้คนชนบทอีสานในอดีต แสดงถึงความทรงจำที่น่าประทับใจในชนบทที่มีความสุข ความสงบ ความอบอุ่น และเหตุการณ์เรื่องราวสถานที่ต่าง ๆ ที่สัมผัสถึงบรรยากาศที่มีความทรงจำในอดีต

2. ข้อค้นพบใหม่ด้านรูปทรง ซึ่งมีการค้นพบรูปทรงที่ตัดทอน ที่มีความอ่อนช้อยงดงาม ในลักษณะของตนเองโดยมีการจัดวางรูปทรง การจัดองค์ประกอบใหม่ใช้จังหวะของเส้นผลักระยะใกล้ไกลออกไปมีการสร้างรูปทรงที่เป็นจุดเด่นมีภาพและมีจุดรองที่เป็นรูปทรงสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ เป็นส่วนประกอบ

3. ข้อค้นพบใหม่ด้านเทคนิคกลวิธี มีการค้นพบเทคนิคใหม่ในการสร้างสรรค์ผลงานที่มี ลักษณะเฉพาะตัวโดยการนำเอาสีอะครีลิคผสมแบบน้ำใส่ลงในกระบอกฉีดสเปรย์แต่งผมนามาฉีดพ่น เป็นการรองพื้น เพื่อเกิดการไล่ระดับของสีและความเนียน กลมกลืน เลื่อมพราย ที่เชื่อมต่ออย่างนุ่มนวลสวยงามมีมิติมากขึ้น ผสานกับการไล่ร่นาบของสีในรูปทรงส่วนต่าง ๆ ของผลงานสร้างสรรค์ เลื่อนหายไปกับบรรยากาศของภาพ สอดคล้องกับอำพร แสงไชยา (2557) ที่กล่าวว่า ในการสร้างสรรค์เป็นผลงานจิตรกรรมรูปแบบเหมือนจริงเป็นการถ่ายทอดความสวยงามของดอกไม้ดังกล่าวผ่านเทคนิควิธีการทางศิลปกรรม ซึ่งเป็นการเผยแพร่และอนุรักษ์พรรณไม้ทั้ง 5 ชนิด ให้คงอยู่คู่คนอีสานในรูปแบบผลงานจิตรกรรม เพื่อก่อให้เกิดสุนทรียภาพที่มีคุณค่าทางด้านจิตใจสามารถรับรู้เข้าใจ

ความงาม เพราะความงามในผลงานจิตรกรรมที่เกิดจากการสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะสามารถถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกได้หลากหลาย แสดงออกถึงความสุข ความสดชื่น ความดีงาม ล้วนแต่เป็นการส่งเสริมยกระดับคุณค่าของจิตใจให้สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลวิจัยไปประยุกต์ใช้

การสร้างสรรค์จิตรกรรม แนวเรื่อง “วิถีชีวิตชนบทอีสานกับจินตนาการสีสันแห่งความสุขในอดีต” ผู้สร้างสรรค์ได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลด้านต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับแนวเรื่อง รูปทรง และเทคนิคกระบวนการผลงานของตนเอง ในทุกกระบวนการอย่างถี่ถ้วน จนสามารถเกิดเป็นผลงานจิตรกรรมที่มีลักษณะเฉพาะตน นอกจากนี้ ยังอยากเสนอแนะเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ดังนั้นผลการวิจัยจึงสมควรนำไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

1.1 ใช้ในการศึกษาเพื่อเป็นความรู้และแนวทางสำหรับผู้ที่มีความสนใจ ในการสร้างสรรค์ผลงานในแบบจิตรกรรม หรือแนวเรื่องที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความสุขสงบในชนบทอีสาน หรือใช้เทคนิคประเภทเดียวกัน

1.2 หน่วยงานภาครัฐ หรือสถาบันการศึกษา สามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นฐานข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ทางศิลปะเพื่อเป็นประโยชน์ต่อวงการศึกษาดต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงสร้างสรรค์ที่มีแนวเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาของท้องถิ่น เพื่อเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาพื้นบ้านต่อไป

บรรณานุกรม

- ชลูด นิ่มเสนอ. (2553). *องค์ประกอบของศิลปะ*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: อมรินทร์.
- นิตโอละ ระเด่นอาหมัด. (2543). *ทฤษฎีจิตรกรรม*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ปรีชา เกาทอง. (2545). “ภาพร่างต้นแบบศิลปะ”, ใน *จิตรกรรมของรัตนฤทธิ จันทรังสี*. การแสดงนิทรรศการของรัตนฤทธิ จันทรังสี ณ หอศิลป์คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ. กรุงเทพฯ.
- วัฒนา ศุกันธิล. (2544). *วัฒนธรรมบริโภคของแรงงานในชุมชนชนบท*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- สุชาติ เกาทอง. (2532). *ศิลปะกับมนุษย์*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้งเฮ้าส์.
- สุทธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. (2544). *โครงสร้างและพลวัตวัฒนธรรมภาคใต้กับการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย .
- อำพร แสงไชยา. (2557). *การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมประยุกต์บนไม้เก่าชุดความงามของดอกไม้พื้นบ้านอีสาน*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.



การสร้างสรรค์จิตรกรรมเพื่อตกแต่งเฟอร์นิเจอร์ไม้ ชุด “ไม้เลื้อย”
The Painting Creation for Furniture Decoration Named
“Mai Leuay” (Ivy)

พรสวรรค์ จันดาหงษ์¹

Ponsawan Jandahong¹

Received : June8, 2020

Revised: June16, 2020

Accepted: June17, 2020



บทคัดย่อ

การสร้างสรรค์จิตรกรรมเพื่อตกแต่งเฟอร์นิเจอร์ไม้ ชุด “ไม้เลื้อย” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อสร้างสรรค์งานจิตรกรรมตกแต่งลงบนเฟอร์นิเจอร์ไม้ชุด “ไม้เลื้อย” 2) เพื่อวิเคราะห์งานจิตรกรรมตกแต่งลงบนเฟอร์นิเจอร์ไม้ชุด “ไม้เลื้อย” ใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลภาคเอกสารและภาคสนาม โดยการใช้การสำรวจ การสังเกต รวบรวมข้อมูลและนำมาวิเคราะห์ นำเข้าสู่ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน นำเสนอผลการวิจัยเชิงพรรณนาวิเคราะห์ พร้อมภาพวาดสื่อะครีลิคประกอบบนเฟอร์นิเจอร์

ผลการสร้างสรรค์พบว่า ด้านแนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน ต้องการแสดงออกถึงความงามของไม้เลื้อยที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติที่มีความสวยงามที่หลากหลาย ประกอบด้วย ดอกพวงคราม ดอกเล็บมือนาง และดอกสร้อยอินทนิล โดยแสดงออกในรูปแบบเหมือนจริง ใช้เทคนิคการวาดด้วยสีอะครีลิคลงบนเฟอร์นิเจอร์ไม้จำนวน 5 ชิ้นงาน ประกอบด้วย 1) ผลงาน “เก้าอี้เล็ก ดอกเล็บมือนาง” 2) ผลงาน “เก้าอี้ใหญ่ดอกพวงคราม” 3) ผลงาน “โต๊ะ

¹โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยา (Pornsawan23052530@gmail.com)

เก้าอี้ดอกเล็บมือนาง 4) ผลงาน “เก้าอี้สนามดอกสร้อยอินทนิล” 5) ผลงาน “ตู้
ดอกสร้อยอินทนิล” เป็นการเพิ่มความงามและสุนทรีภาพให้กับเฟอร์นิเจอร์และ
ทำให้ผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น

คำสำคัญ: การสร้างสรรค์จิตรกรรม, ตกแต่ง, เฟอร์นิเจอร์ไม้, ไม้เลื้อย

Abstract

This painting creation for furniture decoration has named
“Mai Leuay” (ivy). Concept of this painting is natural ivy that has
various beauties included bud flower, blooming flower, falling flower
and other parts of ivy such as Petrea volubilis, Drunken sailor and
Bengal clock vine. All relative information and something that making
the idea, feeling and imagine bring to various beautiful painting. The
painting has been to blend with concept its cause to be a painting for
wood furniture decoration named “Mai Leuay” series. It is showing
the beauty of ivy that is the inspiration to making this painting. This
painting will increase the beauty and value to the furniture.

The look of painting focus on the blending of imagination and
nature that important part of beauty. This painting has technique,
method, process from data analysis until the process completed
according to the goal.

Keywords: Panting creation, Decoration, Wood furniture, Ivy

บทนำ

หากกล่าวถึงคำว่าศิลปะ มนุษย์ทุกคนก็มีความเกี่ยวข้องกับศิลปะ เพราะศิลปะเข้ามามีบทบาทในการดำเนินชีวิตจากอดีตมาถึงปัจจุบัน นับตั้งแต่ มนุษย์รู้จักสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ขึ้นมาในโลก ศิลปะก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่มนุษย์ ได้สร้างสรรค์ขึ้นจากความรู้สึกนึกคิด จากจินตนาการเพื่อตอบสนองความต้องการ ทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งเป็นความต้องการของมนุษย์ได้สร้างสรรค์ผลงาน ศิลปะให้เกิดความงาม ความประทับใจ และความงามศิลปะทางด้านจิตใจ นั้น เป็นความต้องการอันลึกซึ้งที่มีคุณค่าทางด้านสุนทรียภาพสูง ละเอียดอ่อน กล่าวนคือ ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ เพื่อตอบสนองความต้องการทางด้าน จิตใจเป็นการแสดงออกเพื่อให้เกิดความพึงพอใจ ความปิติยินดี รู้สึกดีใจ รู้สึก เสียใจ เป็นความงามที่ปะทะอารมณ์ ความรู้สึก ซึ่งแสดงออกให้เห็นถึงความ สำคัญของศิลปะที่มีผลต่อสภาวะจิตใจของมนุษย์ และยังแสดงออกถึงความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์ จินตนาการ และภูมิปัญญาต่าง ๆ จึงเป็นบ่อเกิดพัฒนาของ มนุษย์จากสมัยหนึ่งสู่อีกสมัยหนึ่ง ดังจะเห็นได้จากการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย ต่าง ๆ ในประวัติศาสตร์ ที่มีการพัฒนาเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

ศิลปะเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งแสดงออกจากความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ และจากมโนภาพที่ได้จากความจริงหรือจินตนาการที่คิดฝันขึ้นมาเอง โดยใช้ ภาษาของศิลปะเป็นสื่อกลางเพื่อที่จะให้กับผู้อื่นเชื่อกันว่า “มนุษย์เท่านั้นที่จะมี สติปัญญาจนถึงขั้นแก้ไขปัญหาการสร้างสรรคงานศิลปะได้” ทั้งนี้เพราะมนุษย์ สามารถปรับปรุงแก้ไขปัญหาในด้านต่าง ๆ ได้ เช่น การใช้วัสดุและเครื่องมือ ตลอดจนการสร้างสรรคสิ่งเหล่านี้ให้มีคุณค่าทางความงามและเหมาะสมกับหน้าที่ ในด้านการใช้สอย จิตใจและอารมณ์ จนกระทั่งมนุษย์สามารถสร้างสรรค์ให้ ผลงานมีวิวัฒนาการเจริญต่อเนื่องเป็นลำดับมา

ดังนั้นการแสดงออกทางด้านศิลปะที่มนุษย์ได้สร้างสรรค์ขึ้นมาจาก ประสบการณ์ ความประทับใจ ความเชื่อ ศาสนา วัฒนธรรม จารีตประเพณี

ต่าง ๆ ล้วนเป็นการบันทึกเรื่องราวการแสดงออกทางด้านความคิด โดยถ่ายทอดเป็นผลงานศิลปะด้วยเทคนิควิธีการผ่านสื่อต่าง ๆ ที่หลากหลายเป็นผลงานศิลปะแต่ละประเภทที่สะท้อนอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดของศิลปิน อาจกล่าวได้ว่า ศิลปะเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นตามทักษะความสามารถของแต่ละบุคคล โดยการสร้างสรรค์นั้น ได้รับแรงบันดาลใจมาจากธรรมชาติ จากสภาพแวดล้อมและเกิดความประทับใจ จึงถ่ายทอดผ่านสื่อต่าง ๆ ให้ปรากฏความงาม ความประทับใจ หรือสะท้อนใจของผู้ที่ได้พบเห็นกับศิลปะนั้น ๆ (สุชาติ เถาทอง, 2523)

จิตรกรรม เป็นผลงานศิลปะที่แสดงออกด้วยการขีดเขียน การวาด และ ระบายสี เพื่อให้เกิดภาพ เป็นงานศิลปะที่มี 2 มิติ เป็นรูปแบบ ไม่มีความลึกหรือนูนหนาแต่สามารถเขียนลงตาให้เห็นว่ามีภาพลึกลึกหรือนูนได้ ความงามของจิตรกรรมเกิดจากการใช้สีในลักษณะต่าง ๆ กัน งานจิตรกรรมเป็นงานศิลปะ ที่เก่าแก่ดั้งเดิมของมนุษย์ เริ่มตั้งแต่การขีดเขียนบนผนังถ้ำ บนร่างกาย บนภาชนะเครื่องใช้ต่าง ๆ จนพัฒนามาเป็นภาพวาดที่ใช้ประดับตกแต่งในปัจจุบัน การวาดภาพเป็นพื้นฐานของงานศิลปะทุกชนิด

จิตรกรรมตกแต่ง เป็นผลงานที่สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อให้เกิดสุนทรียภาพ ในการสร้างสรรค์ผลงานนั้นมักจะสร้างสรรค์ในพื้นที่ระนาบ 2 มิติ เป็นส่วนใหญ่ เช่น กระดาษ ผ้าใบ ผนัง แผ่นไม้ เป็นต้น แต่ปัจจุบันผลงานจิตรกรรมตกแต่งมีหลากหลายรูปแบบมีการประยุกต์ ปรับเปลี่ยนรูปแบบเพื่อตอบสนองความต้องการและการใช้งาน ไม่ว่าจะเป็นทางด้านการศึกษา ทางด้านการตกแต่ง และทางด้านการออกแบบ และปัจจุบันผลงานจิตรกรรมตกแต่งไม่ใช่เพียงแค่ตกแต่งสถานที่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังสามารถนำมาปรับเปลี่ยนหรือประยุกต์ให้เข้ากับเฟอร์นิเจอร์หรือผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ได้ด้วยเช่นกัน

เฟอร์นิเจอร์เป็นเครื่องเรือนที่สามารถใช้สอยและประดับตกแต่งภายในที่พักอาศัยหรือสำนักงาน มีความสำคัญในการใช้ชีวิตประจำวันมากเช่นกัน ซึ่งปัจจุบันนั้นเฟอร์นิเจอร์ก็มีหลากหลายรูปแบบมากมาย แต่ก็มีเฟอร์นิเจอร์ไม้

ที่มีความงามและมูลค่าน้อยมีจำนวนมากเช่นกัน ดังนั้นจึงได้แรงบันดาลใจจาก ดอกไม้ พรรณไม้เลื้อยซึ่งมีลักษณะที่เป็นเถาไม้เลื้อยซึ่งมีดอกที่มีสีสวยงามใน ลักษณะที่เป็นกลุ่ม อย่างเช่น ดอกพวงคราม ดอกเล็บมือนาง และดอกสร้อย อินทนิล ซึ่งข้าพเจ้าก็มีความประทับใจในความงามของดอกไม้ พรรณไม้เลื้อย จึงนำความงามของดอกไม้มาประยุกต์เข้ากับผลิตภัณฑ์ในรูปแบบการสร้างสรรค์ จิตรกรรมเพื่อตกแต่งเฟอร์นิเจอร์ไม้

จากประสบการณ์ทางด้านงานศิลปะ ก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ กระบวนการคิดสร้างสรรค์แล้วนำมาประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ในการใช้สอย ดังนั้นจึงได้สร้างสรรค์จิตรกรรมเพื่อตกแต่งเฟอร์นิเจอร์ไม้ ชุด “ไม้เลื้อย”



วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างสรรค์งานจิตรกรรมตกแต่งลงบนเฟอร์นิเจอร์ไม้ ชุด “ไม้เลื้อย”
2. เพื่อวิเคราะห์งานจิตรกรรมตกแต่งลงบนเฟอร์นิเจอร์ไม้ ชุด “ไม้เลื้อย”

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมประยุกต์ ผู้สร้างสรรค์ได้กำหนด กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยคือ ได้แก่ ดอกพวงคราม ดอกเล็บมือนาง และดอกสร้อยอินทนิล

2. เครื่องมือในการวิจัย

การสร้างสรรค์ผลงานสร้างสรรค์เป็นผลงานจิตรกรรมเพื่อตกแต่ง เฟอร์นิเจอร์ไม้ ชุด “ไม้เลื้อย” ผู้สร้างสรรค์ใช้เครื่องมือในการวิจัยประกอบด้วย แบบสำรวจใช้ในการสำรวจพืชพรรณไม้เลื้อย เพื่อศึกษารูปร่าง สี สัน ตลอดจนสำรวจสภาพพื้นที่ตั้ง สภาพภูมิทัศน์ โดยใช้แบบสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยประกอบด้วยการเก็บข้อมูลภาคเอกสาร ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ อิทธิพลจากผลงานศิลปกรรม และการเก็บข้อมูลภาคสนาม เกี่ยวกับพรรณไม้เลื้อย โดยการบันทึกข้อมูลด้วยภาพถ่าย และภาพถ่ายลายเส้น

4. การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ อิทธิพลจากผลงานศิลปกรรม และภาพถ่ายจากการลงพื้นที่ภาคสนาม นำข้อมูลมาจัดหมวดหมู่ นำมาประมวลความคิดในเชิงทัศนศิลป์ โดยเป็นการวิเคราะห์เนื้อหาของผลงานด้วยแนวคิดทางองค์ประกอบศิลป์และทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ เพื่อนำไปสู่การกำหนดรูปแบบและกลวิธีในการสร้างสรรค์ผลงาน

5. ขั้นตอนการดำเนินการสร้างสรรค์

5.1 ศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับไม้เลื้อย ได้แก่ ดอกพวงคราม ดอกเล็บมือนาง และดอกสร้อยอินทนิล ตามลำดับ

5.2 นำเก้าอี้มาขัดด้วยกระดาษทราย จากนั้นก็นำสีโป้วมาโป้วรูที่ไม่สวยงามของเก้าอี้

5.3 เมื่อขัดเก้าอี้เรียบแล้ว จากนั้นก็นำเก้าอี้มาระบายสีด้วยสีพ่นอุตสาหกรรม (สีขาว) เป็นการรองพื้นเก้าอี้แล้วปล่อยให้แห้ง

5.4 กำหนดสีของเก้าอี้จากนั้นก็ระบายสีครีมเป็นชั้นที่ 2 ทิ้งไว้ให้แห้ง จากนั้นก็ระบายสีส้มเป็นชั้นที่ 3 ระบายสีชมพูเป็นชั้นที่ 4

5.5 ขัดสีเก้าอี้ให้เห็นสีส้ม ขาว ครีม ชมพู เป็นไม้ที่มีความสวยงามมากขึ้น

5.6 เตรียมเก้าอี้เสร็จแล้ว จากนั้นก็ร่างภาพวาด ดอกเล็บมือนาง จัดองค์ประกอบภาพ ร่างภาพด้วยดินสอบนกระดาษเสียก่อน เพื่อกำหนดการจัดวางให้เหมาะสมและวางโครงสร้างรูปทรงแบบรวม ๆ ให้ได้ตามแนวความ

คิดและจินตนาการ

5.7 ขั้นต่อไปเตรียมอุปกรณ์แต่ละชนิดให้พร้อม และกำหนดสีในภาพร่าง

5.8 นำภาพร่างต้นแบบมาลงบนผลิตภัณฑ์ที่เตรียมไว้ โดยการนำกระดาษคัดลอกมาคัดลอกภาพร่างตามที่เลือกลงบนแก้ว

5.9 ลงสีพื้นภาพร่างที่คัดลอกไว้ด้วยสี สีทาภายนอก ที่เป็นสีอะคริลิกทึบให้แห้ง

5.10 ร่างรายละเอียดรูปทรงแต่ละดอกของดอกเล็บมือนาง โดยใช้ดินสอ HB

5.11 ระบายสีอะคริลิก ในส่วนที่ใบและก้านของ ดอกเล็บมือนางก่อน

5.12 เก็บรายละเอียดในส่วนต่าง ๆ ที่ต้องการเพิ่มความสมบูรณ์ของผลงาน

5.13 ขั้นตอนสุดท้าย คือ การเคลือบเงา โดยใช้สีเคลือบเงาทาหรือพ่นลงบนงานจิตรกรรม เพื่อให้เกิดความสวยงามและเป็นการรักษาเนื้องานให้มีความคงทนมากขึ้น

6. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย แล้วนำข้อมูลที่ได้มาสรุปผล อภิปรายผลในเชิงพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) เพื่ออธิบายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยวิเคราะห์ตามกรอบแนวคิด ทฤษฎี รวมทั้งกรอบแนวคิดของเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและนำเสนอข้อมูลด้วยภาพถ่ายและภาพลายเส้นและผลงานภาพวาดสีอะคริลิก



ผลการวิจัย

1. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมตกแต่งเพอร์นิเจอร์ไม้ชุด “ไม้เลื้อย”

1.1 กระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน

1.1.1 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน คือ มีความประทับใจในความงามของธรรมชาติ ซึ่งเป็นที่มาของแนวความคิดที่จะกำหนดเรื่องราวในการสร้างสรรค์ โดยเนื้อหาสาระที่จะนำเสนอผลงาน มีบ่อเกิดจากความสวยงามของดอกพวงคราม ดอกเลื้อยมือนาง ดอกสร้อยอินทนิลเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบของจิตรกรรมบนเพอร์นิเจอร์ไม้ โดยใช้สีอะคริลิก ซึ่งกำหนดแนวความคิดเป็นเรื่องราวของไม้เลื้อย เช่น ดอกพวงคราม ดอกเลื้อยมือนาง ดอกสร้อยอินทนิล ที่เกิดขึ้นในธรรมชาติที่มีความสวยงาม การเลื้อยของเครือเถาไม้เลื้อย ทั้งสีสันทันของดอกและใบซึ่งเหล่านี้จึงทำให้ข้าพเจ้าได้เห็นคุณค่าทางความงามของธรรมชาติ เพราะฉะนั้นในการสร้างสรรค์ผลงานจึงต้องมีการสื่อให้เห็นถึงความสวยงาม สมบูรณ์โดยข้าพเจ้าได้แสดงออกเป็นผลงานศิลปะในรูปแบบจิตรกรรมที่เหมือนจริง การสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้าในรูปแบบต่าง ๆ ที่ได้สร้างสรรค์ขึ้นเป็นผลงานที่สอดคล้องกับแนวความคิด โดยมีเทคนิคการระบายสีอะคริลิกบนเพอร์นิเจอร์ไม้ ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงานดังนี้

1.1.2 ศึกษาข้อมูลไม้เลื้อย เช่น ดอกพวงคราม ดอกเลื้อยมือนาง และดอกสร้อยอินทนิล โดยการถ่ายภาพตามแหล่งต่าง ๆ และค้นหาข้อมูลในเว็บไซต์ แล้วนำมาจัดองค์ประกอบใหม่ในการสร้างสรรค์ผลงาน

1.1.3 ร่างภาพด้วยดินสอลงบนกระดาษ เพื่อกำหนดการจัดวางองค์ประกอบรูปร่างรูปทรง สัดส่วนให้เหมาะสมแบบรวม ๆ ให้ได้ตามแนวความคิด การทำภาพร่างต้นแบบเป็นการกำหนดรูปแบบและการจัดองค์ประกอบภาพให้เหมาะสมกับขนาดของเพอร์นิเจอร์ไม้ เพื่อความสมบูรณ์และเนื้อหาของเรื่องราว โดยมีรูปแบบลักษณะการจัดวางโครงร่างสีให้เกิด

ความสวยงามก่อนที่จะนำไปขยายแบบ เพื่อสู่กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานจริง

1.1.4 เตรียมวัสดุอุปกรณ์แต่ละชนิดที่ใช้ในการสร้างสรรค์ คือ เพอร์นิเจอร์ไม้ สีรองพื้น แบบร่างที่ลงตัว ให้พร้อมก่อนที่จะกำหนดลงในผลงานจริง

1.1.5 นำเก้าอี้มาขัดด้วยกระดาษทราย จากนั้นก็นำสีไปมาปื้อรูที่ไม่สวยงามของเก้าอี้ เมื่อขัดเก้าอี้เรียบร้อยแล้ว จากนั้นก็นำเก้าอี้มาระบายสีเก้าอี้ด้วยสีพ่นอุตสาหกรรม (สีขาว) เป็นการรองพื้นเก้าอี้แล้ว ปลอ่ยทิ้งไว้ให้แห้ง กำหนดสีของเก้าอี้จากนั้นก็ระบายสีครีมเป็นชั้นที่ 2 ทิ้งไว้ให้แห้ง จากนั้นก็ระบายสีส้มเป็นชั้นที่ 3 ระบายสีชมพูเป็นชั้นที่ 4 จากนั้นก็ขัดสีเก้าอี้ให้เห็นสีส้ม ขาว ครีม ชมพู เป็นไม้ที่มีความสวยงามมากขึ้น

1.1.6 เมื่อเตรียมสีพื้นเสร็จเรียบร้อยแล้ว นำภาพร่างและกระดาษคัดลอกทาบลงไปกับสีพื้นให้ตรงกัน แล้วค่อยร่างภาพลงเบา ๆ อีกครั้งเพื่อเข้าสู่กระบวนการลงสีอะคริลิก ต่อไปนำภาพร่างต้นแบบมาลงบนผลิตภัณฑ์ที่เตรียมไว้โดยการนำกระดาษคัดลอกมาคัดลอกภาพร่างที่คัดเลือกไว้ ลงสีพื้นภาพร่างที่คัดลอกไว้ด้วยสีทาภายนอก ที่เป็นสีอะคริลิกทิ้งไว้ให้แห้ง ร่างรายละเอียดรูปทรงแต่ละดอกของดอกเล็บมือนางโดยใช้ดินสอ HB เมื่อเตรียมเก้าอี้เสร็จแล้ว จากนั้นก็ร่างภาพขาวดำดอกเล็บมือนาง จัดองค์ประกอบภาพร่างภาพด้วยดินสอบนกระดาษเสียก่อน เพื่อกำหนดการจัดวางให้เหมาะสมและวางโครงสร้างรูปทรงแบบรวม ๆ ให้ได้ตามแนวความคิดและจินตนาการเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการรองรับในการสร้างสรรค์ให้พร้อมแล้ว ใช้กระดาษลอกลายซ้อนกันกับแบบร่างจริงใช้ดินสอร่างลงไปเบา ๆ แล้วหลังจากนั้นจึงลงสีพื้นด้วยสีน้ำอะคริลิกสีขาว

1.1.7 ขั้นตอนการลงสีอะคริลิก ขั้นตอนนี้จะใช้พู่กันในการระบายสีต้องอาศัยทักษะฝีมือที่ประณีตเป็นอย่างมาก เพื่อให้ผลงานที่เขียนออกมาเหมือนจริงและมีความสวยงาม

1.1.8 เก็บรายละเอียดในส่วนต่าง ๆ ที่ต้องการ



ให้เรียบร้อยและสมบูรณ์ของผลงาน ระบายสีอะคริลิก ในส่วนที่ใบและก้านของ ดอกเล็บมือนางก่อน เก็บรายละเอียดในส่วนต่าง ๆ ที่ต้องการเพิ่มความสมบูรณ์ ของผลงาน

1.1.9 ขั้นตอนสุดท้าย คือ การเคลือบเงาโดยใช้ สีเคลือบเงาทาลบนชิ้นงานจนเหมาะสม และเพื่อให้เกิดความสวยงามและยัง เป็นการรักษานื่องานให้มีความคงทนมากขึ้น

1.2 องค์ประกอบในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมตกแต่ง ลงบนเฟอร์นิเจอร์ไม้ ชุด ไม้เลื้อย ได้คำนึงถึงเนื้อหา รูปแบบ หลักในการจัด องค์ประกอบศิลป์ และเทคนิควิธีการในการสร้างสรรค์ดังนี้

1.2.1 เนื้อหา ได้กำหนดเรื่องราวที่ข้าพเจ้าประทับใจใน ความงามของธรรมชาติในด้านความงามของสีสนและลีลาของพรรณไม้เลื้อย เช่น ดอกพวงคราม ดอกเล็บมือนาง และดอกสร้อยอินทนิล ดังนั้นในการสร้างสรรค์ ผลงานได้นำลักษณะดอกไม้ พรรณไม้เลื้อยมานำเสนอความงาม ในรูปทรงของ พวงดอกแต่ละชนิด ในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมในรูปแบบเหมือนจริงโดย การนำมาจัดองค์ประกอบใหม่

1.2.2 รูปแบบ ในการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้า มีลักษณะรูปแบบเหมือนจริง ซึ่งการแสดงออกเน้นเรื่องความงามของสีสน และพวงดอกไม้ พรรณไม้เลื้อย ผสมผสานกับจินตนาการและข้อมูลความเป็น จริงของรูปร่างรูปทรงทางธรรมชาติที่งดงาม โดยการนำหลักการจัดองค์ประกอบ ศิลปมาสร้างสรรค์ ถือเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดความงาม ความสมบูรณ์ใน ผลงานมากขึ้น

1.2.3 หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ มีหลักที่ควร คำนึงอยู่ 5 ประการ คือ

1) ความสมดุลหรือดุลยภาพ หมายถึง



น้ำหนักที่เท่ากันขององค์ประกอบ ไม่เอนเอียงไปข้างใดข้างหนึ่ง ในทางศิลปะยังรวมถึงความประสานกลมกลืนความพอเหมาะพอดีของส่วนต่าง ๆ ในรูปทรงหนึ่งหรืองานศิลปะชิ้นหนึ่ง การจัดวางองค์ประกอบต่าง ๆ ลงในงานศิลปกรรมนั้นจะต้องคำนึงถึงจุดศูนย์ถ่วงในธรรมชาตินั้น ทุกสิ่งที่ทรงตัวอยู่ได้โดยไม่ล้มเพราะมีน้ำหนักเฉลี่ยเท่ากันทุกด้าน ฉะนั้นในงานศิลปะถ้ามองดูแล้วรู้สึกว่างส่วนหนักไป แน่นไปหรือเบาบางไปก็จะทำให้ภาพนั้นดูเอนเอียงและเกิดความรู้สึกไม่สมดุล เป็นการบกพร่องทางความงามดุลยภาพ

2) จังหวะลีลา หมายถึง การเคลื่อนไหวที่เกิดจากการซ้ำกันขององค์ประกอบ เป็นการซ้ำที่เป็นระเบียบ จังหวะเป็นธรรมดาที่มีช่วงห่างเท่า ๆ กันมาเป็นระเบียบที่สูงขึ้น ซับซ้อนขึ้นจนถึงขั้นเกิดเป็นรูปลักษณะของศิลปะ โดยเกิดจากการซ้ำของหน่วย หรือการสลับกันของหน่วยกับช่องไฟหรือเกิดจากการเลื่อนไหลต่อเนื่องกันของเส้น สี รูปทรงหรือน้ำหนัก

3) สัดส่วน หมายถึง ความสัมพันธ์กันอย่างเหมาะสมระหว่างขนาดขององค์ประกอบที่แตกต่างกัน ทั้งขนาดที่อยู่ในรูปทรงเดียวกันหรือระหว่างรูปทรงและรวมถึงความสัมพันธ์กลมกลืนระหว่างองค์ประกอบทั้งหลายด้วย ซึ่งเป็นความพอเหมาะพอดีไม่มาก ไม่น้อย ขององค์ประกอบทั้งหลายที่นำมาจัดรวมกัน

4) เอกภาพ หมายถึง ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันขององค์ประกอบศิลป์ทั้งด้านรูปลักษณะและด้านเนื้อหาเรื่องราว เป็นการประสานหรือจัดระเบียบของส่วนต่าง ๆ ให้เกิดความเป็นหนึ่งเดียวเพื่อผลรวมอันไม่อาจแบ่งแยกส่วนใดส่วนหนึ่งออกไป

5) การเน้น หมายถึง การกระทำให้เด่นเป็นพิเศษกว่าธรรมดา ในงานศิลปะจะต้องมีจุดใดจุดหนึ่งที่มีความสำคัญกว่าส่วนอื่น ๆ เป็นประธานอยู่ ถ้าส่วนนั้น ๆ อยู่ปะปนกับส่วนอื่น ๆ และมีลักษณะเหมือน ๆ

กัน ก็อาจถูกกลืนหรือถูกส่วนอื่น ๆ ที่มีความสำคัญน้อยกว่าบดบัง หรือแย่งความสำคัญ ความน่าสนใจไปเสียงานที่ไม่มีจุดสนใจ

1.2.4 ด้านเทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงาน เป็นเทคนิคการวาดภาพด้วยสีอะครีลิคลงบนเฟอร์นิเจอร์ไม้ โดยการเน้นใช้ไม้เก่ามาทำเฟอร์นิเจอร์ จากนั้นจึงลงสีรองพื้นและขัดออก และร่างภาพด้วยดินสอ แล้วจึงใช้พู่กันลงสี โดยการไล่น้ำหนักของสีจากอ่อนไปเข้มและเก็บรายละเอียดของภาพในรูปแบบเหมือนจริง

2. การวิเคราะห์ผลงานจิตรกรรมตกแต่งเฟอร์นิเจอร์ไม้ ชุด “ไม้เลื้อย”

ในการสร้างสรรค์ผลงานจำเป็นต้องมีขั้นตอนการทำงานที่วางแผนไว้ล่วงหน้า จะทำให้การสร้างสรรค์ผลงานเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้เสร็จสมบูรณ์ ในการสร้างสรรค์ผลงานนี้ได้ ถ่ายทอดถึงเรื่องราว อารมณ์ ความรู้สึก และจินตนาการซึ่งได้ผ่านกระบวนการ ขั้นตอน และเทคนิควิธีการสร้างสรรค์อย่างเป็นระบบ เช่น ขั้นตอนแรกของการสร้างสรรค์ผลงาน คือ ต้องศึกษาค้นคว้า สิ่งที่เราจะทำให้เกิดเป็นผลงาน จากนั้นก็เสนอหัวข้อที่จะทำและได้รวบรวม ข้อมูลความคิดเห็นผ่านอาจารย์ที่ปรึกษา หรือคณะกรรมการได้แนะนำต่าง ๆ มา วิเคราะห์แล้วเข้าสู่กระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน สุดท้ายได้ ผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ตามเป้าหมาย การวางแผนที่เป็นขั้นตอนของการสร้างสรรค์ผลงานครั้งนี้ จึงเป็นประโยชน์ต่อข้าพเจ้าและยังเป็นการทำให้เรามีความรับผิดชอบต่อตนเองและทำให้ผลงานเสร็จตามกำหนดและสมบูรณ์ตามระยะเวลาที่กำหนด



ภาพที่ 1 ชื่อผลงาน “เก้าอี้เล็กดอกเล็บมือนาง”

2.1 ผลงานชุดที่ 1 ชื่อผลงาน “เก้าอี้เล็กดอกเล็บมือนาง” เทคนิคสีอะครีลิค เป็นผลงานชุดแรกที่ได้สร้างสรรค์ขึ้น ซึ่งผลงานชุดนี้ยังเป็นการทดลอง การสร้างสรรค์ผลงานครั้งนี้ การใช้เก้าอี้ขนาดเล็กรูปทรงสี่เหลี่ยม จะทำให้การจัดองค์ประกอบของภาพดูง่ายขึ้นดูมีความลงตัวขององค์ประกอบ การจัดองค์ประกอบภาพ โดยให้มีจุดเด่นจุดรอง การทำดอกกรวยด้วยจะทำให้ได้อารมณ์ ความรู้สึก มีชีวิตชีวา จะทำให้องค์ประกอบภาพมีความน่าสนใจมากขึ้น พื้นผิวของผลงานจะมีการขัดพื้นด้วยกระดาษทราย จะทำให้เห็นการซ้อนสีหลายสีในพื้นผิวของเก้าอี้ ซึ่งทำให้พื้นผิวดูมีเสน่ห์มากขึ้น ลักษณะพื้นผิวเรียบ การใช้สีพื้นเป็นสีอ่อนกว่าดอกเล็บมือนาง จะทำให้ดอกเล็บมือนางดูเด่นขึ้น และการใช้ลักษณะเส้นที่อ่อนช้อยในการสร้างสรรค์งานจิตรกรรมจะทำให้ผลงานดูไม่แข็งกระด้าง สวยงามมากขึ้น



ภาพที่ 2 ชื่อผลงาน “เก้าอี้ใหญ่ดอกพวงคราม”

2.2 ผลงานชุดที่ 2 ชื่อผลงาน “เก้าอี้ใหญ่ดอกพวงคราม” เทคนิคสีอะครีลิคบนเฟอร์นิเจอร์ไม้ เป็นดอกพวงครามซึ่งมีความงามในเรื่องสีส้มของดอกที่แตกต่างจากชุดแรกที่เป็นดอกเล็บมือนาง มีการขัดพื้นผิวด้วยกระดาษทรายเพื่อให้เห็นการเกิดการทับซ้อนของสีพื้น ลักษณะพื้นเรียบมัน ขนาดของเก้าอี้ใหญ่ขึ้น จึงทำให้งานจิตรกรรมที่เป็นไม้เลื้อย คือ ดอกพวงครามเลื้อยขึ้นตามขาของเก้าอี้ การทำสีพื้นเป็นสีโทนเย็นทำให้รู้สึกสบายตามากขึ้น และเพิ่มเนื้อหา เรื่องราว การจัดองค์ประกอบภาพจึงมีความสมดุลกว่าชุดที่ผ่านมา



ภาพที่ 3 ชื่อผลงาน “โต๊ะเก้าอี้ดอกเล็บมือนาง”

2.3 ผลงานชุดที่ 3 ชื่อผลงาน “โต๊ะเก้าอี้ดอกเล็บมือนาง” เทคนิคสื่อนะคริลิคบนเฟอร์นิเจอร์ไม้ เป็นผลงานชุดที่สามที่มีความแตกต่างจากชุดที่ผ่านมา คือ การเพิ่มจำนวน จากชุดที่ผ่านมามีเฉพาะเก้าอี้ แต่ชุดนี้มีโต๊ะกลาง และมีการทำพื้นผิวเป็นสีครีมอ่อน ๆ สีเดียว ไม่มีการขีดกระดาดทรายเหมือนกับชุดที่ผ่านมา และสีของใบและดอกซึ่งเป็นคู่สีที่ตัดกัน จึงทำให้ผลงานจิตรกรรมมีความโดดเด่นและสวยงาม ในการจัดองค์ประกอบได้มีการเพิ่มเติมเนื้อหา และรูปแบบของดอกเล็บมือนางมากขึ้น และมีการปล่อยพื้นที่ว่าง เพื่อเป็นจุดพักสายตาจึงทำให้งานจิตรกรรมมีองค์ประกอบที่สวยงาม การเขียนสีของดอกมีทั้งดอกที่มีสีอ่อน สีเข้ม ทำให้เกิดมิติและเกิดความงาม เพื่อเกิดความสุขและความสมบูรณ์กับขนาดของเฟอร์นิเจอร์มากขึ้นอีกด้วย



ภาพที่ 4 ชื่อผลงาน “เก้าอี้สนามดอกสร้อยอินทนิล ”

2.4 ผลงานชุดที่ 4 ชื่อผลงาน “เก้าอี้สนามดอกสร้อยอินทนิล ” เทคนิคสื่อนะคริลิคบนเฟอร์นิเจอร์ไม้ เป็นผลงานชุดที่สี่ที่มีความแตกต่างจากชุดที่ผ่านมา การใช้วัสดุรองรับที่แตกต่างกัน คือ เป็นเฟอร์นิเจอร์ไม้ที่ทำจากไม้เก่า ซึ่งไม้เก่าที่นำมาทำเฟอร์นิเจอร์จะมีความแข็งแรง ไม่โก่งงอและผลงานชิ้นนี้

เป็นเก้าอี้ที่มีพนักพิงจึงทำให้การจัดองค์ประกอบที่แตกต่างจากชุดที่ผ่านมา และ การทำพื้นผิวสีเขียวซึ่งเป็นสีเขียวเข้ม ซึ่งดอกสร้อยอินทนิลจะมีสีขาวอมม่วง และ สีขาวอมเหลืองจึงทำให้งานจิตรกรรมมีความโดดเด่นสวยงามอย่างชัดเจนเพราะสี พื้นหลักสีของดอกสร้อยอินทนิลออกมา ฉะนั้นการสร้างสรรผลงานในชุดนี้จึงมี การพัฒนาในเรื่องของสีพื้นผิวที่เข้มข้นและการจัดองค์ประกอบที่สมดุลและแตกต่างมากกว่าชุดที่ผ่านมา โดยการจัดองค์ประกอบของงานจิตรกรรมที่มีพื้นที่การ รองรับงานจิตรกรรมที่ต่างกัน แต่สามารถเชื่อมโยงกันได้โดยอารมณ์ ความรู้สึกได้



ภาพที่ 5 ชื่อผลงาน “คู่ดอกสร้อยอินทนิล ”

2.5 ผลงานชุดที่ 5 ชื่อผลงาน “คู่ดอกสร้อยอินทนิล” เทคนิคสีอะครีลิคบนเฟอร์นิเจอร์ไม้ เป็นการใช้วัสดุรองรับเป็นเฟอร์นิเจอร์ที่ทำจากไม้เก่าเหมือนกันกับชุดที่ 4 แต่การสร้างสรรผลงานชุดนี้มีความแตกต่างจากชุดที่แล้ว คือ ไม่ว่าจะเป็นลักษณะของรูปทรง สีพื้น และการจัดองค์ประกอบ ซึ่งง่ายต่อการการจัดองค์ประกอบที่ลงตัวการทำพื้นผิวเป็นสีสลับกันแนวตั้งเป็น เส้นนำสายตาทำให้การห้อยระย้าของดอกสร้อยอินทนิลดูสวยงามขึ้น การจัด

องค์ประกอบให้มีดอกร่วงก็เพราะไม่ให้พื้นที่ตรงนั้นดูโล่งจนเกินไป การทำพื้นสีให้เข้มและสลับกันเพื่อให้งานจิตรกรรมมีความโดดเด่นขึ้นและมีความน่าสนใจมากขึ้นอีกด้วย ฉะนั้นการสร้างสรรค์ผลงานในชุดนี้จึงมีการพัฒนาในเรื่องของสีพื้นผิวที่เข้มขึ้นและสลับสีของพื้นเป็นแนวตั้ง ทำให้เกิดความน่าสนใจมากขึ้น

สรุปผล

จากการที่ได้วิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมชุด “ไม้เลื้อย” ทำให้ได้รู้ถึงการศึกษาและพัฒนาการทางด้านความคิดที่เป็นแนวความคิดของผู้ที่สร้างสรรค์เอง โดยเนื้อหาสาระที่จะนำเสนอผลงาน มีป่อเกิดจากความสวยงามของไม้เลื้อย เป็นแรงบันดาลใจสำคัญที่ทำให้ข้าพเจ้าต้องการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบผลงานจิตรกรรมบนเฟอร์นิเจอร์ไม้ โดยใช้เทคนิคสีอะครีลิคเพื่อเกิดความสวยงาม การสร้างสรรค์ผลงานจึงสื่อให้เห็นถึงความสวยงามของไม้เลื้อย เช่น ดอกพวงคราม ดอกเล็บมือนาง ดอกสร้อยอินทนิล โดยนำรูปร่างรูปทรงในส่วนต่าง ๆ ของแต่ชนิดมาเป็นข้อมูลในการสร้างสรรค์ เช่น ดอกตูม ดอกบาน ดอกร่วง ใบ ที่ให้สีสันที่โดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว นำมาจัดองค์ประกอบภาพตามรูปแบบที่เป็นรูปธรรม ซึ่งการแสดงออกจะเน้นในเรื่องการผสมผสานจินตนาการกับข้อมูลของความเป็นจริงที่มีอยู่ตามธรรมชาติ ถือว่าเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดความสวยงาม ในการสร้างสรรคงานในครั้งนี้มีเทคนิควิธีการ กระบวนการ ขั้นตอนต่างๆ ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ โดยผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ๆ จนถึงขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ตามเป้าหมาย

การอภิปรายผล

ในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมเพื่อตกแต่งเฟอร์นิเจอร์ไม้ชุด “ไม้เลื้อย” ได้แสดงถึงจินตนาการที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ



ที่มีความสวยงาม ซึ่งเป็นบ่อเกิดของแรงบันดาลใจและต้องการถ่ายทอดถึงไม้เลื้อย เช่น ดอกพวงคราม ดอกเล็บมือนาง และดอกสร้อยอินทนิล ให้มีความสวยงามเหมือนจริง โดยแสดงออกตามจินตนาการบวกกับความเป็นจริง เป็นการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมที่เป็นรูปธรรม ที่สะท้อนถึงแนวความคิด โดยผ่านการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เช่น อิทธิพลจากธรรมชาติ รูปแบบของงานจิตรกรรม องค์ประกอบศิลป์ที่มีการนำมาสร้างสรรค์ อิทธิพลที่ได้รับจากศิลปิน และจากประสบการณ์จริงนำข้อมูลมาวิเคราะห์ การวางแผนขั้นตอนในการทำงาน จนถึงกระบวนการการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบจิตรกรรมที่เหมือนจริง ผสมผสานกับแนวความคิดเฉพาะตนและเกิดมีการจินตนาการบางส่วน เพื่อให้เกิดความแตกต่างออกไปจากธรรมชาติบ้าง และเกิดความสวยงามในแต่ละชุดแต่ยังความเป็นเอกลักษณ์ของธรรมชาติไว้ การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมนี้ ได้ใช้เทคนิคสื้อะคริลิคในการสร้างสรรค์ แสดงออกถึงเทคนิควิธีการให้เห็นถึงความสวยงามและสีสันทนของไม้เลื้อย ซึ่งสอดคล้องกับ อ่ำพร แสงไชยา (2557) ที่กล่าวว่า ในการสร้างสรรค์เป็นผลงานจิตรกรรมรูปแบบเหมือนจริงเป็นการถ่ายทอดความสวยงามของดอกไม้ดังกล่าวผ่านเทคนิควิธีการทางศิลปกรรม ซึ่งเป็นการเผยแพร่และอนุรักษ์พรรณไม้ทั้ง 5 ชนิด ให้คงอยู่คู่คนอีสานในรูปแบบผลงานจิตรกรรม เพื่อก่อให้เกิดสุนทรียภาพที่มีคุณค่าทางด้านจิตใจสามารถรับรู้เข้าใจความงาม เพราะความงามในผลงานจิตรกรรมที่เกิดจากการสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะสามารถถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกได้หลากหลาย แสดงออกถึงความสุข ความสดชื่น ความดีงาม ล้วนแต่เป็นการส่งเสริมยกระดับคุณค่าของจิตใจให้สูงขึ้น

ดังนั้น จากการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมเพื่อตกแต่งเฟอร์นิเจอร์ไม้ชุด “ไม้เลื้อย” ทำให้ทราบถึงขั้นตอนในการทำงานที่ต้องมีกระบวนการขั้นตอนการทำงาน จากแนวความคิด การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ จนถึงขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งได้พบปัญหาต่าง ๆ มากมายที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ จำเป็น

ต้องนำมาปรับปรุงแก้ไข รวมถึงการสร้างสรรค์ผลงานยังต้องพัฒนารูปแบบให้เกิดความสวยงาม ความละเอียด ความสมบูรณ์มากกว่านี้

ในกระบวนการขั้นตอนที่ได้ศึกษาทั้งหมดนี้ ทำให้ข้าพเจ้าได้รับการพัฒนาความคิด การวิเคราะห์ ทักษะ เทคนิควิธีการ โดยมีกระบวนการในการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน การสร้างสรรค์ผลงานได้ประยุกต์ศิลปะให้มีความสัมพันธ์กับสถานที่ ทั้งนี้ก็เพื่อให้เกิดประโยชน์อันเป็นผลสำเร็จต่อไปในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลวิจัยไปประยุกต์ใช้

การสร้างสรรค์จิตรกรรมเพื่อตกแต่งเฟอร์นิเจอร์ไม้ ชุด “ไม้เลื้อย” ผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลด้านต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับแนวเรื่องรูปทรงและเทคนิคกระบวนการผลงานของตนเอง ในทุกกระบวนการอย่างถี่ถ้วนจนสามารถเกิดเป็นผลงานจิตรกรรมที่มีลักษณะเฉพาะตน นอกจากนั้น ยังอยากเสนอแนะเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ ดังนั้นผลการวิจัยจึงสมควรนำไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

1.1 ใช้ในการศึกษาเพื่อเป็นความรู้และแนวทางสำหรับผู้ที่มีความสนใจในการสร้างสรรค์ผลงานในแบบจิตรกรรม หรือแนวเรื่องที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความงามของดอกไม้ หรือใช้เทคนิค ประเภทเดียวกัน

1.2 หน่วยงานภาครัฐ หรือสถาบันการศึกษา สามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นฐานข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ทางศิลปะเพื่อเป็นประโยชน์ต่อวงการศึกษต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงสร้างสรรค์ที่มีแนวเรื่องที่เกี่ยวข้องกับดอกไม้พื้นบ้านของแต่ละภูมิภาค เพื่อเป็นการอนุรักษ์ดอกไม้พื้นบ้านต่อไป

บรรณานุกรม

ชลูด นิ่มเสนอ. (2553). *องค์ประกอบของศิลปะ*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: อมรินทร์.

แพน ตันบุญต่อ. (2540). *หลักการออกแบบ (Principle of design)*.

มหาสารคาม: ศูนย์ผลิตตำรามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ทำนอง จันทิมา. (2532). *ศิลปะการตกแต่งภายใน*. เชียงใหม่: โครงการตำรา
วิทยาเขตพายัพ.

เศรษฐมนตร์ กาญจนกุล. (2550). *ร้อยพรรณพฤกษา พรรณไม้ดอกไม้ประดับ*
2. กรุงเทพมหานคร: วี.พรินท์.

นิตโอละ ระเด่นอาหมัด. (2543). *ทฤษฎีจิตรกรรม*. กรุงเทพมหานคร:
โอเดียนสโตร์.

วัฒนา ศุกถันศิลป์. (2544). *วัฒนธรรมบริโภคของแรงงานในชุมชนชนบท*. กรุงเทพฯ:
สำนักงานกองสนับสนุนการวิจัย.

สุชาติ เกาทอง. (2532). *ศิลปะกับมนุษย์*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรินต์ติ้งเฮ้าส์.

สุทธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. (2544). *โครงสร้างและพลวัตวัฒนธรรมภาคใต้กับการ
พัฒนา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองสนับสนุนการวิจัย.

อำพร แสงไชยา. (2557). *การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมประยุกต์บนไม้เก่า
ชุดความงามของดอกไม้พื้นบ้านอีสาน*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัย
ราชภัฏมหาสารคาม

การพัฒนาชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายประถม)

The Development of Spelling Abilities in Writing Thai Language Exercises for Prathomsuksa 6 Students Maha Sarakham University Demonstration School (Elementary)

จินตนา ชาญวงษ์สนิท¹

Jintana Chanwongsanit¹

Received: June 12, 2020

Revised: June 21, 2020

Accepted: June 21, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย 1) เพื่อพัฒนาชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการเขียนสะกดคำภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้ชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำภาษาไทยก่อนและหลังเรียน 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายประถม) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 37 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำภาษา

¹โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (Jintana.chan22@gmail.com)

ไทย แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบปรนัย และแบบสอบถาม ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำภาษาไทย แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1) ชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.81 /82.88 แสดงว่า ชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ 2) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำภาษาไทย พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำภาษาไทยที่พัฒนาขึ้นมีผล สัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 32.07 3) นักเรียน ที่เรียนโดยใช้ชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำภาษาไทยมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65

คำสำคัญ: การพัฒนา, นักเรียน, การเขียน

Abstract

The purposes of the research were: 1) develop the spelling abilities in writing Thai language exercises for Prathomsuksa 6 students to have the efficiency criteria 80/80 2) compare the pretest – posttest learning achievement through spelling abilities in writing Thai language exercises for Prathomsuksa 6 students, and 3) study the satisfaction of the students on spelling abilities in writing Thai language exercises for Prathomsuksa 6 students

The sampling were 37 students from Prathomsuksa 6 student

class 6/3 Mahasarakham University Demonstration School (Elementary) in first semester, academic year 2019. They were selected by purposive sampling. The research instruments were spelling abilities in writing Thai language exercises, the achievement of spelling abilities in writing Thai language test 30 subjective questions and the satisfaction questionnaire. The statistic for data analysis were percentage, mean and S.D.

Finding of the study were as follows: 1) The efficiency of spelling abilities in writing Thai language exercises for Prathomsuksa 6 students to have the efficiency criteria 83.81 /82.88 so spelling abilities in writing Thai language exercises had efficiency more than 80/80. 2) Students had the achievement learning through spelling abilities in writing Thai language exercises for Prathomsuksa 6 students posttest were higher than pretest 32.07 percent. 3) The students had satisfied on spelling abilities in writing Thai language exercises for Prathomsuksa 6 students in the highest level on average 4.65

Keywords: Development, student, Writing

บทนำ

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความ



รู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551)

นอกจากนี้ทักษะภาษาไทยยังเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการศึกษาค้นคว้าอื่น ๆ จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ มนุษย์จึงจำเป็นต้องใช้ทักษะในการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนเพื่อติดต่อสื่อสาร การสอนภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรนั้น จำเป็นต้องมีการฝึกฝนทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เพื่อให้นักเรียนมีทักษะสามารถติดต่อสื่อความหมายได้ เพราะถ้าผู้เรียนใช้ภาษาไม่ถูกต้อง ไม่ว่าจะพูดไม่ชัด หรือเขียนไม่ถูกต้องนอกจากจะทำให้การสื่อความหมายไม่ตรงตามความต้องการแล้วยังทำให้เสียบุคลิกภาพอีกด้วย (วัลภา ศศิวิมล, 2531)

ทักษะที่นับว่ามีความสำคัญต่อการเรียนการสอนภาษาไทย ได้แก่ ทักษะการเขียนเพราะการเขียนเป็นการถ่ายทอดการคิด เป็นเครื่องมือในการพัฒนาการคิด สติปัญญา และทัศนคติสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในท่ามกลางสังคมยุคแห่งข้อมูลข่าวสารเช่นปัจจุบันนี้ บุคคลจำเป็นต้องติดต่อสื่อสารกันมากขึ้น ดังนั้นทักษะการเขียนจึงจำเป็นและทวีความสำคัญมากขึ้นเป็นลำดับ เพราะการเขียนเป็นการถ่ายทอดความคิดความรู้สึกและความเข้าใจของตนเองออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อสื่อความหมายให้คนอื่นเข้าใจได้อย่างกว้างขวางและสามารถเก็บไว้เป็นหลักฐานอ้างอิงได้ การเขียนที่ไม่สมบูรณ์เพราะเขียนสะกดคำผิด หรือข้อความผิด ย่อมทำให้การสื่อสารขาดประสิทธิภาพ ทั้งยังอาจก่อให้เกิดความเสียหายร้ายแรงได้



เช่น กรณีเขียนหนังสือสัญญาต่างๆ ไม่ถูกต้อง (พวงเล็ก อุตระ, 2533)

ผลการศึกษาการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายประถม) พบว่า นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลการเรียนรู้ด้านทักษะการเขียนระดับปานกลาง หลังจากได้ทดสอบจากการกิจกรรมเขียนตามคำบอกคำยากควรรู้ และการเขียนเรื่องตามจินตนาการ ในกิจกรรมหนังสือเล่มเล็ก ประจำปีการศึกษา 2561 จากปัญหาดังกล่าวการที่ผู้เรียนจะเกิดทักษะการเขียนสะกดคำอย่างมีประสิทธิภาพนั้นต้องได้รับการฝึกฝนและปรับปรุง แกไขความบกพร่องต่าง ๆ อยู่เสมอ ครูภาษาไทยจำเป็นต้องปรับปรุงลักษณะการจัดการเรียนการสอน และเลือกใช้สื่อเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาทักษะทางภาษา ซึ่งมีผู้เสนอแนะกิจกรรมการเรียนรู้ที่น่าสนใจวิธีหนึ่ง คือ การสอนโดยใช้แบบฝึก

จากสภาพปัญหาและแนวคิดดังกล่าวจึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะพัฒนาชุดแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ เพื่อเป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายประถม) สำหรับส่งเสริมให้นักเรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดี สนุกสนานในการเรียนและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการเขียนสะกดคำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้ชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำก่อนและหลังเรียน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

วิธีการดำเนินงานวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายประถม) สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 3 ห้อง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1ESC 6/2 และ 6/3 จำนวนทั้งหมด 97 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายประถม) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 37 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะ เรื่อง การเขียนสะกดคำ จำนวน 5 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 10 ชั่วโมง สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การเขียนสะกดคำ เป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ประกอบด้วยแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำ

3. แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 9 ข้อ

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การเตรียมการทดลอง

3.1.1 ผู้วิจัยทำบันทึกข้อความถึงผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายประถม) เพื่อขอความอนุเคราะห์ขอทดลองใช้เครื่องมือ และเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

3.1.2 เตรียมชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำ

3.1.3 ชี้แจงนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนด้วยชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำ และกำหนดวัน เวลาของการดำเนินการทดลองเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

3.2 การดำเนินการทดลอง

3.2.1 ให้กลุ่มทดลองทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อเก็บคะแนนก่อนเรียน

3.2.2 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3.2.3 ให้กลุ่มทดลองทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อเก็บคะแนนหลังเรียน

3.2.4 ให้กลุ่มทดลองตอบแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้ชุดแบบฝึกการเขียนสะกด

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การเขียนสะกดคำภาษาไทย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ใช้ชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและร้อยละ พบว่า คะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ระหว่างเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 83.81 จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 83.81 แสดงว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1) เท่ากับ 83.81 และคะแนนการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.86 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 82.88 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E2) เท่ากับ 82.88 นั้นแสดงว่า ชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยพัฒนา

ขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.81 /82.88 แสดงว่า ชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การเขียนสะกดคำภาษาไทย นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ดังตาราง

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ

คะแนน	N		S.D.	P
ก่อนเรียน	30	15.25	0.49	83.81
หลังเรียน	30	24.86	0.67	82.88

3. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการเรียนโดยใช้ชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65

สรุปผล

1. ชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.81/82.88 แสดงว่าชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำ พบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำที่พัฒนาขึ้น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 32.07

3. นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65

การอภิปรายผล

1. ชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.81 /82.88 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำที่ออกแบบพัฒนามีเนื้อหาที่มีความเหมาะสมหรือความสามารถของนักเรียน ตลอดจนรูปแบบการออกชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการคัดเลือก และกำหนดเนื้อหาเพื่อให้เหมาะสมกับวัยและความต้องการของผู้เรียนซึ่งสามารถพัฒนาความรู้ความสามารถ และในชุดแบบฝึกยังมีรูปภาพประกอบทำให้แบบฝึกน่าสนใจยิ่งขึ้น นอกจากนี้แบบฝึกทักษะได้ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ ผ่านการทดลองและปรับปรุงให้ดีขึ้นตามลำดับ เมื่อนำไปทดลองจริงจึงทำให้แบบฝึกทักษะมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ วลี สุมิพันธ์ (2530) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะและครูเป็นผู้สอน ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียน

กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้น จึงเป็นข้อสนับสนุนได้ว่าแบบฝึกทักษะที่มีประสิทธิภาพนั้นย่อมช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพด้วย

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำที่พัฒนาขึ้น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการสอนโดยใช้ชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำแต่ละชุดมีใบความรู้ มีชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำที่หลากหลาย นักเรียนฝึกการเขียนจากแบบฝึกทักษะหลายครั้งจนเกิดความเข้าใจ แต่ละขั้นตอนจึงเป็นเหตุให้นักเรียนผ่านเกณฑ์ประเมินด้านความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้และการวิเคราะห์หลังการเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการทดลองสูงขึ้น ซึ่งผลการวิจัยได้สอดคล้องกับผลการวิจัยของอรอุมา ตั้งพัฒนาสมบูรณ์ (2546) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสะกดคำวิชาภาษาไทย สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสนศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา จังหวัดนครปฐม จำนวน 35 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสะกดคำวิชาภาษาไทย ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสะกดคำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยหลังเรียนนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางด้านทักษะการเขียนสะกดคำ เรื่องคำที่ใช้ บัน-บร ร สูงสุด และ เรื่อง ตัวการันต์ต่ำสุด นักเรียนส่วนใหญ่ชอบการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะเพราะทำให้ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน ในขณะที่เรียนมีความสนุกสนานในการเรียน มีกิจกรรมได้ฝึกอย่างหลากหลาย รูปเล่มมีความสวยงามมีภาพสีประกอบรวมทั้งช่วยเสริมทักษะการเรียนรู้ทางภาษาช่วยให้เขียนคำได้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น

3. นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ใน

ระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 หมายความว่า หลังเรียนโดยใช้ชุดแบบฝึก การเขียนสะกดคำแล้ว นักเรียนมีความพึงพอใจเฉลี่ย 4.65 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ว่าชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำนั้นเป็นสิ่งใหม่สำหรับนักเรียนกลุ่มนี้ทำให้นักเรียน สนใจ และกระตือรือร้นที่จะเรียน อีกทั้งนักเรียนมีบทบาทและส่วนร่วมในกิจกรรม การเรียนรู้มากขึ้น จึงทำให้นักเรียนเรียนวิชาภาษาไทยอย่างสนุกสนานและการจัด กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำมีกิจกรรมที่หลากหลาย มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน มีการเสริมแรง รวมทั้ง การได้รับการดูแลเอาใจใส่จากครูผู้วิจัยอย่างทั่วถึง ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจใน บทเรียนได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเต็มดวง ดวงณี (2552) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านและ เขียนสะกดคำยาก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มี ต่อแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านและเขียนสะกด คำยาก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากการวิจัย พบว่า การพัฒนาชุดแบบฝึกการเขียนสะกด คำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายประถม) มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนั้นครูผู้สอนสามารถนำชุด แบบฝึกการเขียนสะกดคำไปสอนในเนื้อหาดังกล่าวได้

1.2 ในการใช้ชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำในการสอน ครูผู้สอนควรกำหนดระยะเวลาให้เหมาะสมกับเนื้อหาของแต่ละแบบฝึกทักษะ

1.3 ในการเก็บคะแนนระหว่างเรียนควรเก็บคะแนนเชิง พฤติกรรมและผลงานด้วยทุกครั้ง ควรเก็บคะแนนเฉพาะแบบทดสอบเท่านั้น โดยใช้อัตราส่วน 40: 30: 30 คือ คะแนนเชิงพฤติกรรม 40 คะแนน คะแนนผล

งาน 30 คะแนน และคะแนนแบบทดสอบอีก 30 คะแนน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ
สูงสุดในการเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทดลองสอนด้วยวิธีการสอนแบบอื่น ๆ ในเนื้อหา
ที่เกี่ยวกับวิชาภาษาไทยเพิ่มมากขึ้น เพื่อจะเป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนต่อ
ไป

2.2 ควรมีการสร้างและพัฒนาชุดแบบฝึกทักษะในเนื้อหาที่
เกี่ยวข้องกับวิชาภาษาไทยเพิ่มมากขึ้นเพื่อจะได้แพร่หลายแก่ผู้สนใจทั่วไป

2.3 ในการทำวิจัยครั้งต่อไปครูผู้สอนควรศึกษาเรื่องความรับ
ผิดชอบของผู้เรียนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการทำชุดแบบฝึก
ทักษะด้วยความสนใจและตั้งใจยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- เต็มดวง ดวงมณี. (2552). การพัฒนาแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้
รู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านและ การเขียนสะกดคำยาก ชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 4. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัย ราชภัฏบุรีรัมย์).
- พวงเล็ก อุดระ. (2533). การใช้ของเล่นเพื่อสอนซ่อมเสริมการเขียนสะกดคำยาก
สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ:
วิทยาลัยครูพระนคร.
- วลี สุมิพันธ์. (2530). การเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความของ
นักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนซ่อมเสริมโดยแบบฝึกเสริมและ
ครูเป็นผู้สอน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ)
- วัลภา ศศิวิมล. (2531). การสร้างแบบฝึกการเขียนตัวสะกดการันต์สำหรับ
นักศึกษา ระดับ ปริญญาตรีปีที่ 4 (รายงานการวิจัย). พิษณุโลก:

วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

อรอุมา ตั้งพัฒนาสมบุญ. (2546). *การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสะกด
คำวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2*. (วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).



การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น
จังหวัดมหาสารคามสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

The Development of English Writing Skill Exercises by Using
Local Information of Maha Sarakham Province for Fourth Grade
Students

เพ็ญภา มาตวังแสง¹

Pennapa Matwangsaeng¹

Received: June 12, 2020

Revised: June 20, 2020

Accepted: June 21, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคามให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) ศึกษาผลการทดลองใช้แบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม 3) ประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 25 คน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายประถม) จังหวัดมหาสารคาม ทดลองใช้ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ระยะเวลาในการทดลอง จำนวน 16 ชั่วโมง แบบแผนการวิจัย One Group Pretest-Posttest Design

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ 2) แบบทดสอบวัดทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ 3) แบบสอบถาม ความ

¹โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (lam_aom@hotmail.com)

คิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึก การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิจัย ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่า t-test แบบ Dependent และการวิเคราะห์เนื้อหาผลการวิจัย พบว่า

1. แบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ ประกอบด้วย คำนำ คำชี้แจง คำแนะนำในการใช้แบบฝึกสำหรับครู และนักเรียน แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน แบบฝึกมี 5 หน่วย คือ 1) My beloved hometown 2) My favorite food 3) My Job 4) How can I go somewhere 5) What can you do in this place? ผลการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม มีค่าประสิทธิภาพ 85.15/81.20

2. นักเรียนมีทักษะในการเขียนภาษาอังกฤษก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนมีความคิดเห็นต่อแบบฝึกหัดทักษะการเขียน อยู่ในระดับมาก นักเรียนมีความสามารถในการเขียนได้ดีขึ้น และมีความเข้าใจในคำศัพท์มากขึ้น ค่าเฉลี่ยโดยรวม ($\bar{X} = 2.81$, S.D. = 0.42)

คำสำคัญ: แบบฝึก, การพัฒนาแบบฝึก, ทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ, ข้อมูลท้องถิ่น

Abstract

The purposes of this research were to: 1) develop and access the efficiency of communicative English writing skill exercises to meet the efficiency criteria of 80/80 2) study the communicative English writing skill exercise by using local information of Maha Sarakham Province, 3) evaluate and the students' opinion toward improve the communicative English writing skill exercise. The samples consisted

of 25 fourth grade students studying during the second semester in the academic year 2019 of Maha Sarakham University Demonstration School (Elementary). The duration of the research implementation covered 16 hours by using one group pretest – posttest design.

The research instrument used to collect data were 1) the communicative English writing skill exercise 2) an achievement test 3) a questionnaire inquiring student's opinion toward the communicative English writing skill exercise. The data were analyzed by using means, standard deviation, t-test dependent and content analysis.

The results of this research were:

1. The communicative English writing skill exercise consisted of a preface, an instruction for the teachers and the students, a pretest and a posttest. Five units of practice are 1) My beloved hometown 2) My favorite food 3) My Job 4) How can I go somewhere 5) What can you do in this place?. The efficiency of the writing skill exercises met the efficiency criteria of 85.15/81.20

2. The students' writing skill pretest and posttest outcome in English writing skill exercises was found significantly different at .05.

3. The fourth grade students revealed their positive opinions about the communicative English writing skill exercises at the high level. The students are more skillful in writing skill and better in understanding vocabulary. The average ($\bar{X}$ = 2.81, S.D. = 0.42)

Keywords: Skill Exercise, The Development of Exercise, English Writing Skill, Local Information

บทนำ

การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษประกอบไปด้วยทักษะทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนให้สัมพันธ์กันไปตลอดเวลา ทักษะการเขียนเป็นทักษะสุดท้ายในการเรียนภาษาอังกฤษและเป็นทักษะที่ยากที่สุด เพื่อให้ใช้การเขียนในการสื่อสารความหมายได้ดี จึงควรเริ่มสอนตั้งแต่การสะกดคำให้ถูกต้อง รวมทั้งเสริมสร้างความสนใจ ความตั้งใจ ทั้งในทักษะการฟัง พูด การอ่านและการใช้ภาษาเป็นอย่างดี ตลอดจนมีความรอบคอบในการสะกดคำศัพท์ ครูผู้สอนจึงควรมีเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถและมีทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษให้ดีขึ้น

จากการสำรวจการสอนทั้ง 4 ทักษะของครูผู้สอนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่านักเรียนไทยมีปัญหาในการฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษเป็นอย่างมาก เนื่องจากการเขียนเป็นทักษะที่สำคัญและค่อนข้างยาก ซับซ้อน ต้องอาศัยทักษะอื่น ๆ เป็นพื้นฐาน จึงทำให้เขียนได้ดี การที่จะให้นักเรียนสื่อสารได้ดีนั้นต้องมีการฝึก เพราะการฝึกบ่อย ๆ ซ้ำ ๆ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความก้าวหน้าแม่นยำในการใช้ภาษามากขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการลดปัญหาการเขียนของนักเรียนควรมีการฝึกเขียนบ่อย ๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดความคล่องแคล่วในการเขียนสื่อสาร ซึ่งการฝึกให้เขียนบ่อย ๆ นั้นย่อมทำให้เกิดการเรียนรู้ที่คงทนถาวรได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฝึกให้นักเรียนแต่งประโยคง่าย ๆ ได้ เพื่อให้มีความแม่นยำในการใช้คำศัพท์ การสะกดคำ การใช้ไวยากรณ์ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน และการใช้ตัวอักษรตัวพิมพ์ จะเป็นการปูพื้นฐานในการเขียนและทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียน (วัชรภรณ์ ตั้งวิวัฒนาพานิช, 2545) ดังนั้นครูผู้สอนจึงควรเน้นการสอนที่เป็นเรื่องใกล้ตัวผู้เรียน และหาเทคนิคที่จะช่วยส่งเสริมความมั่นใจในการเขียน และสร้างแรงจูงใจในการเขียนของนักเรียนด้วย

ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ การใช้สื่อการเรียนการสอนที่มีเนื้อหาที่นักเรียนคุ้นเคยจะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่าย



ขึ้น นอกจากนี้การใช้เนื้อหาที่นักเรียนคุ้นเคยจะทำให้นักเรียนได้ประโยชน์หลายด้าน และสามารถใช้ภาษาบอกเรื่องราวที่อยู่ใกล้ตัวได้ เช่น เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเองเกี่ยวกับครอบครัว ค่านิยมและความเชื่อในถิ่นที่ตัวเองอาศัยอยู่ ซึ่งทั้งหมดนี้จะสร้างแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษให้แก่นักเรียน และยังได้เรียนรู้จุดหมายของการเรียนภาษาอังกฤษอีกด้วย (อัจฉราวรรณ สิริรัตน์, 2549) กล่าวว่าการจัดเนื้อหาที่นักเรียนสนใจและเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมของตัวเอง เป็นอีกวิธีหนึ่งที่สามารถแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในชั้นเรียนได้ เพราะมีเนื้อหาตัวละคร สถานที่ สถานการณ์ และประวัติศาสตร์ที่นักเรียนคุ้นเคย และจากการศึกษาของเนส (Ness, 1997) อ้างในอัจฉราวรรณ สิริรัตน์, 2549) พบว่ามีการขาดสื่อการสอนภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับท้องถิ่นตามความสนใจของผู้เรียน

ทั้งนี้ได้มีการนำเสนอการแก้ปัญหาโดยการนำสื่อ เช่น เอกสารประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวหรือแผนที่ของท้องถิ่นนั้น ๆ มาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนสัมผัสเนื้อหาที่คุ้นเคยเป็นภาษาอังกฤษ ดังนั้นการสร้างสื่อการสอนโดยใช้เอกสารจริงหรือข้อมูลท้องถิ่นที่มีอยู่ใกล้ตัวนักเรียนมากที่สุด จึงจะนำมาพัฒนาการเขียนของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สนับสนุนให้มีความสำคัญกับการนำข้อมูลท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนนั้นมาทำเป็นหลักสูตรของโรงเรียน ใช้ในการเรียนการสอนให้กับนักเรียน เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง และเกิดความหวงแหนและอนุรักษ์ท้องถิ่นของตนเอง รวมถึงการจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับความสามารถและความถนัดของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางพุทธศักราช 2551 และสาระหลักของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ทั้ง 4 สาระ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ไปตามจุดหมายของหลักสูตร ผู้วิจัยสนใจพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนประโยคภาษาอังกฤษโดยใช้ข้อมูลจริงจังหวัดมหาสารคามซึ่งผู้วิจัยเลือกเนื้อหาจากสถานที่สำคัญทางประวัติ ศาสตร์และสถานที่ท่องเที่ยวที่นักเรียนรู้จัก เพื่อให้นักเรียน

เรียนรู้ประวัติความเป็นมา ตระหนักถึงคุณค่าและร่วมกันดูแลสถานที่สำคัญให้คงไว้เพื่อเกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาและหาค่าประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้แบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
3. เพื่อประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการใช้แบบฝึกทักษะการเขียน

วิธีการดำเนินงานวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายประถม) ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 25 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 25 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างและหาคุณภาพ ดังต่อไปนี้

2.1 แบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 5 หน่วย ได้แก่ หน่วยที่ 1 My Hometown หน่วยที่ 2 My favorite food หน่วยที่ 3 My Job หน่วยที่ 4 How can I go? หน่วยที่ 5 What are you doing?



2.2 แบบทดสอบวัดทักษะการเขียนประโยคภาษาอังกฤษ ซึ่งมีขอบเขตเนื้อหาเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจในการเขียนตามตารางวิเคราะห์ข้อสอบจำนวน 1 ฉบับ 20 ข้อ สำหรับใช้ในการทดสอบก่อนและหลังใช้แบบฝึกได้ค่าความเชื่อมั่น (KR-20) เท่ากับ .80

2.3 แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การเตรียมการทดลอง

3.1.1 ผู้วิจัยทำบันทึกข้อความถึงผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายประถม) เพื่อขอความอนุเคราะห์ขอตกลงใช้เครื่องมือ และเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

3.1.2 เตรียมชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำ

3.1.3 ชี้แจงนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนด้วยชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำ และกำหนดวัน เวลาของการดำเนินการทดลองเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

3.2 การดำเนินการทดลอง

3.2.1 ให้กลุ่มทดลองทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อเก็บคะแนนก่อนเรียน

3.2.2 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3.2.3 ให้กลุ่มทดลองตอบแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนโดยการใช้ชุดแบบฝึก

3.2.4 ให้กลุ่มทดลองทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อเก็บคะแนนหลังเรียน

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

แบบแผนการวิจัยคือ One Group Pretest Posttest Design วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่า t-test แบบ Dependent และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. แบบฝึกการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.15/81.20 แสดงว่ามีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้
2. นักเรียนมีทักษะในการเขียนภาษาอังกฤษก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักเรียนมีความคิดเห็นต่อแบบฝึกหัดทักษะการเขียน อยู่ในระดับมาก นักเรียนมีความ สามารถในการเขียนได้ดีขึ้น และมีความเข้าใจในคำศัพท์มากขึ้น ค่าเฉลี่ยโดยรวม ($\bar{X}$ = 2.81, S.D. = 0.42)

สรุปผล

1. แบบฝึกการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.15/81.20 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้
2. นักเรียนมีทักษะในการเขียนภาษาอังกฤษเพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อแบบฝึกหัดทักษะการเขียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 2.81, S.D. = 0.42)

การอภิปรายผล

1. จากการศึกษาผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียน พบว่าในการสร้างและพัฒนาแบบฝึกทักษะควรคำนึงถึงความต้องการวัย ความพร้อม และความสนใจของนักเรียนเป็นสำคัญ การจัดทำแบบฝึกเพื่อตอบสนองและเพื่อพัฒนาความสามารถของนักเรียนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของแบบฝึก โดยมีครูคอยชี้แนะช่วยเหลือในสิ่งที่นักเรียนไม่เข้าใจตามความเหมาะสม แบบฝึกควรนำเนื้อหาที่อยู่ใกล้ตัวนักเรียนมาใช้พร้อมมีรูปภาพที่มีสีสันสวยงามประกอบ เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียนมากขึ้น กิจกรรมการเรียนรู้ควรมีการใช้ทักษะทั้ง 4 ทักษะ แต่จะเน้นในเรื่องของการเขียน เนื่องจากนักเรียนยังเขียนภาษาอังกฤษไม่ค่อยเป็นประโยคและไม่ได้ใจความ อีกทั้งควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และสนุกกับการเรียน มีความสนใจ และกระตือรือร้นในการเรียนและการที่นักเรียนได้เรียนเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นและสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวนักเรียนแม้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานเล็กน้อย แต่ก็สามารถบอกกล่าวหรือสื่อสารให้นักท่องเที่ยวได้ ซึ่งสอดคล้องกับนิติยาดี คงไพฑูริย์ (2542) ที่ว่าการสร้างแบบฝึกต้องคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญต้องสร้างแบบฝึกให้เหมาะสมกับวัยและระดับความสามารถของผู้เรียน แบบฝึกควรมีหลายๆ รูปแบบ ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการกระทำจริง เป็นประสบการณ์ตรงที่ผู้เรียนได้รับ และแบบฝึกจะช่วยเพิ่มประสบการณ์ให้ผู้เรียนทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นด้วย และสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (กรมวิชาการ, 2545) กล่าวไว้ว่ากระบวนการเรียนการสอนต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยเน้นการปฏิบัติจริง และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง

2. จากการพัฒนาและหาค่าประสิทธิ ภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ผลพบว่าการพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ เท่ากับ 80/80 โดยมีข้อเสนอแนะและปรับปรุง คือ 1) เนื้อหาควรใช้ไวยากรณ์ที่เหมาะสมกับเด็กในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 2) ใช้ไวยากรณ์ง่าย ๆ ตามเนื้อหาที่เรียน 3) คำศัพท์ที่ใช้ควรเน้นคำศัพท์ที่เด็กพบเห็นได้ทั่วไป ไม่ควรเน้นคำศัพท์เฉพาะมากนัก เพราะชื่อยาว เด็กอาจจะจำไม่ได้ 4) ใช้บทสนทนาง่าย ๆ ที่เด็กสามารถพูดได้ 5) เน้นรูปภาพและภาษาง่าย ๆ 6) เพิ่มกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น เกม เพลง ทายปัญหา ปริศนา เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนุกสนาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของซัยยิด พรหมวงศ์ (2537) ลักษณะของแบบฝึกที่ควรสร้างให้ตรงกับจุดประสงค์ที่ต้องการฝึกมีหลายแบบหลายชนิด สอดคล้องกับเนื้อหาของผู้เรียน เลือกให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน มีคำอธิบายชัดเจน มีตัวอย่างสั้น ๆ มีรูปแบบที่น่าสนใจ และใช้เวลาฝึกเหมาะสม นอกจากนี้ควรคำนึงถึงจิตวิทยาการ เรียนรู้ ความพร้อม ความเหมาะสมกับระดับชั้น วัย และความสามารถของนักเรียนด้วย

3. จากการศึกษาผลการทดลองจากการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่าในการทดลองใช้แบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคามสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่าแบบฝึกหน่วยที่ 1 เรื่อง My Hometown นักเรียนสนใจเนื้อเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเอง สนุกกับการตอบคำถาม และทำงานกลุ่ม ครูคอยช่วยเหลือให้คำแนะนำนักเรียนที่เรียนอ่อนและทำงานช้า แบบฝึกหน่วยที่ 2 เรื่อง My Favorite food นักเรียนให้ความสนใจเพราะเป็นเรื่องที่อยู่ใกล้ตัวนักเรียน สนุกกับการถามตอบเกี่ยวกับอาหารที่ชอบ ลักษณะประโยคง่ายต่อการเข้าใจ แบบฝึกหน่วยที่ 3 My Job นักเรียนได้ฝึกการหาคำศัพท์ และทำงานกลุ่ม มีการช่วยเหลือกัน นักเรียนสามารถถาม-ตอบเกี่ยวกับอาชีพได้ดี กล้าแสดงออกในการตอบคำถามมากขึ้น แบบฝึกหน่วยที่ 4 How can I go? นักเรียนสนุกกับการเล่นเกมและร้องเพลง ถาม-ตอบเกี่ยวกับการเดินทางได้ นักเรียนทำกิจกรรมตามใบงานได้ดีขึ้น แบบฝึกหน่วยที่ 5 What are you doing? นักเรียนสนุกกับการ

ทำแบบฝึกการทำงานกลุ่มช่วยกันอ่านเนื้อเรื่องและเขียนสรุปได้ดี ครูคอยให้คำแนะนำนักเรียนที่ทำงานช้าและเรียนอ่อน การหาประสิทธิภาพแบบฝึกกับกลุ่มตัวอย่าง พบว่าได้ค่าประสิทธิภาพ 85.15/81.20 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าแบบฝึกเสริมทักษะที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ และมีส่วนช่วยในการพัฒนาทักษะความสามารถทางการเขียน และการสื่อสารของนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับอารีย์ วาศน์อำนวย (2545) พบว่า นักเรียนรู้สึกชื่นชอบกิจกรรมที่มีอย่างหลากหลายในแบบฝึก สนใจและตั้งใจร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดีทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและรู้สึกสนุกสนานขณะเรียนด้วยแบบฝึก สิ่งที่ยืนยันสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

4. จากการประเมินทักษะการเขียนภาษาอังกฤษก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะ ผลการวิจัยพบว่าแบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษที่นำมาหาค่าประสิทธิภาพ กับกลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายประถม) จำนวน 25 คน พบว่า มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 แสดงว่าแบบฝึกที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ทักษะการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยหลังการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม นักเรียนมีทักษะการเขียนภาษาอังกฤษสูงกว่าก่อนเรียนซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเรื่องที่เรียนเป็นเรื่องที่อยู่ใกล้ตัวนักเรียน ในแบบฝึกมีเนื้อหา ใบความรู้ แบบฝึกหัด เพื่อฝึกทักษะการเขียนที่หลากหลาย นักเรียนจึงมีความเข้าใจในการทำแบบทดสอบได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับกันตรัตน์ ชื่นขมน้อย (2546) และสุมิตรา อังวัฒนากุล (2540) ซึ่งกล่าวว่า จุดมุ่งหมายในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารทำให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารจริงได้และยังเป็นการสอนที่ไม่ได้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เฉพาะ

รูปแบบหรือโครงสร้างของภาษาเท่านั้น แต่เป็นการเน้นให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริงในสถานการณ์ต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรนำผลจากงานวิจัยไปพัฒนาต่อยอดกับการพัฒนาเยาวชนในท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การสร้างอาชีพ และรายได้ให้กับเยาวชนและคนในท้องถิ่น

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2545). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- กันตรัตน์ ชื่นชมน้อย. (2546). “การสร้างแบบฝึกการอ่านจากหนังสือพิมพ์และนิตยสารภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2537). *เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อการสอนระดับประถมศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นิตยาวัตี คงไพฑูรย์. (2542). “การพัฒนาแบบฝึกการเขียนเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มโรงเรียนเขาพนม จังหวัดกระบี่”. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช).
- วัชรภรณ์ ตั้งวิวัฒนาพานิช. (2545). *การใช้นิทานพื้นบ้านล้านนาเพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูด การเขียนภาษาอังกฤษและความตระหนักรู้ในคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

สุมิตรา อังวัฒนกุล. (2540). วิธีสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ.

กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อัจฉรวรรณ ศิริรัตน์. (2549). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นเมืองกาญจนบุรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).

อารีย์ วาสน์อำนวย. (2545). การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจตามแนวการสอน ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).

Ness, V.M. (1997) . Using Local Materials to teach writing. *English Teaching Forum*, 35(1), 49 – 50.

The Impact of Grammatical and Syntactic Knowledge on Writing Improvement

Sooksil Prasongsook¹

Received: June 12, 2020

Revised: June 21, 2020

Accepted: June 21, 2020

Abstract

The purposes of this research were to investigate the improvement in grammatical and syntactic knowledge resulted from integrating grammar and syntax exercises in paragraph writing activities; the correlation between grammatical and syntactic knowledge and writing achievement; and the effect of grammatical and syntactic knowledge on writing effectiveness, in terms of fluency and accuracy.

The participants of this study were 31 third year English majored teacher students from the Faculty of Education enrolling Formal Paragraph Writing Course in the first semester of the academic year 2017. Research instruments included 2 grammar pre-tests and post-tests, and paragraph writing pre-test and post-test. Data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, paired samples t-test, and Pearson product-moment correlation. The study found that grammar knowledge of students in both discrete points and syntax were significantly improved at the .05 level of statistic. The positive correlation between grammar scores and paragraph scores

¹ Rajabhat Maha Sarakham University (sooksilp@gmail.com)



was found significant at the .05 level of statistic. Grammatical and syntactic knowledge had a positive impact on writing fluency and accuracy among students in the medium-grade and high-grade groups.

Keywords: Grammatical Knowledge, Syntactic Knowledge, Writing Improvement, Writing Fluency, Writing Accuracy

Introduction

English has become a language of international communication.

Besides being used as a mother tongue in English native speaking countries, it is used as a second language, a third language or a foreign language as an important medium for international businesses, travel and tourism around the world. Furthermore, it is a main language in academic issues such as academic conferences and publication (Harmer, 2007). It is a tool for students to pursue their further study in international and English-speaking universities. As a result, the improvement of English skills is essential among people who need to be on par with the world of Internet and information transferring nowadays.

In developing the four skills of language, writing is considered the most difficult to be developed. This is because communication through written text lacks immediate feedback as a guide, therefore, the written text must be clear and accurate. It is crucial that the written text be of linguistic accuracy, clarity of presentation, and proper organization of ideas. In contrast, if the text comprises a lot of errors



both syntactic and lexical, it may render the message unintelligible (Olshtain 2001). This problem is commonly found in composition of students who learn English as a foreign language. For example, an analysis made on English compositions written by fourth year students in a Chinese university found that there was an average of about 7 errors in each composition of approximately 150 words. One out of four of these errors were syntactic errors, the rest were lexical ones (Yunping, 2015). Study by Prasongsook (2016) to investigate students' writing errors in 4 paragraphs, found that the error rates of the 4 writings of students were 16.69, 9.85, 13.54, and 9.85 respectively (the rate was calculated from the frequency of errors per 100 words). These errors sometimes even cause incomprehensibility.

How to develop writing skill to be useable and practical is an argumentative issue among scholars and linguistic educators. Smagorinsky, Wilson and Moore (2011) conclude from their review that body of research on teaching grammar and writing found that teaching of grammar in isolation does not improve writing and even affect writing improvement because it hampers the time for actual writing. Halasek (2005, cited in Bakhin, 2004) notes that when the teaching of grammar is isolated from the teaching of writing, grammar becomes a set of elementary principles, a mere task of memorization. He notes that students who are capable of recognizing the correctness or incorrectness of grammatical and syntactic structures may not employ their knowledge in their writing.

In the meantime, there were some studies finding that when

grammar and syntax exercises were integrated in the context of writing, it had a positive impact on writing development (Jones, Myhill, & Bailey, 2013). These assertions are emerged from the context of English as a first language. It is suspicious in the contexts of English as a foreign language, whether grammar and syntax exercises integrated in writing activities result in writing improvement, and vice versa, whether writing activities embedded grammar exercises can develop students' grammar knowledge so that they can employ it in their writing. Larsen-Freeman refers to the view of many educators that accuracy in speaking and writing is the important part of communicative competence, it makes transferring message successful with correct meaning needed to communicate (Larsen-Freeman, 2001 cited in Spada and Lightbown, 1993; Lightbown, 1998). Most linguists of the first language suggest that students be exposed to the accurate linguistic forms so often that they can process and intake the forms and use them appropriately. However, only few students are capable of learning the forms of the language from their exposure. Most students, especially who are studying English as a foreign language have limited opportunity to be exposed to the target language. The possible way to provide them with sample target language is to involve them into classroom activities (Larsen-Freeman, 2001). And according to the controversy over the impact of teaching grammar on writing effectiveness, it is worth studying this issue for the sake of EFL students to improve their English language, especially in writing skill.

Objectives

The objectives of this research were to investigate the improvement in grammatical and syntactic knowledge resulted from integrating grammatical and syntactic exercises in paragraphs writing activities; the correlation between grammatical and syntactic knowledge and writing achievement; and the effect of grammatical and syntactic knowledge on writing effectiveness, in terms of fluency and accuracy.

Methodology

The participants were 31 third year English majored teacher students from the Faculty of Education enrolling Formal Paragraph Writing in the first semester of the academic year 2017. The study employed a one group pre-test post-test design. The independent variable was the 6 chapters of the paragraph writing text, consisting of chapter 4 – 9. The dependent variables included 1) paragraph writing achievement: scores of 4 aspects in a namely content, grammar accuracy, organization, and coherence, scoring by guidance of a rubric based on TEEP attribute writing scales (Weir, 1990 cited in Weigle, 2002) 2) Grammatical knowledge; 3) Syntactic knowledge; and 4) writing fluency and accuracy. Data were analyzed by mean, percentage, t-test, and Pearson product-moment correlation. The duration of the research was 16 weeks. The design is illustrated in Figure 1.

One group pre-test post-test					
	→	→	→	→	→
Week 1	Week 2 - 3	Week 4	Week 5 - 14	Week 15	Week 16
- Pre-test Grammar and sentence structure	- Introduction to paragraph - Features of a good paragraph - Paragraph organization	- Pre-test paragraph writing (Rural school VS Urban school)	- Chapters 4 – 9: Practice writing different genres of paragraph together with grammar exercises	- Post-test Grammar and sentence structure	- Post-test paragraph writing (Rural school VS Urban school)

Figure1. Research Design

Results

This chapter presents the findings which answer the research questions:

1. Can students' grammatical and syntactic knowledge be improved through integrating grammar and syntax exercises in paragraph writing activities?

2. Is there a correlation between grammatical and syntactic knowledge and writing achievement?

3. Does grammatical and syntactic knowledge contribute to writing fluency and accuracy?

Findings for each question are presented as follows:

1. Can students' grammatical and syntactic knowledge be improved through paragraph writing activities integrated with grammar

and syntax exercises?

Findings:

1.1 Grammatical and syntactic knowledge before and after involving the paragraph writing course

Table 1: Mean scores of grammatical and syntactic knowledge from Pre-test and Post-test

Knowledge	Scores	Pre-test		Post-test	
		Mean $\bar{X}$	Percentage	Mean $\bar{X}$	Percentage
1. Grammatical Knowledge	100	58.03	58.03	64.71	64.71
2. Syntactic Knowledge	50	23.10	46.19	31.29	62.58
Total	150	81.13	54.09	96	64

Table 1 shows that the mean scores rose in both grammatical and syntactic knowledge and the total grammar. Grammatical knowledge went up from 58.03% to 64.71%; syntactic knowledge from 46.19% to 62.58 %. The mean of total parts rose from 54.09% to 64.00%.



1.2 t-test comparing grammar scores of pre-test and post-test

Table 2: Paired samples test

	Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Differences				
				Lower	Upper			
Pair1 PreGrm1 - PostGrm1	-6.6774	5.0688	.9104	-8.5367	-4.8182	-7.335	30	.000
Pair2 PreGrm2 - PostGrm2	-8.1936	5.4615	.9809	-10.1968	-6.1903	-8.353	30	.000
Pair3 PreTotalGrm - PostTotalGrm	-14.8710	7.6800	1.3794	-17.6880	-12.0539	-10.781	30	.000

Table 2 shows the t-test results comparing each pair of pre and post-test. The mean scores of each pair were found significantly different. The t values of grammar 1 pair, grammar 2 pair, and total grammar pair were -7.335, -8.353 and -10.781 respectively. The Sig. (2-tailed) of each pair was .000 which was less than .05. This can be explained that the mean scores of post-tests of the three aspects of grammar were significantly higher than those of the pre-tests; which mean the grammar knowledge of students were improved after involving the paragraph writing activities integrated with grammar and syntax exercises.

2. Is there a correlation between grammatical and syntactical knowledge and writing achievement?

Findings:

2.1 Grammatical and syntactic knowledge and paragraph writing achievement from both pre-test and post-test are shown in Table 3.



Table 3: Scores of grammar and paragraph writing from pre-test and post-test

Stds	Pre-test				Post-test			
	Gram 1	Gram 2	Total Gram	Prgr	Gram 1	Gram 2	Total Gram	Prgr
	100	50	150	10	100	50	150	10
1	67	26	93	3.5	70	32	102	7
2	33	10	43	3.5	50	22	72	3.5
3	64	26	90	2.5	68	33	101	5.5
4	70	32	102	5.5	75	39	114	6
5	55	23	78	3.5	59	29	88	5
6	55	35	90	6.5	61	30	91	4.5
7	70	27	97	6.5	79	27	106	7.5
8	70	30	100	6.5	71	36	107	6.5
9	56	27	83	4.5	56	38	94	5.5
10	58	18	76	4	71	31	102	4.5
11	81	36	117	6.5	87	44	131	7.5
12	74	29	103	5	81	44	125	6
13	73	26	99	4.5	79	42	121	5
14	57	24	81	4	56	37	93	3.5
15	67	23	90	4.5	76	31	107	7
16	47	21	68	4	62	24	86	4.5
17	61	22	83	5.5	71	33	104	7
18	51	20	71	2.5	67	25	92	4.5
19	58	21	79	3	66	39	105	4
20	32	12	44	0.5	31	14	45	3
21	42	10	52	3.5	52	16	68	2.5
22	77	27	104	6	86	38	124	7.5
23	48	24	72	2.5	55	25	80	4
24	39	19	58	2.5	46	17	63	3.5
25	40	19	59	3.5	38	30	68	3
26	67	28	95	3	72	39	111	6.5
27	35	13	48	1.5	47	27	74	2
28	56	24	80	4.5	63	32	95	4.5
29	67	23	90	3	78	39	117	7.5
30	65	21	86	4	63	30	93	3.5
31	64	20	84	5.5	70	27	97	6.5

Table 3 illustrates the scores of grammatical and syntactic knowledge and paragraph writing achievement before and after involving paragraph writing activities. The trend of the scores is likely that students who had good background knowledge of grammar would get high scores in paragraph writing in both pre-test and post-test.

2.2 Correlations of grammar scores and paragraph scores are shown in Table 4



Table 4: Correlations between grammar scores and paragraph scores

Pre-test			PreGrm1	PrePrg
	PreGrm1	Pearson Correlation	1	.670**
		Sig. (1-tailed)		.000
		N	31	31
	PrePrg	Pearson Correlation	.670**	1
		Sig. (1-tailed)	.000	
Pre-test			31	31
			PreGrm2	PrePrg
	PreGrm2	Pearson Correlation	1	.664**
		Sig. (1-tailed)		.000
		N	31	31
	PrePrg	Pearson Correlation	.664**	1
Post-test		Sig. (1-tailed)	.000	
		N	31	31
			PostGrm1	PostPrg
	PostGrm1	Pearson Correlation	1	.832**
		Sig. (1-tailed)		.000
		N	31	31
Post-test	PostPrg	Pearson Correlation	.832**	1
		Sig. (1-tailed)	.000	
		N	31	31
			PostGrm2	PostPrg
	PostGrm2	Pearson Correlation	1	.570**
		Sig. (1-tailed)		.000
Post-test		N	31	31
	PostPrg	Pearson Correlation	.570**	1
		Sig. (1-tailed)	.000	
Post-test		N	31	31

** Correlation is significant at the 0.01 level (1-tailed)

Table 4 shows the output from Pearson product-moment correlation which confirms that a significant positive relationship exists between grammatical knowledge, syntactic knowledge and writing achievement ($p < .01$) in both pre-test and post-test.

3. Does grammatical and syntactic knowledge contribute to writing fluency and accuracy?

3.1 Writing accuracy was investigated by considering the rate of errors existing in paragraph written in the pre-test and post-test. The rate was calculated through the error frequency per 100 words. Table 5 shows the error rates along with grammatical and syntactic scores of nine students, three of whom were randomly selected from the low-, medium-, and high-grade groups.



Table 5: Grammar scores, amount of words and error rates

Level of students		Grammar 1 (Grammatical score)		Grammar 2 (Syntactic score)		Total grammar		Amount of words		Error rate (Error Frequency / 100 words)	
		Pre 100	Post 100	Pre 50	Post 50	Pre 150	Post 150	Pre	Post	Pre	Post
L	L1	39	46	19	17	58	63	83	219	12.05	18.26
	L2	48	55	24	25	72	80	91	203	18.68	14.78
	L3	33	50	10	22	43	72	70	157	15.71	12.74
	$\bar{X}$	40.00	50.33	17.67	21.33	57.67	71.67	81.33	193	15.48	15.26
M	M1	56	56	27	38	83	94	128	235	14.06	11.91
	M2	67	72	28	39	95	111	110	281	22.73	10.68
	M3	64	70	20	27	84	97	291	364	8.93	7.42
	$\bar{X}$	62.33	66.00	25.00	34.67	87.33	100.67	176.33	293.33	15.24	10.00
H	H1	81	87	36	44	117	131	148	321	10.81	4.05
	H2	77	86	27	38	104	124	70	249	5.71	6.02
	H3	74	81	29	44	103	125	76	277	10.53	5.05
	$\bar{X}$	77.33	84.67	30.67	42.00	108.0	126.67	98.00	282.33	9.02	5.04
All	$\bar{X}$	59.89	67.00	24.44	32.67	84.33	99.67	118.56	256.22	13.25	10.10

The data in Tables 5 illustrate that grammar scores of all students were improved and the numbers of words increased. Meanwhile the error rates decreased in the medium-grade and high-grade groups. The means of error rates of the medium-grade group declined from 15.24 to 10.00. Similarly, the mean error rates of the high-grade

group reduced from 9.02 to 5.04. Unlike these two groups, the mean error rates of the low-grade group almost unchanged between pre-test and post-test (pre-test error rate = 15.48 and post-test error rate = 15.26).

3.2 Writing Fluency Writing fluency is considered from number of sentences, number of complicated sentences, number of clauses, and number of words in the correct sentences and clauses as shown in Table 6.

Table 6: Fluency in pre-test paragraph writing and post-test paragraph writing

Stu de nt Lev el	Prg wri tin g tes t	Si mp le sen ten ce	√ Si mp le sen ten t	Co mp ou nd sen t	√ Co mp ou nd sen t	Co mp lex sen t	√ Co mp lex sen t	Cm pn d & cm plx	√C mp nd & cm plx	Run on Se nt	Fra gm ent	Tot al Se nt	√ Tot al sen ten ce	Tot al cla use s	√T ota l cla use s	Tota l wor ds	Wo rds in √ sen t	Wo rds in √ clau ses	Err or rat e
L	Pre	5.00	0.67	0.33	-	-	-	-	-	1	1	7.33	0.67	9.67	5.33	81.33	5.00	16.67	15.48
	Post	3.33	0.33	3.00	0.33	2.67	-	0.67	-	1.67	2.67	12.00	0.33	21	3.00	193.00	3.33	21.67	15.26
M	Pre	8.33	1	0.33	-	2.67	-	-	-	0.67	1	13	1	18.67	3	176.33	9.33	20.67	15.24
	Post	7.00	1.67	3.33	0.67	6.67	0.67	0.67	-	1.33	0.67	19.67	3.33	34.33	11.67	293.33	49.33	89.00	10.00
H	Pre	0.33	-	1.33	-	1.33	-	0.33	-	0.67	-	4.00	-	12.67	6.33	98.00	-	43.00	9.02
	Post	3.33	2.00	2.00	0.33	6.67	2.67	1.33	1.00	0.33	-	14.33	5.67	33.00	20.33	282.33	84.00	166.67	5.05
All gP	Pre	5.67	0.67	0.67	0.00	2.22	-	0.11	-	0.67	0.67	10.00	0.67	16.67	3.33	150.22	6.22	28.11	12.71
	Post	4.56	1.33	2.78	0.44	5.33	1.11	0.89	0.33	1.11	1.11	15.33	3.11	29.44	11.67	256.22	45.56	92.44	10.05

L = low grade M = Medium grade H: High grade

Table 6 shows that numbers of sentences, clauses and words in the post-test writing increased from the pre-test in all groups.

Holistically, the numbers of compound, complex, and compound complex sentences increased (0.67 to 2.78, 2.22 to 5.33, and 0.11 to 0.89 respectively). Considering each group, total sentences increased from 7.33 to 12.00, 13 to 19.67, and 4 to 14.33 in the low, medium, and high-grade groups respectively. The total clauses increased from 9.67 to 21, 18.67 to 34.33, and 12.67 to 33 in the three groups respectively. Numbers of words also increased enormously in all groups. The numbers of words in the correct sentences and correct clauses obviously increased in medium-grade and high-grade groups, meanwhile number words in correct sentences decreased in the low-grade group. When types of sentences were considered, the research found that the medium- and high-grade students could develop their writing with all types of sentences, namely simple, compound, complex, and compound complex, with the highest mean of correctness in the high-grade group. Meanwhile students in the low-grade group could write mostly by using simple and compound sentences.

Discussion

1. The participating students could improve their grammatical and syntactic knowledge through writing activities integrated with grammar and syntax exercises. The significant increase of grammar scores found in this study because most grammar exercises were embedded in between the writing activities. While being involved in grammar exercises, students were not just passively taught the set grammar rules for their grammar examination, but they needed to

use the related forms in their writing tasks. Therefore, they learned the grammar meaningfully in the genuine context of communicative writing. This process of learning grammar is very effective as many language educators have claimed. Harmer (2007) notes that students will learn better when engaged in meaning-based tasks than if they are merely concentrating on language forms just for remembering the grammar points. This means learning should grow out of the performance of communicative tasks rather than learning the separated points of language first and then following by having students perform the communicative tasks. Ron Sheen (2003, cited in Harmer, 2007) explains that all classroom activities need to be based on communicative tasks, and that any treatment of grammar should arise from difficulties in communicating desired meaning. In this study, students were involved in the usage of grammar points while writing their paragraph. That means they learned grammar in communicative task context in which enhanced their grammar development.

2. There were significant positive correlations between grammatical knowledge, syntactic knowledge and writing achievement ($p < .01$) in both pre-test and post-test. These findings indicate that grammar knowledge is essential for writing. This is conformed to the notion of linguists who assert the necessity of grammar for writing. They claim that when embedded in writing instruction with the intention to developing learner's ability to communicate meaningfully and appropriately, grammar becomes the integral part of the language use. The linguists with this perspective therefore consider grammar an



essential component of language (Frodesen, 2001 Cited in Scarcella 1996; Lightbown 1998; Widdowson 1988). Inadequacy of syntactic, as well as lexical competence is the main obstacle for some EFL and L2 writers to produce an effective written work (Watcharapunyawong and Usaha, 2013 Cited in Silva 1993; Olsen 1999; Weigle 2002).

3. Regarding writing accuracy, the error rates decreased in the medium-grade and high-grade groups, but the rate stayed still in the low-grade group. It can be concluded that students with appropriate background of grammatical and syntactic knowledge can improve their writing accuracy; meanwhile students with low background knowledge of grammatical and syntactic knowledge cannot improve their language skills even though they have improved their grammar knowledge to a certain level. This finding is consistent with the study by Jones et al. (2013) which found that the contextualized grammar teaching benefitted the ‘more able writers’ than the ‘less able writers’.

4. Regarding writing fluency, numbers of sentences, clauses and words increased in the post-test writing of all groups. In the meantime, numbers of correct sentences and correct clauses increased in the medium-grade and the high-grade groups. Similar trends were found in numbers of words in the correct clauses and correct sentences. According to these findings, it can be concluded that writing fluency as well as accuracy can be developed through writing activities which embed the grammar usage exercises. When the grammar proficiency is developed, it contributes to the devel-

opment of both fluency and accuracy. This finding is consistent with the study by Jones et al. (2013), Fearn and Farnan (2007), and the review by Andrews et al. (2004). All of these study found that when grammar is embedded in writing activities, students will learn to use it to express their ideas accurately. However, this finding cannot be generalized to the students who are very poor in the target language. This exception is also claimed by Jones et al. (2013).

Recommendation

1. Teachers should provide more interesting grammar activities to integrate with writing activities.
2. Because low-grade group could not improve their grammar to the point that they can use it to help their writing understandable, there should be a study to address this unsolved problem.

Bibliography

- Andrews, R., Torgerson, C., Beverton, S., Locke, T., Low, G., Robinson, A., & Zhu, D. (2004). *The effect of grammar teaching (syntax) in English on 5 to 16 year olds' accuracy and quality in written composition*. York: Department of Education studies university of York.
- Fearn, L., & Farnan, N. (2007). When is a verb using functional grammar to teach writing. *Journal of Basic Writing*, 26(1), 1-26.
- Frodesen, J. (2001). Grammar in Writing. In Marianne Celce- Murcia (Ed.), *Teaching English as a Second or Foreign Language*.



- (3rded.). Boston, MA: Heinle & Heinle.
- Halasek, K. (2005). An Enriching Methodology: Bakhtin's "Dialogic Origin and Dialogic Pedagogy of Grammar" and the teaching of writing. *Written Communication*, 22 (3), 355 – 362.
- Harmer, J. (2007). *The Practice of English Language Teaching* (4th ed.). Essex: Pearson Education.
- Jones, S., Myhill, D., & Bailey, T. (2013). Grammar for Writing? An Investigation of the Effects of Contextualised Grammar Teaching on Students' Writing. *Reading and writing*. 26: (8), 1241 – 1263.
- Larsen-Freeman, D. (2001). *Teaching Grammar*. In Marianne Celce-Murcia (Ed.), *Teaching English as a Second or Foreign Language*. (3rded.). Boston, MA: Heinle & Heinle.
- Olshtain, E. (2001). Functional Tasks for Mastering the Mechanics of Writing and Going Just Beyond. In Marianne Celce-Murcia (Ed.), *Teaching English as a Second or Foreign Language*. (3rded.). Boston, MA: Heinle & Heinle.
- Prasongsook, S. (2016). Writing Development Through Three Correction Processes. *Chophayom Journal*, 27 (Special Issue February 2016), 103-116.
- Smagorinsky, P., Wilson, A.A., & Moore, C. (2011). Teaching Grammar and Writing: A Beginning Teacher's Dilemma. *English Education*, 43 (3), 162 – 192.
- Watcharapunyawong S., & Usaha S. (2013). 'Thai EFL Students' Writing Errors in Different Text Types: The interference of the First Language', *English Language Teaching*, 6 (1), 67 - 78.
- Yunping, Y. (2002). *Problems in Developing Students' Writing Strategies*:

An Investigation of Syntactical and Lexical Errors from Students' Compositions. Retrieved January 20, 2020, from http://en.cnki.com.cn/Article_en/CJFDTotaleAC200204016.htm



บทปริทัศน์หนังสือ “เทพารักษ์ล้านนา: จากหอผีสู่รูปปั้น
ศาลเจ้าและอนุสาวรีย์”

Book Review “Lanna Guardian Spirit : From the Ghost Tower to
the Statue, Shrine and Monument”

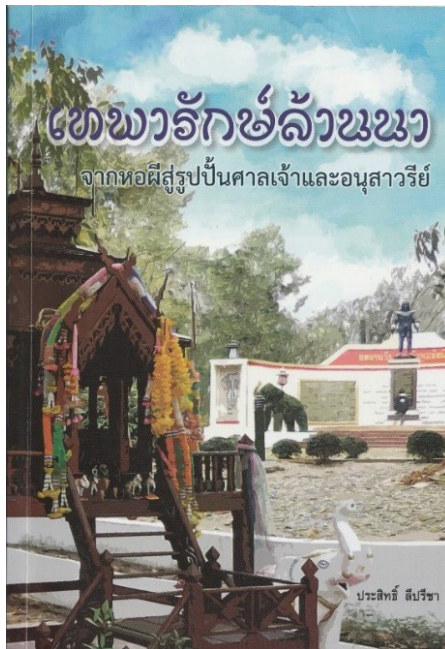
อิสระ ตรีปัญญา¹

Issara Treepanya¹

Received : June 15, 2020

Revised: June 21, 2020

Accepted: June 21, 2020



¹ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม(hereaum1979@gmail.com)

ชื่อหนังสือ: เทพารักษ์ล้านนา: จากหอผีสู่รูปปั้น ศาลเจ้าและอนุสาวรีย์
ผู้เขียน: ประสิทธิ์ ลิปรีชา
จัดพิมพ์โดย: ศูนย์วิจัยและบริการวิชาการ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่
จำนวนหน้า: 194
ปีที่พิมพ์: 2560
ISBN 978-616-398-225-4

ปรากฏการณ์ความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งเหนือธรรมชาติ อาทิ เรื่องผี จิตวิญญาณ ร่างทรงองค์เทพ หรือ การทรงเจ้าเข้าผี ฯลฯ เป็นสิ่งที่ดำรงอยู่กับสังคมไทยมาอย่างช้านาน ถึงแม้ว่าเราจะอยู่ในโลกสมัยใหม่ที่ขับเคลื่อนไปด้วยความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัยก็ตาม แต่ความเชื่อและบทบาทของสิ่งเหล่านี้ที่มีต่อผู้คนกลับมิได้จางหายไป มีหน้าซ้ำความเชื่อเหล่านี้กลับได้แพร่กระจายขยายตัวออกไปอย่างกว้างขวางผ่านโลกออนไลน์และสื่อสังคมสมัยใหม่ พร้อมทั้งมีการปรับตัวและเปลี่ยนแปลงไปตามบริบทของสังคมอีกด้วย มีการศึกษาทางวิชาการและให้ความสนใจต่อการดำรงอยู่และบทบาทหน้าที่ของความเชื่อเรื่องผีหรือสิ่งเหนือธรรมชาติ อย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะหนังสือที่โดดเด่นและน่าสนใจเรื่อง “ผีเจ้านาย” ของ ฉลาดชาย รมิตานนท์ (2545) ที่ศึกษาการดำรงอยู่และความสัมพันธ์ของการทรงผีเจ้านายในระบบความเชื่อและศาสนาของล้านนาโดยใช้ทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่นิยม หนังสือเรื่อง “ทรงเจ้าเข้าผี : วาทกรรมของลัทธิพิธีและวิกฤตการณ์ของความทันสมัย ในสังคมไทย” ของสุริยา สมุคุปต์ และคณะ (2539) ที่ศึกษาและวิเคราะห์ปรากฏการณ์การทรงเจ้าเข้าผีในสังคมเมืองผ่านกรอบคิดเรื่องอำนาจและวาทกรรมของฟูโกต์ (Michel Foucault) หรือ “เจ้าทีและผีปู่ย่า : พลวัตของความรู้ชาวบ้านอำนาจและตัวตนของคนท้องถิ่น” ซึ่งเป็นงานรวบรวมข้อเขียนต่าง ๆ ของ

อานันท์ กาญจนพันธุ์ (2555) เกี่ยวกับระบบความเชื่อเรื่องผีและพิธีกรรมในท้องถิ่นภาคเหนือในฐานะที่เป็นความรู้หรือปฏิบัติการในการต่อสู้ช่วงชิงและผลิตความหมายใหม่ของชาวบ้าน ชุมชนที่สัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนงานของนักวิชาการทางประวัติศาสตร์อย่าง นิธิ เอียวศรีวงศ์ ในเรื่อง “ลัทธิพิธีเสด็จพ่อ ร.5” (2536) เป็นต้น

นอกจากนั้นก็มีหนังสือที่สื่อสาระตลัษณะนี้ที่น่าสนใจและมีความร่วมสมัยเป็นประโยชน์ควรแก่การศึกษาเล่มหนึ่งคือ หนังสือเรื่อง “เทพารักษ์ล้านนา จากหอผีสู่รูปปั้น ศาลเจ้าและอนุสาวรีย์” ของ ประสิทธิ์ ลิปรีชา (2560) อาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งพัฒนามาจากโครงการวิจัยอนุสาวรีย์ท้องถิ่นและชาติพันธุ์ในล้านนา ถือเป็นหนังสืออีกเล่มหนึ่งที่น่าจะช่วยให้ผู้ที่มีความสนใจในเรื่องพิธีกรรมความเชื่อ ตลอดจนเรื่องของความสัมพันธ์และการดำรงอยู่ของสังคมลัษณะนี้ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงไปตามบริบทสังคมและวัฒนธรรมในปัจจุบัน ได้ศึกษาและขยายพรมแดนความรู้ของตนให้กว้างขวางออกไป ทั้งยังสามารถนำมาต่อยอดความคิดเพื่อพัฒนาให้เป็นงานศึกษาวิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ได้ โดยหนังสือเล่มนี้ประกอบไปด้วยเนื้อหาจำนวนหกบท ซึ่งสรุปได้เป็นประเด็นดังต่อไปนี้

บทนำ: สำนวณแนวคิดเกี่ยวกับความเชื่อเรื่องผี ในบทแรกนี้เป็นการสำนวนและทบทวนวรรณกรรม ที่ศึกษาเกี่ยวกับผีเจ้านายหรือผีเมืองซึ่งเป็นเทพารักษ์ในสังคมท้องถิ่นล้านนา ตลอดจนงานศึกษาเกี่ยวกับรูปปั้นศาลเจ้า หรืออนุสาวรีย์ในฐานะที่เป็นสิ่งก่อสร้างเชิงสัญลักษณ์เกี่ยวกับตำนาน วีรบุรุษ หรือเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ซึ่งรูปปั้นเหล่านี้มีความแตกต่างไปจากอุดมคติและวัตถุประสงคในการสร้างอนุสาวรีย์ ของรัฐชาติส่วนกลาง เพราะด้วยลักษณะที่หลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ในดินแดนล้านนา และการมีประวัติศาสตร์ที่เป็นลักษณะเฉพาะตน ทำให้เกิดการนับถือผีหรือเทพารักษ์ของชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ที่

เป็นวีรบุรุษในเรื่องเล่าหรือประวัติศาสตร์ของท้องถิ่นนั้น ๆ เช่น เจ้าหลวงคำแดงที่เป็นที่นับถือของคนเมืองและคนไทลื้อ เจ้าพ่อขอมือเหล็ก ในชุมชนไทยวน หรือขุนหลวงวิลังคะที่ถือเป็นบรรพบุรุษของกลุ่มชาติพันธุ์ลัวะ เป็นต้น ขณะที่กระบวนการสร้างรูปปั้นในศาลเจ้า หรืออนุสาวรีย์นั้น ๆ ก็เกิดขึ้นจากการระดมความคิดและทรัพยากรของชาวบ้านในชุมชนเอง โดยที่ไม่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐส่วนกลางแต่อย่างใด นำมาสู่การตั้งคำถามว่า การสร้างรูปปั้นในศาลเจ้าและอนุสาวรีย์ขององค์เทพารักษ์ท้องถิ่นในแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์นั้นเกิดขึ้นภายใต้บริบทเช่นไร และมีการปรับเปลี่ยนความหมาย หรือรูปแบบของกิจกรรมในพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ของแต่ละชุมชนในลักษณะใด ซึ่งจะกลายมาเป็นวัตถุประสงคํ์สำคัญ สามประเด็นในการศึกษา คือ (1) ศึกษาประวัติและพัฒนาการของเทพารักษ์ท้องถิ่นที่ชาวบ้านนับถือ และการปรับเปลี่ยนจากห่อฝามาเป็นรูปปั้นในศาลเจ้าและอนุสาวรีย์ขององค์เทพารักษ์ท้องถิ่น (2) ศึกษาความเปลี่ยนแปลงไปที่เกิดขึ้นตามมาจากรูปปั้นในศาลเจ้าและอนุสาวรีย์ของชุมชนท้องถิ่นล้านนา และ (3) วิเคราะห์ความทรงจำ ทางสังคมที่มีต่อองค์เทพารักษ์ กับความเป็นพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ของห่อฝที่ปัจจุบันได้กลายมาเป็นรูปปั้นในศาลเจ้า และอนุสาวรีย์ท้องถิ่น

บทที่สอง : ประวัติของเทพารักษ์ความเชื่อและพิธีกรรม สิ่งที่มาพร้อมกับความเชื่อและพิธีกรรมก็คือตำนานและเรื่องเล่า มาลินอฟสกี (Malinowski) เห็นว่า ตำนานนั้นทำหน้าที่เป็นเหมือนบทบัญญัติเกี่ยวกับระบบความเชื่อและระบบศีลธรรมของกลุ่มคน ทั้งตำนานและพิธีกรรมจึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างอัตลักษณ์ของกลุ่มชนแต่ละชาติพันธุ์ (ศิริพร ณ ถลาง, 2557) เนื้อหาในบทนี้จึงเป็นการปูพื้นฐานและให้ข้อมูลเชิงประวัติ และที่มาที่ไปของเทพารักษ์ที่เลือกทำการศึกษา ทั้งสี่องค์คือ ขุนหลวงวิลังคะ เจ้าหลวงคำแดง เจ้าพ่อขอมือเหล็ก และเจ้าหลวงเมืองลำ รวมทั้งรายละเอียดเกี่ยวกับความเชื่อและพิธีกรรมของชาวบ้านที่มีต่อองค์เทพารักษ์นั้น ๆ ความน่าสนใจของบทนี้คือ ผู้แต่งได้อธิบายถึงประวัติศาสตร์

เรื่องเล่า หรือตำนานของกลุ่มชาติพันธุ์ที่ผูกโยงเข้ากับพื้นที่กายภาพของท้องถิ่น ตัวอย่างเช่น ตำนานของขุนหลวงวิลังคะที่สัมพันธ์กับพื้นที่บริเวณเชิงดอยสุเทพ ในจังหวัดเชียงใหม่ ขุนหลวงวิลังคะซึ่งถือเป็นบรรพบุรุษของกลุ่มชาติพันธุ์ลัวะที่ได้การยอมรับนับถือเป็นเทพอารักษ์ประจำท้องถิ่น มีหอผีและงานเลี้ยงผีขุนหลวงวิลังคะเกิดขึ้นในหลายชุมชน นอกจากนี้เรื่องราวในตำนานก็ยังสะท้อนให้เห็นความหมายในมิติอื่น ๆ ทั้งการเมือง อัตลักษณ์ ความขัดแย้ง รวมถึงการผสมกลมกลืนทางชาติพันธุ์ ดังปรากฏในเรื่องราวของขุนหลวงวิลังคะกับพระนางจามเทวีแห่งเมืองหริภุญชัยที่เป็นการปะทะกันระหว่างชาติพันธุ์มอญ (เม็ง) กับชาติพันธุ์ลัวะ นั่นเอง

มีข้อสังเกตว่า การกล่าวถึงประวัติขององค์เทพารักษ์แต่ละองค์แม้จะมีโครงเรื่องโดยรวมที่คล้ายคลึงกัน แต่ก็มีรายละเอียดบางอย่างที่แตกต่างกันไปในแต่ละตำนานและแต่ละท้องถิ่น เพราะเมื่อตำนานได้แพร่กระจายจากท้องถิ่นหนึ่งไปสู่อีกท้องถิ่นก็ย่อมมีการแลกเปลี่ยนหรือหยิบยืมทางวัฒนธรรม ทำให้เกิดการเพิ่มเติมเสริมแต่งในแต่ละสำนวน หรือปรับให้สอดคล้องและสัมพันธ์กับท้องถิ่นของตน โดยที่จุดร่วมของตำนานและเรื่องเล่าก็คือความเป็นวีรบุรุษท้องถิ่นที่ได้ช่วยปกป้องบ้านเมืองหรือสร้างบ้านแปงเมือง และด้วยคุณูปการของผู้นำในอดีตเหล่านี้จึงทำให้คนรุ่นหลังได้อัญเชิญวิญญาณของท่านมาสถิตอยู่ในหอผีเพื่อรับการสักการะให้การคุ้มครองดูแลและดลบันดาลโชคลาภให้แก่ลูกหลานหรือคนในพื้นที่ โดยมีผู้นำทางพิธีกรรมคือร่างทรง หรือมาฆีเป็นตัวกลางในการสื่อสารกับองค์เทพารักษ์ จากเรื่องราวของตำนานจึงก่อให้เกิดเป็นพิธีกรรมหลักในชุมชน ถือเป็นกิจกรรมสำคัญที่เป็นจุดเชื่อมของคนในท้องถิ่นนั้น ๆ

บทที่สาม: จากหอผีเป็นรูปปั้นศาลเจ้าและอนุสาวรีย์ มีคำโบราณของชาวไทยลื้อกล่าวไว้ว่า “เจ้าเรือนตายแล้วเป็นผีเรือน เจ้าบ้านตายแล้วเป็นเสื้อบ้าน เจ้าเมืองตายแล้วเป็นเสื้อเมือง” (ประสิทธิ์ ลีปรีชา, 2560) เมื่อวีรบุรุษของ

ท้องถิ่นกลายมาเป็นผิอารักษ์ เป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจ ทั้งยังช่วยปกป้องรักษา และควบคุมพฤติกรรมของคนในสังคมนั้น ๆ ผิ เทพารักษ์ หรือเสื้อเมืองเหล่านี้ ซึ่งแต่เดิมเป็นเพียงนามธรรมก็ได้ถูกยกระดับมาเป็นรูปปั้นที่เป็นรูปธรรม จากที่เคยอยู่ในห่อผิซึ่งเป็นพื้นที่ปิดในชุมชนก็กลายมาเป็นอนุสาวรีย์ที่เป็นพื้นที่เปิด เป็นสาธารณะที่คนนอกชุมชนสามารถเข้ามาได้ ในบทนี้จึงเป็นการอธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงจากห่อผิมาเป็นรูปปั้นในศาลเจ้าหรืออนุสาวรีย์ขององค์เทพารักษ์ ทั้งสี่ ซึ่งถือว่าเป็นการยกระดับความเชื่อเกี่ยวกับเทพารักษ์ของกลุ่มชาติพันธุ์และเป็นการตอกย้ำความทรงจำทางสังคมที่ประวัติศาสตร์ร่วม (common historical consciousness) ให้กับคนรุ่นใหม่ในสังคมหรือชุมชนชาติพันธุ์นั้น ๆ โดยผู้ที่มีอิทธิพลหรือมีบทบาทสำคัญต่อการสร้างรูปปั้นหรือรูปเคารพเหล่านี้ก็คือ ม้าขี่หรือคนทรง ผู้นำชุมชนในแต่ละท้องถิ่น รวมถึงพระสงฆ์ที่มีชื่อเสียง นักธุรกิจที่ประสบผลสำเร็จ ตลอดจนเจ้าหน้าที่รัฐที่มีอำนาจบารมี

ปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดกระแสการสร้างอนุสาวรีย์ท้องถิ่นขึ้นมาอีกประการหนึ่งคือ การกระจายอำนาจการปกครองลงมาสู่ท้องถิ่น ผ่านทางองค์กรส่วนท้องถิ่น หรือองค์การบริหารส่วนตำบล รวมถึงกระแสท้องถิ่นนิยมและบริบทด้านการท่องเที่ยวชุมชนที่หน่วยงานของท้องถิ่นต่าง ๆ พยายามจะหยิบยกประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมความเชื่อมาเชิดชูเป็นอัตลักษณ์ของตนเอง ดังในกรณีการสร้างอนุสาวรีย์ขุนหลวงวิลังคะซึ่งเป็นการเกิดขึ้นในบริบทของการฟื้นฟูหรือค้นหาอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ลัวะ อีกทั้งปัจจัยของการท่องเที่ยวในเชิงวิถีชีวิต และวัฒนธรรมที่พยายามนำเอาพิธีกรรมความเชื่อของชุมชนท้องถิ่นล้านนา มาเป็นจุดขาย ในแง่นี้ผลพลอยได้อย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นตามมาจากการมีอนุสาวรีย์คือการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดงานเฉลิมฉลองประจำปี ซึ่งเป็นวิธีการในการสร้างคะแนนนิยมกับชาวบ้าน เพราะเห็นว่า งานเทศกาลเฉลิมฉลองนั้นเป็นรูปแบบของผลงานเชิงประจักษ์ของผู้บริหารที่มีต่อชุมชน นอกจากนี้การเกิดขึ้นของอนุสาวรีย์ในชุมชนก็ยังเป็นตัวเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐและนักการ

เมืองท้องถิ่น เช่น อนุสาวรีย์ของเจ้าพ่อขอมือเหล็กซึ่งอยู่ในบริเวณอยู่พื้นที่ที่ทหารทำให้ทหารเข้ามาดูแลและสานต่อความเชื่อร่วมกับชาวบ้านในพื้นที่โดยการทำให้เป็นอุทยานประวัติศาสตร์ เป็นต้น และสุดท้ายคืออิทธิพลของกระแสทุนนิยมที่เข้ามามีบทบาทในการหารายได้จากนักท่องเที่ยว จากธุรกิจในงานเฉลิมฉลอง และการจำหน่ายวัตถุบูชา ระดมทุนบริจาคหรือสร้างรูปปั้น สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อความคิดในการสร้างอนุสาวรีย์ท้องถิ่นขึ้นมา

บทที่สี่: ชุมชนท้องถิ่นกับรูปปั้นศาลเจ้าและอนุสาวรีย์ ความน่าสนใจของบทนี้คือการวิเคราะห์ถึงผลที่เกิดขึ้นตามมาของการเปลี่ยนแปลงจากหอยผีมาสู่การเป็นรูปปั้นอนุสาวรีย์ในพื้นที่กลางแจ้งที่เป็นสาธารณะ ในหลาย ๆ มิติ โดยสามารถสรุปความได้ดังนี้

1) การเปลี่ยนจากนามธรรมสู่รูปธรรมคือ จากความเป็นหอยผีที่เป็นหิ้งบูชาหรือศาลาหลังเล็ก ๆ ในพื้นที่ปิดกลายมาเป็นรูปปั้นในสถานที่กลางแจ้ง และถูกยกให้เป็นองค์ประธานหลักของชุมชนนั้น ๆ หรือแต่เดิมที่ที่เทวอารักษ์เหล่านี้ไม่ได้มีรูปร่างลักษณะและหน้าตาที่ชัดเจน เพราะเป็นสิ่งที่มาจากตำนานหรือเรื่องเล่า การเป็นรูปปั้นหรืออนุสาวรีย์ก็ทำให้เทพารักษ์ถูกสร้างขึ้นโดยที่มีรูปร่างหน้าตาชัดเจน รวมทั้งลักษณะอริยาบถบางอย่างที่ทำให้ชาวบ้านเกิดความเข้าใจในลักษณะที่ตรงกัน และเมื่อได้เห็นเทวอารักษ์ที่เป็นตัวเป็นตนก็ทำให้ชาวบ้านมีความภาคภูมิใจและเกิดความศรัทธาได้โดยตรง ถึงแม้ว่ารูปร่างหน้าตาในลักษณะดังกล่าวนี้จะเกิดมาจากข้อสันนิษฐานหรือจินตนาการของผู้มีบทบาทนำในการสร้างรูปปั้นหรือตัวช่างปั้นก็ตาม

2) การเปลี่ยนจากพื้นที่ปิดสู่การเป็นพื้นที่เปิด จากเดิมที่วัฒนธรรมการเลี้ยงผีเป็นเรื่องภายในชุมชนที่เป็นพื้นที่ปิด สภาพของหอยผีที่แต่เดิมเป็นศาลาหรือหิ้งเล็ก ๆ อยู่อย่างรกร้างน่ากลัวในป่าข้างหมู่บ้าน จะมีผู้คนเข้าไปในยามประกอบพิธีกรรมเลี้ยงดวงหรือสักการะหอยผีประจำปีเท่านั้น ส่วนผู้ที่เข้าไปใช้พื้นที่มักจะเป็น

ผู้นำทางพิธีกรรมหรือคนที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นคนในชุมชนเท่านั้น แต่เมื่อกลายมาเป็นอนุสาวรีย์กลางแจ้งในพื้นที่เปิด มีสภาพเป็นลานกว้างเทปูนอย่างเรียบร้อย พร้อมทั้งตัวอาคารอื่น ๆ มาเป็นองค์ประกอบส่วนเสริม เช่น พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น หรือศูนย์การเรียนรู้ ทำให้กับเยาวชน นักเรียนนักศึกษา นักท่องเที่ยว ทั้งที่เป็นคนในท้องถิ่นและผู้คนจากภายนอก ซึ่งมีความหลากหลาย ต่างเพศต่างวัย ต่างกลุ่มชาติพันธุ์และวัฒนธรรมได้เข้ามาร่วมใช้พื้นที่เหล่านี้ โดยเฉพาะในงานเทศกาลประจำปีของชุมชนที่มีผู้คนจากภายนอกเข้ามาสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์เป็นจำนวนมาก จนกลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวแห่งใหม่ มีกิจกรรมการรวมตัวทางวัฒนธรรมต่าง ๆ ความเป็นพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์กลายมาเป็นพื้นที่สามัญอันเป็นสาธารณะ การรื้อฟื้นและสร้างอัตลักษณ์ใหม่เช่นนี้จึงทำให้ชุมชนชาติพันธุ์ท้องถิ่นได้เป็นที่รู้จักแก่โลกภายนอก และทำให้เทพารักษ์ของชุมชนกลายเป็นที่รู้จักแก่คนภายนอกมากขึ้น ถึงแม้คนภายนอกอาจจะรับรู้และให้ความหมายในเชิงความเชื่อที่แตกต่างออกไปจากความหมายเดิมของชุมชนก็ตาม

3) การเปลี่ยนชื่อความหมายและรูปแบบของงานสักการะประจำปี เดิมทีความเชื่อและพิธีกรรมเฉพาะท้องถิ่นจะมีความศักดิ์สิทธิ์ น่าเกรงขาม ต่อมาจึงมีการปรับเปลี่ยนไปตามบริบทความทันสมัย อันเนื่องมาจากการติดต่อปะทะกับโลกภายนอกและวิถีการท่องเที่ยวสมัยใหม่ ในด้านเป้าหมายนั้น พิธีกรรมแต่ดั้งเดิมมักจะเกี่ยวข้องกับธรรมชาติ ความอุดมสมบูรณ์ หรือการดำรงอยู่ของชีวิต โดยเป็นไปเพื่อสมาชิกในชุมชนเป็นสำคัญ หรือในบางครั้งกิจกรรมบางอย่างก็มีกฎเกณฑ์ห้ามคนนอกเข้ามาร่วมพิธีโดยใช้วิธีการปิดชุมชนหรือปิดเมืองแต่ต่อมาเมื่อบริบททางสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไป มีความทันสมัยเข้ามาในชุมชน เช่น การตัดถนนหนทางที่ช่วยเชื่อมต่อให้ชุมชนที่เคยปิดกลายเป็นชุมชนเปิด ตลอดจนบริบทของการกระจายอำนาจการปกครองมาสู่ท้องถิ่น ก็ทำให้งานเลี้ยงผีถูกเปลี่ยนชื่อเป็นงานฉลองสมโภช ดังเช่น งานประเพณีเลี้ยงไว้สาขุนหลวงวิลังคะก็เปลี่ยนมาเป็นประเพณีสมโภชอนุสาวรีย์ขุนหลวงวิลังคะ จากพิธีกรรมเพื่อสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์

ของคนในชุมชนเป็นหลัก กลายมาเป็นกิจกรรมความบันเทิง มีงานรื่นเริง และรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลาย อันทำให้ความหมายของผีซึ่งเคยเป็นเรื่องเหนือธรรมชาติ เป็นสิ่งมysterious ไร้เหตุผล หรือล้าหลังไม่ทันโลกถูกเปลี่ยนไปกลายเป็นความเป็นอนุสาวรีย์อันมีนัยยะของความทันสมัยตามแบบอย่างของผู้เจริญแล้ว

4) การ बनบานและบันดาลโชคลาภ บทบาทของเทพารักษ์ในอดีตคือการช่วยปกป้องคุ้มครองชุมชนทั้งในระดับสังคมและปัจเจกบุคคล สำหรับชาวบ้านนั้นเทพารักษ์มีบทบาทต่อพวกเขาในการพึ่งพายุที่ ต้องตกทุกข์ได้ยาก หรือคาดหวังว่าจะดลบันดาลโชคลาภให้แก่ตน มีหน้าที่เป็นความหวังทางด้านจิตใจให้แก่ผู้คน การเกิดขึ้นของรูปปั้นศาลเจ้าและอนุสาวรีย์ทำให้เกิดการ बनบานที่มากขึ้นตามมาด้วย กลุ่มคนที่มา बनบานก็มีหลากหลายกลุ่ม รวมถึงความเชื่อและการปฏิบัติที่เปลี่ยนแปลงไปจากความหมายเดิม อาทิ นักเรียนนักศึกษาจะมา बनบานเพื่อขอให้สอบได้ หรือเพื่อสอบแข่งขันเข้าเรียนต่อ บุคคลทั่วไปก็จะมา बनบานเรื่องหน้าที่ การงาน การสอบเข้ารับราชการ การเดินทางไปใช้ชีวิตต่างถิ่น ขอหวย ตลอดจนเรื่องปัญหาส่วนตัวอื่น ๆ ในความเปลี่ยนแปลงนี้ มีสิ่งที่น่าสนใจอย่างหนึ่งก็คือ แต่เดิมนั้นการ बनบานผ่านพิธีกรรมในอดีตต้องอาศัยคนกลางหรือมีม้าทรง ขว้จ๋า ฯลฯ ให้เป็นตัวแทนในการสื่อสารกับเทพเจ้า แต่การ बनบานในปัจจุบันจะสามารถ बनบานติดต่อผีเทพารักษ์ได้โดยตรงหรือไม่จำเป็นต้องผ่านคนผู้ทำพิธีหรือคนกลางเสมอไป

5) การก่อให้เกิดธุรกิจรายได้ การสร้างรูปปั้นเทพารักษ์หรืออนุสาวรีย์ได้ก่อให้เกิดเป็นรายได้หมุนเวียนในชุมชน เกิดธุรกิจการทำให้รูปเคารพเป็นสินค้า (fetishism) ตามมา ตั้งแต่ผู้รับบริจาค การสร้างเหรียญและรูปเคารพเพื่อจำหน่าย การขายของที่ระลึก ไปจนถึงการจัดงานบวงสรวงประจำปีและการเก็บค่าเช่าสถานที่ ซึ่งสามารถสร้างรายได้ที่เป็นกอบเป็นกำให้กับชาวบ้านและชุมชนท้องถิ่น มีเงินสะพัดหมุนเวียนช่วงเทศกาลในจำนวนไม่น้อย ในประเด็นนี้มีข้อสังเกตว่า ในการสร้างเหรียญหรือรูปเคารพบูชานั้นก็จะมี การเชิญพระเกจิอาจารย์ดัง ๆ ที่มีชื่อเสียง

มาช่วยปลูกเสกในพิธี อันเป็นการผสมผสานกันระหว่างความเชื่อแบบพุทธกับผี

6) ก่อให้เกิดความสัมพันธ์เชิงอำนาจ ในแง่ที่ว่าพิธีกรรมและเชื่อก็ไม่ได้แปลว่าจะทำให้เกิดความหมายที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันตลอดเวลา แต่กลับพบความขัดแย้งและการช่วงชิงอำนาจกันตามมามากด้วย เดิมทีในการเลี้ยงผีนั้น ผู้มีบทบาทในการกำกับพิธีกรรมและกิจกรรมต่าง ๆ จะเป็นผู้นำพิธีกรรมความเชื่อในชุมชน ต่อมาเมื่อเปลี่ยนเป็นรูปปั้นอนุสาวรีย์ ก็เริ่มมีคนกลุ่มอื่น ๆ นักการเมือง บุคคลภายนอก หรือเจ้าหน้าที่รัฐเข้ามามีบทบาทในการคิดวางแผน ออกแบบ บริหารจัดการอนุสาวรีย์ดังกล่าว เมื่อเริ่มมีเรื่องของความเป็นเจ้าของ บวกกับการมีชื่อเสียง มีรายได้หรือผลประโยชน์อื่น ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องมากขึ้น ก็ทำให้เกิดการแยกและแตกตัวไปสร้างอนุสาวรีย์ใหม่ เพื่อที่ชุมชนนั้นจะได้มีอนุสาวรีย์เป็นของตนเองที่เป็นของหมู่บ้านใครหมู่บ้านมัน ในบางครั้งความขัดแย้งก็เกิดจากอำนาจราชการที่พยายามจะยื่นมือเข้ามากำกับดูแลชุมชนท้องถิ่น เช่น พอมีเงินรายได้จำนวนมากเข้ามาสู่ชุมชนก็ทำให้องค์กรของรัฐต้องเข้ามาช่วยจัดการผลประโยชน์ด้วยการจัดตั้งการดูแลอนุสาวรีย์ให้ในรูปแบบมูลนิธิ ส่วนในประเด็นการช่วงชิงพื้นที่ทางสังคม ได้เกิดความพยายามของชาวบ้านในชุมชนที่จะแยกความแตกต่างในความสัมพันธ์ระหว่างเทพารักษ์ที่ตนนับถือกับบุคคลภายนอกอื่น ๆ ทั้งการใช้คำเรียกที่แสดงถึงความสัมพันธ์ในเชิงใกล้ชิด จากเจ้าหลวงกลายเป็นพ่อปู่ ตลอดจนถึงใช้ชื่อเฉพาะที่แสดงความเป็นเอกลักษณ์บางอย่างของตน

บทที่ห้า: พื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ งานสมโภชและความทรงจำทางสังคม เนื้อหาสำคัญในบทนี้เป็นเรื่องของพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์และการเฉลิมฉลอง โดยที่ผู้เขียนเสนอผ่านข้อมูลที่เป็นการบินตกจากการสังเกตการณ์ภาคสนาม ร่วมกับการวิเคราะห์ที่ใช้แนวคิดเรื่องพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ พิธีการเฉลิมฉลอง (commemoration) และความทรงจำทางสังคมมาเป็นกรอบคิด สรุปได้ว่า รูปปั้นศาลเจ้าและอนุสาวรีย์เทพารักษ์ในดินแดนล้านนาถูกทำให้กลายเป็นพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ทั้งในฐานะพื้นที่ทาง

กายภาพและพื้นที่ทางสังคม ความเป็นพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ของรูปปั้นและอนุสาวรีย์นี้ได้ถูกสร้างขึ้นให้มีความหมายต่อความศรัทธาและใช้สื่อสารติดต่อกับองค์เทพารักษ์ผ่านตัวรูปเคารพทั้งทางตรงหรือทางอ้อม หรือมีหน้าที่ใช้ตอบสนองกิจกรรมในกิจกรรมพิธีกรรมต่าง ๆ แล้ว ก็ยังถูกทำให้มีความหมายที่เชื่อมโยงและระลึกถึงอดีต ตลอดจนมีนัยยะถึงโครงสร้างทางสังคมท้องถิ่น กระบวนการรับรู้ทางความเชื่อ ตลอดจนโลกทัศน์ของกลุ่มคนที่มีต่อความเชื่อนั้น ๆ ผ่านการเชื่อมโยงเรื่องราวของอนุสาวรีย์กับประวัติศาสตร์หรือตำนานของท้องถิ่น ถือเป็นการผลิตซ้ำความทรงจำและความผูกพันระหว่างผู้คนกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์และธรรมชาติ เป็นพื้นที่แสดงออกด้านอัตลักษณ์และความภาคภูมิใจของคนในท้องถิ่นและชุมชน โดยความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ในชุมชนคือ การทำให้พิธีกรรมท้องถิ่นกลายเป็นงานสมโภช หรืองานเทศกาลเฉลิมฉลองประจำปีที่มีผู้คนอันหลากหลายจากภายนอกเข้ามาร่วมงาน สำหรับงานสมโภชเฉลิมฉลองในสังคมนาขนาดเล็กนั้น นอกจากจะเป็นกิจกรรมที่ระลึกถึงบุคคลหรือเหตุการณ์สำคัญของชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์แล้ว ยังมีนัยยะของการตอกย้ำความทรงจำเกี่ยวกับประวัติและคุณงามความดีขององค์เทพารักษ์ เป็นการสร้างและสถาปนาความทรงจำร่วม (collective memory) เพื่อเป็นสายใยยึดโยงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวของผู้คนในสังคมนั้นๆ และเป็นการผลิตซ้ำความทรงจำทางสังคมให้แก่คนรุ่นใหม่ได้ซึมซับและเห็นความสำคัญของบรรพบุรุษในตำนานของตน

ส่วนในแง่มุมมองเรื่องความศักดิ์สิทธิ์กับความสามัญนั้น เดิมทีพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์จะเป็นพื้นที่ของการประกอบพิธีกรรมและถือเป็นพื้นที่เฉพาะสำหรับกลุ่มคนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสำหรับบุคคลภายนอกนั้นอาจถูกข้อกำหนดบางอย่างกีดกันหรือห้ามมิให้เข้าร่วม บุคคลทั่วไปอาจจะเข้าไปได้ในเฉพาะบางโอกาสหรือที่มีความจำเป็นเท่านั้น สิ่งนี้ก็ถูกทำให้เปลี่ยนแปลงไปโดยการลดความศักดิ์สิทธิ์หรือความขลังลงจนกลายเป็นพื้นที่สาธารณะที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ เพียงแต่ชาวบ้านอาจจะเลือกนำเสนอเฉพาะในส่วนเท่าที่ตนอยากให้นักท่องเที่ยวหรือคนภายนอกเห็น

เป็นการสื่อสารหรือแสดงอัตลักษณ์บางอย่างที่ได้เลือกสรรแล้วเพื่อมานำเสนอกับโลกข้างนอก เช่น แต่เดิมทีในพิธีกรรมการเลี้ยงผีต้องมีการเชือดควาย หมู หรือ ไก่สดๆ ต่อมาเมื่อมีประเด็นเกี่ยวกับการทารุณกรรมสัตว์ในยุคสมัยใหม่จึงทำให้ชาวบ้านต้องทำพิธีเชือดนอกเวลาหรือนอกพื้นที่ที่มีแขกหรือคนแปลกหน้าเข้าร่วมงานไม่เห็นแผน การทำให้พื้นที่ศักดิ์สิทธิ์นี้กลายมาเป็นแหล่งท่องเที่ยวแหล่งใหม่ซึ่งทำให้คนในชุมชนรู้สึกอยากให้คนภายนอกเข้ามาเยี่ยมเยือนและเรียนรู้ ผลที่ตามมาคือพิธีกรรมหรืองานสมโภชที่เคยถูกทำให้มีความศักดิ์สิทธิ์นั้นแทบจะไม่มีอยู่ในการรับรู้หรือความเข้าใจของผู้คนที่เข้าร่วมงานอีกต่อไป กลายเป็นพื้นที่เปิดที่ไม่ได้ถูกผูกขาดการให้ความหมายและความสำคัญโดยคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งอีกต่อไป บางแห่งก็กลายเป็นพื้นที่นัดพบและพื้นที่ในการแสดงออกทางสังคมของบางกลุ่มเช่น กลุ่มม៉าซีหรือคนทรง มากกว่าเป็นการแสดงความสำคัญขององค์เทพารักษ์ในท้องถิ่นเสียด้วยซ้ำ

บทที่หก: สรุปลและวิเคราะห์ ผู้เขียนสรุปให้เห็นว่า การตอกย้ำความทรงจำของสังคมเกี่ยวกับองค์เทพารักษ์ด้วยการเปลี่ยนจากห่อผีมาเป็นรูปปั้นในศาลเจ้าหรืออนุสาวรีย์ แม้จะสามารถสร้างความเข้าใจที่ดีขึ้นแก่ผู้คนในสังคม รวมถึงการสร้างอัตลักษณ์และรายได้ให้แก่ชุมชนท้องถิ่น แต่ในอีกด้านหนึ่งนั้นทำให้ความหมายและความศักดิ์สิทธิ์ของเทพารักษ์ก็ปรับเปลี่ยนไปด้วย และมีสิ่งสำคัญที่ตามมาคือ เกิดการช่วงชิงพื้นที่และความขัดแย้งกันมากขึ้นในกลุ่มคนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะในบริบทของการท่องเที่ยวและการกระจายอำนาจของการปกครองส่วนท้องถิ่น การสร้างศาลเจ้าและอนุสาวรีย์องค์เทพารักษ์ได้กลายมาเป็นเครื่องมือในการหาเสียงและสร้างผลงานโดยหวังผลทางการเมืองของนักการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ท้องถิ่น จนทำให้บทบาทของผู้นำทางพิธีกรรมแต่เดิมถูกลดความสำคัญลงไปยังอย่างชัดเจน

สาระสำคัญจากหนังสือดังที่กล่าวมาข้างต้นทำให้เห็นว่า หากเรา

ใช้แว่นตาแบบวิทยาศาสตร์มามองเรื่องราวของผี จิตวิญญาณ หรือสิ่งเหนือธรรมชาติเราอาจจะเห็นว่าสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งไร้สาระ งามายและขาดเหตุผล ไม่สามารถอธิบายได้ด้วยข้อเท็จจริงที่เป็นรูปธรรม แต่ก็เชื่อว่าเรื่องเหล่านี้จะเป็นสิ่งที่เหลือแหล่ไร้เหตุผลไปเสียทีเดียว เพราะในมุมมองเชิงสังคมหรือทางด้านมานุษยวิทยานั้นระบบความเชื่อเรื่องผี สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ไสยศาสตร์ หรืออำนาจเหนือธรรมชาติเป็นสิ่งที่ทำหน้าที่กำกับโลกทัศน์ ความเชื่อ ระบบคุณค่าและศีลธรรม แม้กระทั่งการจัดลำดับความสัมพันธ์เชิงอำนาจให้แก่ผู้คนในสังคม เช่นเดียวกันกับเนื้อหาสาระในหนังสือ “เทพารักษ์ล้านนา: จากหอดิสุรูปปั้น ศาลเจ้าและอนุสาวรีย์” ที่ช่วยให้ผู้อ่านได้เปิดมุมมองและให้คำตอบบางอย่างต่อปรากฏการณ์ของความเชื่ออันเกี่ยวเนื่องกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในชุมชนท้องถิ่นที่ท่ามกลางกระแสความเปลี่ยนแปลงในบริบทของสังคมสมัยใหม่ สำหรับผู้เขียน (บทความ) เห็นว่างานชิ้นนี้เหมือนเป็นการต่อยอดทางความคิดมาจากงานหลัก ๆ ที่ศึกษาในประเด็นเหล่านี้อย่าง ผีเจ้านาย (2545) ของฉลาดชาย รมิตานนท์ โดยเลือกเอาเรื่องรูปปั้นและอนุสาวรีย์ท้องถิ่นซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในระบบของพิธีกรรมความเชื่อมาเป็นแกนหลักของเรื่อง แล้วค่อย ๆ คลี่ขยายให้เห็นถึงสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงไปกับมิติต่าง ๆ ของสังคม

จุดเด่นและความน่าสนใจของหนังสือเล่มนี้มีอยู่หลายประการ เช่น การกล่าวถึงข้อมูลภาคสนามซึ่งให้รายละเอียดที่ค่อนข้างสมบูรณ์ชัดเจน ทั้งข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของตำนานขององค์เทพารักษ์ในสำนวนต่าง ๆ รวมถึงความสัมพันธ์ของตำนานกับพื้นที่ชุมชนท้องถิ่นนั้น อีกสิ่งที่น่าสนใจก็คือ การวิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับรูปปั้นในศาลเจ้าและอนุสาวรีย์ในหลายมิติโดยส่วนตัวของผู้เขียน (บทความ) นั้นเห็นว่าเนื้อหาและแนวการวิเคราะห์ในบทที่สี่ (ชุมชนท้องถิ่นกับรูปปั้นศาลเจ้าและอนุสาวรีย์) และบทที่ห้า (พื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ งานสมโภชและความทรงจำทางสังคม) เป็นส่วนที่น่าสนใจและดีที่สุดหนังสือเล่มนี้ เพราะทำให้ผู้อ่านเห็นถึงบริบทและการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์อันเกิดมาจากเหตุ

ปัจจัยหลาย ๆ อย่างที่ซับซ้อนและเชื่อมโยงกันทั้งเรื่องของอัตลักษณ์ อำนาจ ความขัดแย้ง การช่วงชิงความหมายหรือการผลิตความหมายใหม่ ตลอดจนกระแสของทุนนิยมและการพัฒนาในสังคมสมัยใหม่ ซึ่งไม่ได้มองสังคมและวัฒนธรรมแบบสถิตหรือหยุดนิ่งตายตัว แต่ได้ดำเนินไปอย่างมีพลวัต เมื่ออ่านจบก็ทำให้สามารถคิดต่อยอดไปสู่ประเด็นใหม่ ๆ ได้ อาทิ การคิดหาคำตอบต่อการเพิ่มขึ้นของพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์อันเกี่ยวเนื่องกับรูปปั้นพญานาคจำนวนมากในภาคอีสาน บทบาทของผีและสิ่งเหนือธรรมชาติที่มีผลต่อพฤติกรรมหรือวิถีชีวิตของผู้คนในยุคเทคโนโลยี การสื่อสารสมัยใหม่ เป็นต้น

ส่วนข้อเสนอหรือสิ่งที่ควรเพิ่มเติมจากมุมมองของผู้เขียน (บทความ) เห็นว่า ในประเด็นเรื่องของพิธีกรรมและความเชื่อนั้นสามารถเพิ่มเติมรายละเอียดและประเด็นการวิเคราะห์หลังไปได้อีก เช่น แม้หนังสือจะชี้ให้เห็นว่าที่มาของความเชื่อในท้องถิ่นนั้นเป็นการผสมผสานกันระหว่างความเชื่อแบบผี พราหมณ์ พุทธ แต่ก็ไม่ได้แสดงให้เห็นว่าบทบาทของแต่ละส่วนนั้นได้สัมพันธ์ หรือมีความขัดแย้งและการช่วงชิงอำนาจต่อกันอย่างไร แต่ถึงอย่างไรก็ดี โดยภาพรวมถือว่าหนังสือเล่มนี้ได้ให้รายละเอียดที่ครบถ้วน รวมทั้งการวิเคราะห์ให้มุมมองที่เห็นความสลับซับซ้อนของระบบความเชื่อที่เป็นพื้นฐานสำคัญของสังคม ในสังคมปัจจุบันที่เริ่มให้การยอมรับต่อคุณค่าแบบพหุนิยม (pluralism) รวมถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ท้องถิ่น มีการแสดงออกทางความเชื่อในหลาย ๆ รูปแบบ และเกิดการกลืนกลาย (assimilation) ความเลื่อนไหล หรือการแลกเปลี่ยนหยิบยืมทางวัฒนธรรมตลอดเวลา คุณูปการอีกอย่างของหนังสือเล่มนี้จึงอาจช่วยให้เกิดความเข้าใจต่อโลกทัศน์ความเชื่อของผู้อื่นที่แตกต่างไปจากเรา หรือทำให้ผู้อ่านได้เห็นความมีเหตุมีผลแม้แต่ในสิ่งซึ่งอาจจะถูกมองว่างมงายไร้เหตุผลก็ตาม

บรรณานุกรม

- ฉลาดชาย รมิตานนท์. (2545). *ผีเจ้านาย*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). เชียงใหม่: มิ่งเมือง.
- ประสิทธิ์ ลีปรีชา. (2560). *เทพารักษ์ล้านนา: จากหอผีสู่รูปปั้น ศาลเจ้าและอนุสาวรีย์*. เชียงใหม่: ศูนย์วิจัยและบริการวิชาการ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศิราพร ณ ถลาง. (2557). *ทฤษฎีคิดชนวิทยา: วิธีวิทยาในการวิเคราะห์ตำนาน-นิทานพื้นบ้าน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุริยา สมบุคคุปต์ และคณะ. (2539). *ทรงเจ้าเข้าผี: วาทกรรมของลัทธิผีและวิกฤตการณ์ของความทันสมัยในสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร.
- อานันท์ กาญจนพันธุ์. (2555). *เจ้าที่และผีปู่ย่า: พลวัตของความรู้ชาวบ้าน อำนาจและตัวตนของคนท้องถิ่น*. เชียงใหม่: ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

คำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์
วารสารช่อพะยอม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

วารสารช่อพะยอมคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มีนโยบายส่งเสริมเผยแพร่ผลงานวิชาการ และงานวิจัยที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาการและเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนความคิดเชิงวิชาการ โดยมีขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จัดพิมพ์ปีละ 2 ฉบับ ผลงานที่ได้รับการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารจะต้องมีสาระเป็นงานที่พบ ทวนความรู้เดิม หรือสร้างองค์ความรู้ใหม่ รวมทั้งข้อคิดที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน ซึ่งอยู่ในรูปแบบงานเขียน 3 ประเภท คือ บทความวิชาการ บทความวิจัย และบทปริทัศน์หนังสือ ซึ่งจะต้องเป็นงานที่ไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารอื่นใดมาก่อน และไม่อยู่ระหว่างพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารใด ๆ บทความต้องได้รับการแก้ไขปรับปรุงตามที่กองบรรณาธิการและผู้ทรงคุณวุฒิเห็นสมควร ทั้งนี้เพื่อให้วารสารมีคุณภาพในระดับมาตรฐานสากล และนำไปอ้างอิงได้ ผู้ที่มีความประสงค์จะส่งผลงานทางวิชาการเพื่อรับการพิจารณาตีพิมพ์ให้ปฏิบัติตามข้อเสนอดังต่อไปนี้

1. จริยธรรมในการตีพิมพ์ (Publication Ethics)

1.1 บทบาทและหน้าที่ของผู้นิพนธ์ (Duties of Authors)

1.1.1 ผู้นิพนธ์ต้องศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบกระบวนการ ขั้นตอน วิธีการ และอื่น ๆ ของวารสารให้เข้าใจอย่างถูกต้องและทอ่งแท้

1.1.2 ผู้นิพนธ์ต้องตรวจสอบความเรียบร้อยของบทความตนเองให้ดีกว่าก่อน ว่าได้เขียนบทความเป็นไปตามรูปแบบและองค์ประกอบที่วารสาร



กำหนดไว้หรือไม่

1.1.3 ผู้นิพนธ์ต้องส่งบทความผ่านหรือเข้าระบบแบบออนไลน์เท่านั้น

1.1.4 ผู้นิพนธ์ต้องมีจริยธรรมในตนเอง โดยจะต้องไม่แอบอ้างนำเอาบทความหรือผลงานของบุคคลอื่นที่ไม่ได้รับการอนุญาต มาส่งเพื่อขอตีพิมพ์เผยแพร่

1.1.5 ผู้นิพนธ์ต้องมีจรรยาบรรณในตนเอง โดยจะต้องไม่นำบทความหรือผลงานของตนที่เคยตีพิมพ์มาแล้วจากแหล่งอื่น มาส่งเพื่อขอตีพิมพ์เผยแพร่ซ้ำซ้อนอีก

1.1.6 ผู้นิพนธ์ต้องปฏิบัติตามขั้นตอน ระเบียบ ข้อบังคับที่วารสารกำหนดอย่างเคร่งครัด

1.1.7 หากผู้นิพนธ์ได้รับทราบผลหรือรับรู้ถึงผลการประเมินแล้ว ถ้าผ่านการพิจารณาโดยมีเงื่อนไขให้แก้ไขบทความ ผู้นิพนธ์ต้องดำเนินการแก้ไขโดยเร็ว และต้องแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิอย่างครบถ้วน

2. การเตรียมต้นฉบับ

2.1 ด้านภาษา เขียนต้นฉบับเป็นภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ พร้อมทั้งบทความย่อทั้ง 2 ภาษาการใช้ภาษาไทยให้ยึดหลักการใช้ศัพท์และการเขียนทับศัพท์ภาษาอังกฤษตามหลักของราชบัณฑิตยสถาน คำศัพท์ภาษาอังกฤษให้ใช้ตัวเล็กทั้งหมด ยกเว้นชื่อเฉพาะถ้าต้นฉบับเป็นภาษาต่างประเทศควรได้รับการตรวจสอบความถูกต้องด้านการใช้ภาษาและการใช้สำนวนจากผู้เชี่ยวชาญภาษานั้นก่อน

2.2 การพิมพ์ จัดทำต้นฉบับบทความด้วยโปรแกรม Microsoft Word for Windows ตามข้อกำหนดการจัดพิมพ์ต้นฉบับบทความ

2.3 การส่งต้นฉบับบทความ (จัดพิมพ์หน้าเดียว) จำนวน 1 ชุด โดยส่งเข้าระบบวารสารชอพะยอมออนไลน์



3. ประเภทของบทความที่รับพิจารณาตีพิมพ์

3.1 บทความวิจัย ประกอบด้วย

3.1.1 ชื่อเรื่อง (Title)

3.1.2 ผู้แต่ง (Author)

3.1.3 ชื่อหน่วยงานผู้นิพนธ์และอีเมล

3.1.4 บทคัดย่อ (Abstracts) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

3.1.5 คำสำคัญ (Keyword)

3.1.6 บทนำ (Introduction)

3.1.7 วัตถุประสงค์ (Objective)

3.1.8 วิธีการศึกษา (Methodology)

3.1.9 ผลการศึกษา (Results)

3.1.10 สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ (Conclusion, Discussion, Recommendation)

3.1.11 บรรณานุกรม (Bibliography)

3.2 บทความวิชาการ ประกอบด้วย

3.2.1 ชื่อเรื่อง (Title)

3.2.2 ผู้นิพนธ์ (Author)

3.2.3 ชื่อหน่วยงานผู้นิพนธ์และอีเมล

3.2.4 บทคัดย่อ (Abstracts) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

3.2.5 คำสำคัญ (Keyword)

3.2.6 บทนำ (Introduction)

3.2.7 เนื้อหา (Content)

3.2.8 บทสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ (Conclusion)

3.2.9 บรรณานุกรม (Bibliography)

3.3 บทปริทัศน์หนังสือ ประกอบด้วย

3.3.1 ชื่อเรื่อง (Title)

3.3.2 ผู้นิพนธ์ (Author)

3.3.3 ชื่อหน่วยงานผู้นิพนธ์และอีเมล

3.3.4 ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหนังสือที่วิจารณ์พร้อมปก

3.3.5 บทปริทัศน์ (Review)

4. ข้อกำหนดการจัดพิมพ์ต้นฉบับบทความ

4.1 การจัดเค้าโครงหน้ากระดาษ ขนาด A4 ระยะขอบของหน้ากระดาษ ในแต่ละหน้ากำหนด ดังนี้ จากขอบบน 1.0 นิ้ว ขอบล่าง 1.0 นิ้ว ขอบซ้าย 1.0 นิ้ว ขอบขวา 1.0 นิ้ว

4.2 จำนวนหน้า จำนวนไม่เกิน 10 - 12 หน้า

4.3 ตัวอักษร TH Sarabun PSK เหมือนกันตลอดทั้งบทความ

4.4 รายละเอียดต่าง ๆ ของบทความกำหนด ดังนี้

4.4.1 ชื่อเรื่อง (Title)

1) ชื่อเรื่องภาษาไทย กำหนดกึ่งกลาง ขนาด 18 พอยต์
ตัวหนา

2) ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ (ตัวอักษรพิมพ์ใหญ่) กำหนด
กึ่งกลาง ขนาด 18 พอยต์ ตัวหนา

4.4.2 ชื่อผู้นิพนธ์ (Author)

1) ชื่อผู้นิพนธ์ลำดับที่ 1 ทั้งภาษาไทยและอังกฤษกำหนด
ชิดขวา ขนาด 14 พอยต์ ตัวหนา และชื่อผู้นิพนธ์ลำดับถัดไป (ถ้ามี) ทั้งภาษาไทย
และอังกฤษ ตัวปกติ

2) ชื่อหน่วยงานของผู้นิพนธ์และอีเมลทั้งภาษาไทย
และอังกฤษ กำหนดให้อยู่ด้านล่างของหน้าแรกตัวอักษรขนาด 14 พอยต์ ตัวปกติ

ไว้ตอนท้ายของบทความในหน้าแรก

4.4.3 บทคัดย่อ (Abstract)

1) หัวข้อ บทคัดย่อ และ Abstract กำหนดให้ขีดซ้าย

ขนาด 16 พอยต์ ตัวหนา

2) เนื้อความของบทคัดย่อภาษาไทยและบทคัดย่อภาษาอังกฤษ (Abstract) บรรทัดแรกจัดย่อหน้าโดยเว้นระยะจากขอบซ้าย 0.5 นิ้ว ขนาด 16 พอยต์ ตัวธรรมดา และบรรทัดถัดไปกำหนดขีดซ้าย ตัวปกติ

4.4.4 คำสำคัญ (Keyword) ระบุทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เลือกใช้คำที่เกี่ยวข้องกับบทความ

4.4.5 การพิมพ์หัวข้อใหญ่และหัวข้อย่อย

1) หัวข้อใหญ่ กำหนดขีดซ้าย ขนาด 16 พอยต์ ตัวหนา

2) หัวข้อย่อย จัดย่อหน้าเว้นระยะจากขอบซ้าย 0.5 นิ้ว

ขนาด 16 พอยต์ตัวหนา

3) เนื้อความของแต่ละหัวข้อ บรรทัดแรกจัดย่อหน้าโดยเว้นระยะจากขอบซ้าย 0.5 นิ้ว ขนาด 16 พอยต์ ตัวปกติ และบรรทัดถัดไปกำหนดขีดซ้าย

3.4.6 คำศัพท์ใช้ศัพท์บัญญัติของราชบัณฑิตยสถาน

3.4.7 ภาพและตารางประกอบ กรณีมีภาพหรือตารางประกอบ กำหนดการจัดพิมพ์ดังนี้

1) ภาพประกอบและตารางประกอบทั้งหมดที่นำมาอ้างต้องไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ผลงานของผู้อื่น

2) ภาพประกอบจัดกึ่งกลางของหน้ากระดาษ

3) ชื่อภาพประกอบจัดอยู่ใต้ภาพ ใช้คำว่า “ภาพที่” ต่อด้วยหมายเลขภาพและข้อความบรรยายกำหนดกึ่งกลางของหน้ากระดาษ ขนาด 16 พอยต์ ตัวธรรมดา

4) ตารางประกอบจัดกึ่งกลางหน้ากระดาษ
5) ชื่อตารางประกอบจัดอยู่ด้านบนของตาราง ใช้คำว่า
“ตารางที่” ต่อด้วยหมายเลขตาราง และข้อความบรรยายตารางกำหนดขีดขอบ
ซ้ายของหน้ากระดาษ ขนาด 16 พอยต์ ตัวธรรมดา

6) บอกแหล่งที่มาของภาพประกอบ ตารางประกอบ
ที่นำมาอ้าง โดยพิมพ์ห่างจากชื่อภาพ หรือเส้นใต้ตาราง กำหนดเว้นระยะ 1
บรรทัด ขนาด 16 พอยต์ และบรรทัดกำหนดกึ่งกลางตัวอย่างภาพประกอบ
ที่นำมาอ้างอิงและการบอกแหล่งที่มาของภาพ



ภาพที่ 1 ตราสัญลักษณ์วารสารชอพะยอม
ที่มา : อำพร แสงไชยา (2563)

ตัวอย่าง ตารางประกอบที่นำมาอ้างและการบอกแหล่งที่มาของตาราง
 ตารางที่ 1 แสดงคติสัญลักษณ์ที่ปรากฏในภาพจิตรกรรมฝาผนังถ้ำโพวินตอง

เรื่องราว/ภาพ	รูปสัญลักษณ์	ความ หมายสัญลักษณ์	ความหมายทาง พุทธศาสนา
ประวัติพระพุทธโคดม	อดีตพระพุทธเจ้า ทุก พระองค์	การเป็นตัวแทนของ พระพุทธเจ้าทุกพระองค์	ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน
	ประสูติ	การเกิด	การเกิดพุทธศาสนาของ พระพุทธเจ้า
	เสด็จออกบวช	การถือเพศเป็นภิกษุสามเณร	การเข้าถึงธรรมอันเป็นความ หลุดพ้นจากทุกข์
	ตัดพระโมลี	คือการตัดมวยผม	จุดเริ่มต้นของการสละกิเลส
	มารผจญ	สิ่งขัดขวางไม่ให้สำเร็จประโยค	การบำเพ็ญเพียรเพื่อให้หลุด พ้นจากมารทั้งหลาย
	ตรัสรู้	การรู้แจ้ง	การรู้แจ้งในอริยสัจจ์
	ปรินิพพาน	เรียกอาการตายของ พระพุทธเจ้า	ขั้นที่ 5 เสื่อมสลายไปตาม กาลเวลา

5. การอ้างอิงในเนื้อหาของบทความ

เป็นการระบุแหล่งที่มาของข้อมูลในเนื้อหาบทความให้ใช้วิธีการอ้างอิง
 แบบนาม-ปี (Author–date in text citation) โดยระบุชื่อผู้แต่ง และปีที่พิมพ์
 ไว้ข้างหน้า หรือข้างหลังข้อความ ที่ต้องการอ้างอิง เพื่อบอกแหล่งที่มาของข้อความ
 นั้น ดังนี้

ผู้แต่ง (ปีพิมพ์) หรือ (ผู้แต่ง, ปีพิมพ์)

5.1 การอ้างอิงชื่อบุคคลคนไทยให้ลงชื่อตัวและนามสกุล ส่วนชาวต่าง
 ประเทศให้ลงเฉพาะชื่อสกุล

ตัวอย่างการอ้างอิง

ผู้แต่ง 1 คน

(อำพร แสงไชยา, 2563)

(Saengchaiya, 2020)

ผู้แต่ง 2 คน

(อภิชัย พันธเสน และปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์, 2549)

(Savage & Longhurst, 2005)

ผู้แต่งมากกว่า 6 คน

(อมรา พงศาพิชญ์ และคณะ, 2549)

(Laudon et al., 2000)

5.2 ชื่อนิติบุคคล หน่วยงาน องค์กร ที่ทำเอกสารให้ระบุชื่อหน่วยงานตามที่ปรากฏ (สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, 2547) (Thailand Productivity Institute, 2004)

6. การอ้างอิงท้ายบทความ

เป็นการอ้างอิงส่วนท้ายโดยรวบรวมรายการเอกสารทั้งหมดที่ผู้เขียนบทความได้ใช้อ้างอิงในเนื้อความ พร้อมจัดเรียงรายการเอกสารตามลำดับอักษรของผู้แต่ง และให้ใช้การอ้างอิงแบบ APA (American Psychological Association Citation Style)

6.1 เอกสารอ้างอิงทุกลำดับที่ปรากฏอยู่ท้ายบทความต้องมีการอ้างอิงอยู่หรือกล่าวถึงในเนื้อหาของบทความ

6.2 จัดพิมพ์เรียงลำดับเอกสารอ้างอิงก่อน-หลัง ตามลำดับตัวอักษรกำหนดขีดขอบซ้ายของหน้ากระดาษ ขนาด 16 พอยต์ ตัวธรรมดา

6.3 หากรายละเอียดของเอกสารมีความยาวมากกว่าหนึ่งบรรทัดให้พิมพ์ต่อบรรทัดไปที่ย่อหน้าแรก

กำหนดเว้นระยะจากขอบซ้ายของหน้ากระดาษ 7 ช่วงตัวอักษร (เริ่มพิมพ์ช่วงตัวอักษรที่ 8)

การพิมพ์เอกสารอ้างอิงท้ายบทความจะแตกต่างกันไปตามประเภทของเอกสารที่นำมาอ้างอิง ดังนี้

6.3.1 หนังสือทั่วไป

รูปแบบ

ชื่อผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์)./ ชื่อหนังสือ./ ครั้งที่พิมพ์ (พิมพ์ครั้งที่ 2 เป็นต้นไป)./
สถานที่พิมพ์:/ สำนักพิมพ์.

ตัวอย่าง

อำพร แสงไชยา. (2559). *จิตกรรมประยุกต์*. พิมพ์ครั้งที่ 3. มหาสารคาม:
อภิชาติการพิมพ์.

Streibel, B. J. (2015). *The manager's guide to effective meetings*.
NewYork: McGraw-Hill.

6.3.2 บทความในหนังสือ

รูปแบบ

ชื่อผู้เขียนบทความ./ (ปีพิมพ์)./ ชื่อบทความ./ ใน/ ชื่อผู้แต่ง (บรรณาธิการ)./
ชื่อหนังสือ (ครั้งที่พิมพ์), เลขหน้าที่ปรากฏบทความจากหน้าใด
ถึงหน้าใด./ สถานที่พิมพ์:/ สำนักพิมพ์.

ตัวอย่าง

สมศรี บุตรดี. (2555). *การรักษาภาวะจับหืดเฉียบพลันในเด็ก*.
ใน สมศักดิ์ โล่ห์เลขา,

ชลีรัตน์ ดิเรกวัฒนชัย และ มนตรี ตูจันทา (บรรณาธิการ), *อิมมูโนวิทยา
ทางคลินิกและโรคภูมิแพ้*. (น. 99-103). กรุงเทพฯ: วิทยาลัย
กุมารแพทย์แห่งประเทศไทย และสมาคมกุมารแพทย์แห่ง
ประเทศไทย.

6.3.3 วารสาร

รูปแบบ

ชื่อผู้เขียนบทความ./ (ปี,/เดือน)/ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร,/ปีที่(ฉบับที่)/
เลขหน้าที่ปรากฏ.

ตัวอย่าง

ประภาพร ศุภตรัยวรพงศ์. (2555,ธันวาคม). สีสันในสวนสวย (Brilliant
Colors in the Beautiful Garden). วารสารชอพะยอม, 23(1),
98-130.

6.3.4 หนังสือพิมพ์

รูปแบบ

ชื่อผู้เขียนบทความ./ (ปี,/วันที่ เดือนที่พิมพ์)/ชื่อบทความ./ชื่อ
หนังสือพิมพ์,/เลขหน้าที่ ปรากฏ.

ตัวอย่าง

ไทรรัตน์ สุนทรประกัสสร. (2540, 8 พฤศจิกายน). อนาคตจีน-อเมริกา.
เดลินิวส์, น. 6.

6.3.5 รายงานการประชุมหรือสัมมนาทางวิชาการ

รูปแบบ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. ชื่อเอกสารรายงานการประชุม. วัน เดือน
ปีสถานที่จัดสถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

ตัวอย่าง

กรมวิชาการ. (2538). การประชุมปฏิบัติการรณรงค์เพื่อส่งเสริมนิสัย
รักการอ่าน. 25-29 พฤศจิกายน 2538 ณ วิทยาลัยครู
มหาสารคาม. จังหวัดมหาสารคาม.กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ.

6.3.6 ปริญญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

รูปแบบ

ชื่อผู้เขียนวิทยานิพนธ์./ (ปีพิมพ์)/ชื่อวิทยานิพนธ์./ (วิทยานิพนธ์ปริญา
มหาบัณฑิตหรือวิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต./ชื่อ
มหาวิทยาลัย/สถาบันการศึกษา)

ตัวอย่าง

วันวิภา ส่งเสริมศิลป์. (2556). การสร้างสรรค์ประติมากรรม
เครื่องปั้นดินเผา ชุดวิถีชนบทอีสาน. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหา
บัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม).

6.3.7 เว็บไซต์

รูปแบบ

ชื่อผู้เขียน./ (ปีที่เผยแพร่)/ชื่อเรื่อง./วันที่ทำการสืบค้น./จาก URL

ตัวอย่าง

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน. (2551). พระราชบัญญัติคุ้มครอง
แรงงาน (ฉบับที่ 2)พ.ศ. 2551. สืบค้นเมื่อ 1 มิถุนายน 2563,
จาก [http://www.labour.go.th/web image/images/law/
doc](http://www.labour.go.th/web image/images/law/doc).

6.3.8 วารสารอิเล็กทรอนิกส์

รูปแบบ

ชื่อผู้เขียนบทความ./ (ปีพิมพ์)/ชื่อบทความ [ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์]/ชื่อ
วารสาร./ปีที่(ฉบับที่),/เลขหน้าที่ปรากฏ. (ใช้คำว่า [ข้อมูล
อิเล็กทรอนิกส์] สำหรับเอกสารภาษาไทย และคำว่า
[Electronic version] สำหรับเอกสารภาษาต่างประเทศ)

ตัวอย่าง

Cadigan, J., Schmitt, P., Shupp, R., & Swope, K. (2011,

January). *The holdout problem and urban sprawl: Experimental evidence*. Journal of Urban Economics. 69(1), 72. Retrieved from <http://journals.elsevier.com/00941190/journal-of-urban-economics/>

6.3.9 สัมภาษณ์

รูปแบบ

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์./ (ปี, วันที่ เดือน)./ตำแหน่งผู้ให้สัมภาษณ์ (ถ้ามี).

ตัวอย่าง

ดุสิต กิจบุญ. (2563, 11 มิถุนายน). ประธานหลักสูตรสาขา
วิชาสิ่งแวดล้อมชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

7. การพิจารณา การประเมิน และการเผยแพร่บทความ

7.1 การตอบรับหรือปฏิเสธบทความ

กองบรรณาธิการฝ่ายวิชาการพิจารณาถ้อยแถลงบทความขั้นต้น และแจ้งผลการพิจารณาตอบรับหรือปฏิเสธบทความให้ผู้ส่งบทความทราบภายใน 15 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับบทความ หากบทความมีรูปแบบหรือองค์ประกอบไม่ตรงตามหลักเกณฑ์การจัดทำต้นฉบับบทความที่วารสารกำหนด ฝ่ายประสานงานของวารสารจะส่งต้นฉบับบทความให้ปรับปรุงแก้ไขใหม่ โดยฝ่ายประสานงานจะทำหน้าที่ประสานงานกับผู้ส่งบทความในทุกขั้นตอน ต้นฉบับบทความอาจได้รับการปฏิเสธหากไม่ได้คุณภาพ ไม่ตรงกับประเภทของบทความที่จะตีพิมพ์ หรือผู้เขียนบทความปฏิเสธไม่แก้ไขให้ตรงกับหลักเกณฑ์ที่วารสารกำหนดและส่งกลับคืนมาภายในเวลาที่กำหนดข้างต้น

7.2 การประเมินบทความ

ฝ่ายประสานงานนำต้นฉบับบทความที่ผ่านการพิจารณาจาก

กองบรรณาธิการฝ่ายวิชาการแล้ว เสนอให้ผู้ประเมินพิจารณาบทความ (peer-reviewer) จำนวน 2 ท่าน ซึ่งกองบรรณาธิการฝ่ายวิชาการเป็นผู้เลือกจากผู้เชี่ยวชาญหรือเกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่สอดคล้องกับเนื้อหาบทความ เป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นขอการเผยแพร่บทความภายใต้เกณฑ์ประเมินบทความที่วารสารกำหนด โดยเก็บข้อมูลทั้งหมดเป็นความลับและไม่เปิดเผย ชื่อ-นามสกุล รวมถึงหน่วยงานที่สังกัดทั้งของผู้เขียนและผู้ประเมินบทความ (double-blinded) จนกว่าต้นฉบับบทความจะได้รับการเผยแพร่ใช้เวลาพิจารณาแต่ละบทความประมาณ 1 เดือน

7.3 ผลการประเมินบทความ

บทความที่ผ่านการประเมินจากผู้ประเมินบทความ ต้องได้รับผลการประเมินในระดับดี ดีมาก หรือดีเด่น ตามความเห็นของผู้ประเมินบทความทั้ง 2 ท่าน หากได้รับการพิจารณาว่าไม่ผ่านการประเมินจากผู้ประเมินทั้ง 2 ท่าน ถือว่าบทความดังกล่าวไม่ผ่านการประเมินสำหรับบทความที่ไม่ผ่านการประเมินจากผู้ประเมิน 1 ท่าน จากจำนวนทั้งหมด 2 ท่าน จะได้รับการประเมินจากผู้ประเมินท่านที่ 3 หากไม่ผ่านการประเมินอีกครั้งจึงถือว่าบทความดังกล่าวไม่ผ่านการประเมินผลการพิจารณาของผู้ประเมินบทความถือเป็นสิ้นสุดและเคร่งครัด โดยไม่มีการทบทวนบทความที่ไม่ผ่านการประเมิน ทบทวนระดับผลการประเมินอีกครั้ง หรือเปลี่ยนแปลงผู้ประเมินบทความใหม่ไม่ว่ากรณีใด

7.4 การแจ้งผลการประเมินบทความ

ฝ่ายประสานงานของวารสารจะส่งผลการประเมินของผู้ประเมินทุกท่าน ให้ผู้ส่งบทความทราบภายใน 7 วัน นับตั้งแต่ได้รับผลการประเมินจากผู้ประเมินท่านสุดท้าย หากมีข้อเสนอแนะหรือข้อแก้ไขปรับปรุงจากผู้ประเมิน ให้ผู้ส่งบทความแก้ไขปรับปรุงแล้วนำส่งต้นฉบับบทความให้ฝ่ายประสานงานของวารสารภายใน 1 เดือน นับตั้งแต่วันที่ฝ่ายประสานงานแจ้งผลการพิจารณาให้ทราบ หากผู้ส่งบทความไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะหรือข้อแก้ไขปรับปรุงของผู้ประเมิน ให้ทำหนังสือ

เป็นลายลักษณ์อักษรชี้แจงรายละเอียดให้กองบรรณาธิการฝ่ายวิชาการพิจารณา

7.5 การตอบรับการเผยแพร่บทความ

บทความที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ประเมิน จะได้รับการพิจารณาอีกครั้งจากกองบรรณาธิการฝ่ายวิชาการ แต่เป็นการพิจารณาเฉพาะรูปแบบของบทความ การใช้ภาษา และการพิสูจน์อักษร จากนั้นฝ่ายประสานงานจะแจ้งข้อเสนอของกองบรรณาธิการให้ผู้ส่งบทความแก้ไขปรับปรุง เมื่อการแก้ไขปรับปรุงเสร็จสมบูรณ์แล้ว ให้ถือว่าวันที่บรรณาธิการให้ความเห็นชอบแก้ไขบทความครั้งสุดท้ายเป็นวันแก้ไขบทความ และให้ถือว่าวันที่บรรณาธิการมีหนังสือเป็นลายลักษณ์อักษรแจ้งการเผยแพร่บทความ เป็นวันตอบรับการตีพิมพ์บทความ

7.6 การตอบรับการเผยแพร่บทความ

บทความที่ได้รับหนังสือตอบรับการเผยแพร่จากบรรณาธิการวารสารแล้ว จะได้รับการเผยแพร่ผ่านระบบวารสารช่อพะยอมออนไลน์ (ThaiJO) ของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) การเผยแพร่ให้เรียงลำดับก่อนหลังตามวันที่บรรณาธิการวารสารมีหนังสือแจ้งการตีพิมพ์ให้ผู้ส่งบทความทราบ ทั้งนี้ลำดับการเผยแพร่ให้เป็นไปอย่างเคร่งครัด โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงหรือทบทวนไม่ว่ากรณีใด

